

Προβλέψεις Απασχόλησης στην Κύπρο 2004 & 2005

**ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
2004 & 2005**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2003

ISBN 9963-43-747-8

Υπεύθυνος Λειτουργός

Γιάννης Μουρουζίδης, *Ανώτερος Λειτουργός Ανθρώπινου Δυναμικού*

Συνεργασία με Γραφείο Προγραμματισμού

Δρ. Ανδρέας Τρόκκος, *Ανώτερος Λειτουργός Προγραμματισμού*

Άντζελα Δρουσιώτη, *Λειτουργός Προγραμματισμού*

Συνεργασία με Στατιστική Υπηρεσία

Αλέκος Αγαθαγγέλου, *Ανώτερος Λειτουργός Στατιστικής*

Ελένη Χριστοδουλίδου, *Λειτουργός Στατιστικής*

Γενική ευθύνη

Δρ. Γιώργος Όξινος, *Διευθυντής Έρευνας και Προγραμματισμού*

Αναδημοσίευση μέρους ή ολόκληρης της μελέτης επιτρέπεται νοουμένου ότι αναφέρεται η πηγή.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ως ο αρμόδιος εθνικός φορέας για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου, συστηματικά παρακολουθεί τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας, διαμορφώνει προβλέψεις για τη μελλοντική κατάσταση και λαμβάνει τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

Η μελέτη αυτή εντάσσεται στο φάσμα του πολυσύνθετου έργου της παροχής προβλέψεων για την απασχόληση στα επαγγέλματα και τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας που διαθέτει η οικονομία του τόπου μας. Είναι η πρώτη από τις περιοδικές μελέτες που θα παρέχουν βραχυχρόνιες προβλέψεις και συμπληρώνει την παροχή μακροχρόνιων προβλέψεων μέχρι το 2010.

Η μελέτη παρέχει προβλέψεις για την απασχόληση σε 36 επαγγέλματα και 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας που περικλείουν το σύνολο της κυπριακής οικονομίας, για τα χρόνια 2004 και 2005. Οι διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα της μελέτης αναμένεται να αξιοποιηθούν στη λήψη των κατάλληλων αποφάσεων πολιτικής. Πρόσθετα, η μελέτη θα αξιοποιηθεί από πολλούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που ασχολούνται με το ευρύ θέμα του προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού και της επαγγελματικής καθοδήγησης των νέων.

Στην ολοκλήρωση της μελέτης ήταν αναγκαία η συνεργασία με το Γραφείο Προγραμματισμού για την παροχή προβλέψεων και με τη Στατιστική Υπηρεσία για την παροχή στοιχείων, η βοήθεια των οποίων υπήρξε ανεκτίμητη και η Αρχή τους εκφράζει δημόσια τις ευχαριστίες της.

Τα θερμά μου συγχαρητήρια και ευχαριστίες εκφράζω επίσης σε όλους τους συντελεστές της Διεύθυνσης Έρευνας και Προγραμματισμού για την επιτυχή διεξαγωγή της μελέτης.

Μιχάλης Λ. Φυσεντζίδης
Γενικός Διευθυντής

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας της Κύπρου, η πρόβλεψη της μελλοντικής κατάστασης και η λήψη των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων θεωρείται δραστηριότητα μεγάλης σημασίας από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η Αρχή ανάλαβε το έργο της ετοιμασίας μακροχρόνιων και βραχυχρόνιων προβλέψεων για την απασχόληση στα επαγγέλματα της κυπριακής αγοράς εργασίας.

Η μελέτη αυτή αποτελεί την πρώτη από μια σειρά μελετών που θα παρέχουν πάνω σε περιοδική βάση **βραχυχρόνιες προβλέψεις για την απασχόληση στα επαγγέλματα και τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας**. Αυτή θεωρείται ότι θα αποτελέσει απαραίτητο συμπλήρωμα στην πληροφόρηση για την κατάσταση στην αγορά εργασίας της Κύπρου.

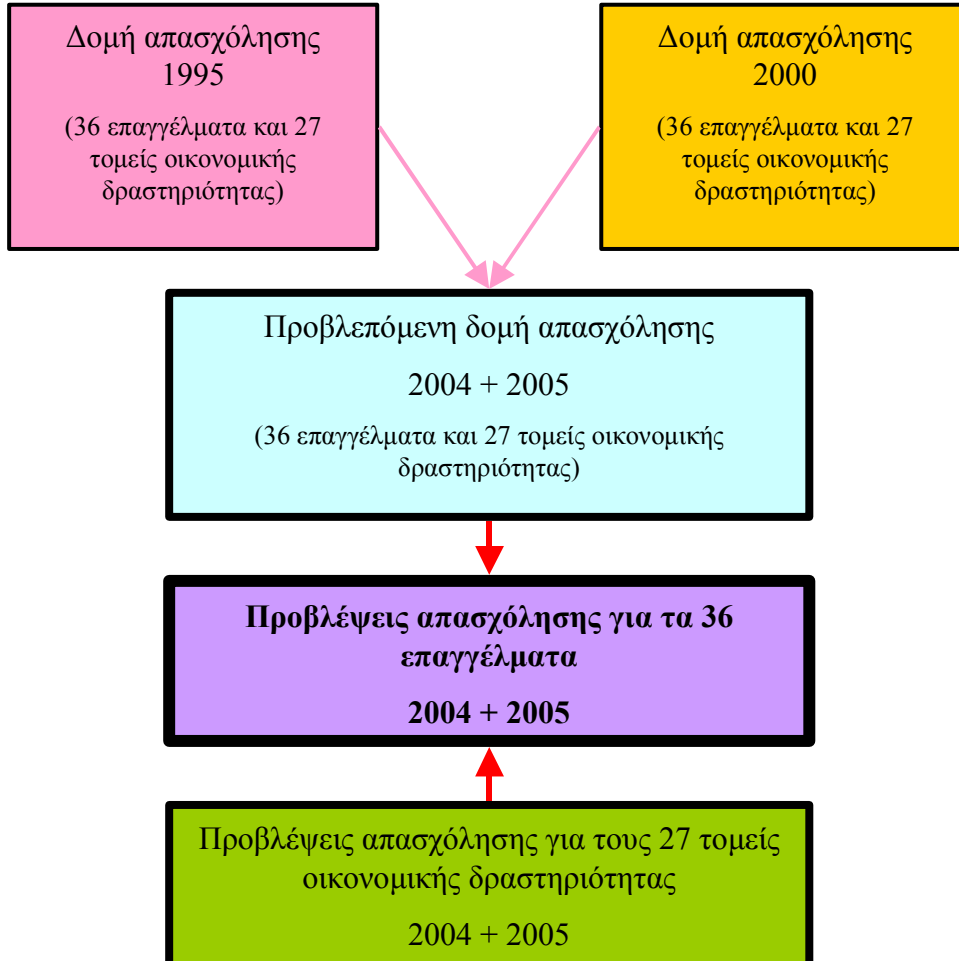
Σκοπός της μελέτης

Κύριος σκοπός της μελέτης είναι η **παροχή προβλέψεων για την απασχόληση σε επαγγέλματα στην Κύπρο για τα χρόνια 2004 και 2005**. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την εκτίμηση της μελλοντικής δομής της απασχόλησης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας και επάγγελμα και την εκτίμηση του μεγέθους της απασχόλησης στους διαφόρους τομείς οικονομικής δραστηριότητας για το 2003, το 2004 και το 2005.

Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη βασίζεται σε ανάλογες μεθοδολογίες που έχουν αναπτυχθεί και χρησιμοποιηθεί σε Ευρωπαϊκές χώρες και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Στη μελέτη γίνονται **προβλέψεις για την απασχόληση σε 36 επαγγέλματα και 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας που καλύπτουν το σύνολο της κυπριακής οικονομίας**. Η διαδικασία που ακολουθείται για να γίνουν οι προβλέψεις παρουσιάζεται στο πιο κάτω Σχεδιάγραμμα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ

Σημαντικότερες διαπιστώσεις και βασικά συμπεράσματα

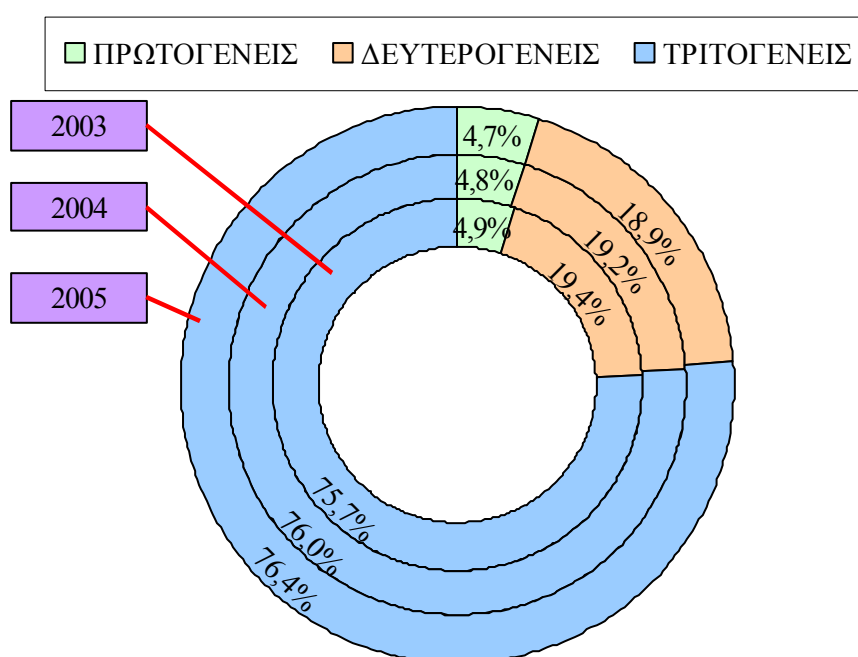
Οι σημαντικότερες διαπιστώσεις και τα βασικά συμπεράσματα της μελέτης παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Μεταβολή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος

- i. Ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης σε πραγματικούς όρους αναμένεται να ανέλθει στο 4,7% τόσο για το 2004 όσο και για

το 2005. Οι τριτογενείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας αναμένεται να συνεχίσουν να παρουσιάζουν το μεγαλύτερο ρυθμό ανάπτυξης (+5,2% το 2004 και +5,1% το 2005) συγκριτικά με τους πρωτογενείς τομείς (+2,3% το 2004 και +2,4% το 2005) και τους δευτερογενείς τομείς (+3,5% το 2004 και +3,7% το 2005).

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑ ΕΥΡΥ ΤΟΜΕΑ

- ii. Οι τομείς που θα παρουσιάσουν τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος** τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 είναι τα *Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες* (+12,0% και για τα δύο χρόνια), η *Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη* (+11,7% και για τα δύο χρόνια), οι *Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες* (+8,0% και για τα δύο χρόνια), και τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+9,0% το 2004 και +7,5% το 2005).

- iii. Οι τομείς που αναμένεται να παρουσιάσουν τις **μικρότερες ποσοστιαίες αυξήσεις του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος** είναι υποτομείς στις *Μεταποιητικές βιομηχανίες, η Γεωργία, θήρα και δασοκομία, το Χρηματιστήριο και η Δημόσια διοίκηση και άμυνα.*

Μεταβολή της παραγωγικότητας

- i. Η **παραγωγικότητα** αναμένεται να αυξηθεί κατά **3,5%** τόσο το 2004 όσο και το 2005. Ο ρυθμός αυτός παρουσιάζει διαφοροποιήσεις κατά ευρύ τομέα και αναμένεται να είναι αρκετά μικρότερος στους πρωτογενείς τομείς (+2,1% το 2004 και +2,4% το 2005) από ότι στους τριτογενείς τομείς (+3,6% το 2004 και +3,5% το 2005) και τους δευτερογενείς τομείς (+3,4% και για τα δύο χρόνια).
- ii. Οι τρεις τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα παρουσιάσουν τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις στην παραγωγικότητα** είναι τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+6,9% το 2004 και +5,4% το 2005), ο *Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό* (+6,5% το 2004 και +6,0% το 2005) και οι *Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες* (+6,1% και για τα δύο χρόνια).

Αριθμητική μεταβολή της απασχόλησης σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας

- i. Η **απασχόληση το 2004 αναμένεται να αυξηθεί κατά 3.687 άτομα** και να ανέλθει στα 317.416 άτομα. Το **2005 προβλέπεται να αυξηθεί κατά 3.712 άτομα** και να φτάσει στα 321.128 άτομα.
- ii. Η **συντριπτική πλειονότητα των νέων θέσεων εργασίας** θα προέρχεται από τους **τριτογενείς τομείς** σε αντίθεση με τους άλλους δύο ευρείς τομείς. Το 2004 οι τριτογενείς τομείς θα προσθέσουν 3.547 νέες θέσεις εργασίας στο σύνολο των 3.687 θέσεων, δηλαδή το 96,2%. Οι πρωτογενείς και οι δευτερογενείς τομείς θα έχουν 50 και 90 νέες θέσεις εργασίας αντίστοιχα. Το

2005 οι νέες θέσεις εργασίας στους τριτογενείς τομείς αναμένεται να είναι 3.537 (95,3% του συνόλου). Οι πρωτογενείς τομείς θα επιδείξουν στασιμότητα στην απασχόληση ενώ οι δευτερογενείς τομείς θα έχουν αύξηση στην απασχόληση κατά 175 άτομα.

- iii. Οι τομείς με τις **μεγαλύτερες θετικές επιδράσεις στην αύξηση της απασχόλησης το 2004** είναι το *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης* (+845 άτομα ή +22,9%), τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+642 άτομα ή +17,4%) και τα *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (+334 άτομα ή +9,1%). **Μειώσεις στην απασχόληση** θα παρουσιαστούν μόνο σε τρεις υποτομείς των *Μεταποιητικών βιομηχανιών*.
- iv. Οι **τομείς με τις μεγαλύτερες θετικές επιδράσεις στην αύξηση της απασχόλησης το 2005** είναι το *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης* (+858 άτομα ή +23,1%), τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+654 άτομα ή +17,6%) και οι *Κατασκευές* (+362 άτομα ή +9,8%). **Μειώσεις στην απασχόληση το 2005** θα παρουσιαστούν στους πέντε από τους έξι υποτομείς των *Μεταποιητικών βιομηχανιών*.

Αριθμητική μεταβολή της απασχόλησης σε επαγγελματικές κατηγορίες και επαγγέλματα

- i. Οι **επαγγελματικές κατηγορίες που θα έχουν τις περισσότερες νέες θέσεις εργασίας** είναι τα *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης* (+1.544 άτομα το 2004 και +1.540 άτομα το 2005), οι *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές* (+1.241 άτομα το 2004 και +1.199 άτομα το 2005), οι *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί* (+968 άτομα το 2004 και +994 άτομα το 2005) και οι *Διευθυντές* (+884 άτομα το 2004 και +923 άτομα το 2005).
- ii. Οι **θέσεις εργασίας αναμένεται να μειωθούν σε δύο επαγγελματικές κατηγορίες**, στους *Γραφείς, δακτυλογράφους, ταμίες και παρόμοιους* (-707 άτομα το 2004 και -811 άτομα το

2005) και στους *Τεχνίτες και παρόμοιους εργάτες* (-488 άτομα το 2004 και -451 άτομα το 2005).

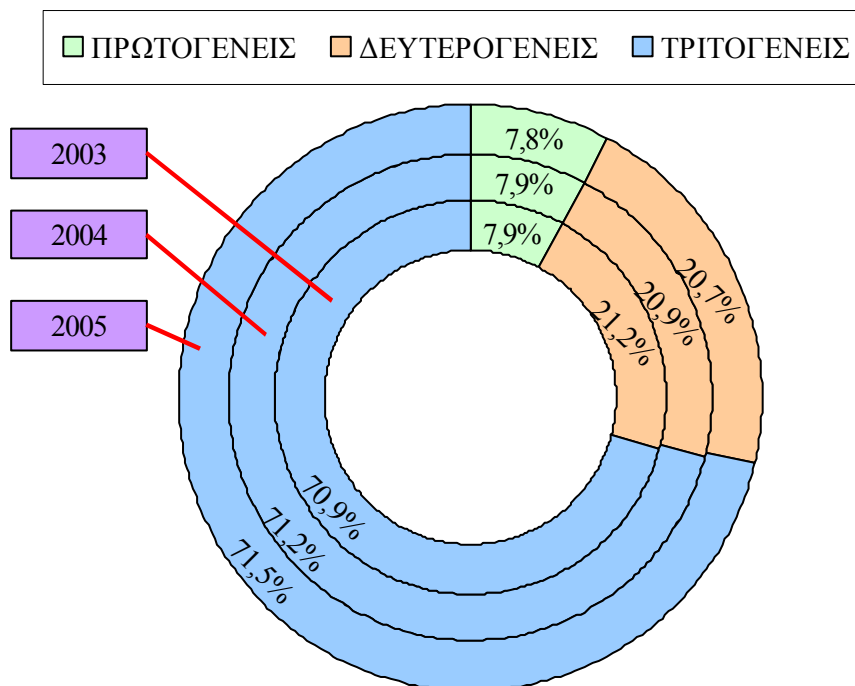
- iii. Τα **πέντε επαγγέλματα που θα έχουν τις μεγαλύτερες αριθμητικές αυξήσεις στην απασχόληση** τόσο το 2004 όσο και το 2005 είναι οι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες* (+1.504 άτομα το 2004 και +1.524 άτομα το 2005), οι *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν* (+1.132 άτομα το 2004 και +1.131 άτομα το 2005), οι *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων* (+973 άτομα το 2004 και +950 άτομα το 2005), οι *Λογιστές και άλλοι ειδικοί* (+342 άτομα το 2004 και +339 άτομα το 2005) και οι *Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι* (+287 άτομα το 2004 και +275 άτομα το 2005).
- iv. Τα **πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες αριθμητικές μειώσεις στην απασχόληση το 2004** οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-419 άτομα), οι *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού* (-288 άτομα), οι *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων* (-218 άτομα), οι *Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών* (-153 άτομα) και οι *Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων* (-99 άτομα).
- v. Τα **πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες αριθμητικές μειώσεις στην απασχόληση το 2005** οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-490 άτομα), οι *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού* (-321 άτομα), οι *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων* (-228 άτομα), οι *Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών* (-129 άτομα) και οι *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι* (-75 άτομα).

Κατανομή της απασχόλησης σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας

- i. Η ποσοστιαία κατανομή της απασχόλησης για το 2004 και το 2005 φανερώνει τη **μεγάλη σημασία των τριτογενών τομέων**. Το μερίδιο των τριτογενών τομέων στην απασχόληση αναμένεται να είναι 71,2% το 2004 και 71,5% το 2005. Το μερίδιο των δευτερογενών τομέων συνεχίζει να μειώνεται και

θα είναι 20,9% το 2004 και 20,7% το 2005. Οι πρωτογενείς τομείς έχουν περίπου σταθερό μερίδιο απασχόλησης, 7,9% το 2004 και 7,8% το 2005.

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΥΡΥ ΤΟΜΕΑ

- ii. Οι πέντε μεγαλύτεροι τομείς θα είναι το *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης* (18,0% το 2004 και 18,1% το 2005), οι *Μεταποιητικές βιομηχανίες* (11,7% το 2004 και 11,5% το 2005), τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (10,3% το 2004 και 10,4% το 2005), οι *Κατασκευές* (8,8% και για τα δύο χρόνια) και η *Γεωργία, θήρα και δασοκομία* (7,4% και για τα δύο χρόνια).
- iii. Από τους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας εκείνοι που θα παρουσιάσουν **οφέλη στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2004** είναι τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια, τα Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες, οι Τράπεζες, οι Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες και οι Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.*

Απώλειες στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2004 θα έχουν το *Διυλιστήριο, παραγωγή χημικών προϊόντων και κατασκευή προϊόντων από ελαστικό, η Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών, ο Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό, το Χρηματιστήριο και η Δημόσια διοίκηση και άμυνα.*

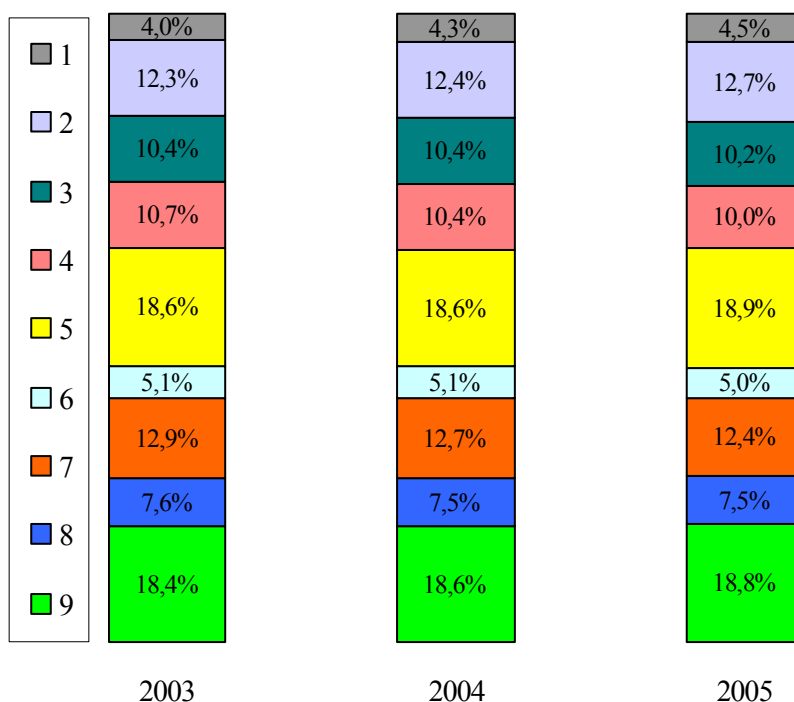
- iv. Οι τομείς που αναμένεται να παρουσιάσουν **οφέλη στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2005** είναι το *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης, τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια, τα Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες, το Χρηματιστήριο (ανακτώντας την απώλεια του 2004) και τα Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό.* **Απώλειες στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2005** θα έχουν η *Γεωργία, θήρα και δασοκομία, η Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερματίνων ειδών, η Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες, οι Τράπεζες και οι Ασφάλειες.*

Κατανομή της απασχόλησης σε επαγγελματικές κατηγορίες και επαγγέλματα

- i. Οι **μεγαλύτερες επαγγελματικές κατηγορίες** αναμένεται να είναι οι *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές (18,6% το 2004 και 18,9% το 2005), τα Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης (18,6% το 2004 και 18,8% το 2005), οι Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί (12,4% το 2004 και 12,7% το 2005) και οι Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες (12,7% το 2004 και 12,4% το 2005).* Οι **μικρότερες επαγγελματικές κατηγορίες** θα είναι οι *Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες (5,1% το 2004 και 5,0% το 2005) και οι Διευθυντές (4,3% το 2004 και 4,5% το 2005).*
- ii. **Αύξηση στα μερίδια απασχόλησης** τους θα έχουν οι επαγγελματικές κατηγορίες που συνήθως απαιτούν ανώτερου επιπέδου προσόντα όπως είναι οι *Διευθυντές και οι Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί.* Παρόμοια όμως αύξηση προβλέπεται για τα

Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης στα οποία τα προσόντα που απαιτούνται είναι χαμηλού επιπέδου. Το μερίδιο απασχόλησης των Υπάλληλων υπηρεσιών και πωλητών θα αυξηθεί μέσα στο 2005. Θα συνεχίσει η **συρρίκνωση του μεριδίου απασχόλησης στα Γραφειακά και στα Τεχνικά επαγγέλματα.**

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 6: Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

- iii. Τα **πέντε επαγγέλματα με το μεγαλύτερο αριθμό απασχολουμένων** είναι οι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες* (38.741 άτομα το 2004 και 40.265 άτομα το 2005), οι *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν* (29.916 άτομα το 2004 και 31.047 άτομα το 2005), οι *Άλλοι σχετικοί ειδικοί και βοηθοί οικονομικών, εμπορικών, κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών* (24.959 άτομα το 2004 και 25.048 άτομα το 2005), οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (22.516 άτομα το 2004 και 22.026 άτομα το 2005) και οι *Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών* (19.615 άτομα το 2004 και 19.486 άτομα το 2005).
- iv. Τα **τέσσερα επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2004** είναι οι *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων* (+0,3%), οι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες* (+0,3%), οι *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν* (+0,2%) και οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-0,2%).
- v. Τα **πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2005** είναι οι *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων* (+0,3%), οι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες* (+0,3%), οι *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν* (+0,3%), οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-0,2%) και οι *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού* (-0,2%).

Προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

- i. Η **απασχόληση αναμένεται να αυξηθεί κατά 1,2% τόσο το 2004 όσο και το 2005**. Το 2004 οι πρωτογενείς τομείς θα παρουσιάσουν αύξηση της απασχόλησης κατά 0,2%, οι δευτερογενείς τομείς θα έχουν αύξηση κατά 0,1% ενώ οι τριτογενείς τομείς θα αυξήσουν την απασχόληση τους κατά 1,6%. Παρόμοια εικόνα αναμένεται για το 2005 όπου η

απασχόληση θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα στους πρωτογενείς τομείς, θα αυξηθεί κατά 0,3% στους δευτερογενείς τομείς και θα έχει την ίδια σημαντική αύξηση (+1,6%) στους τριτογενείς τομείς.

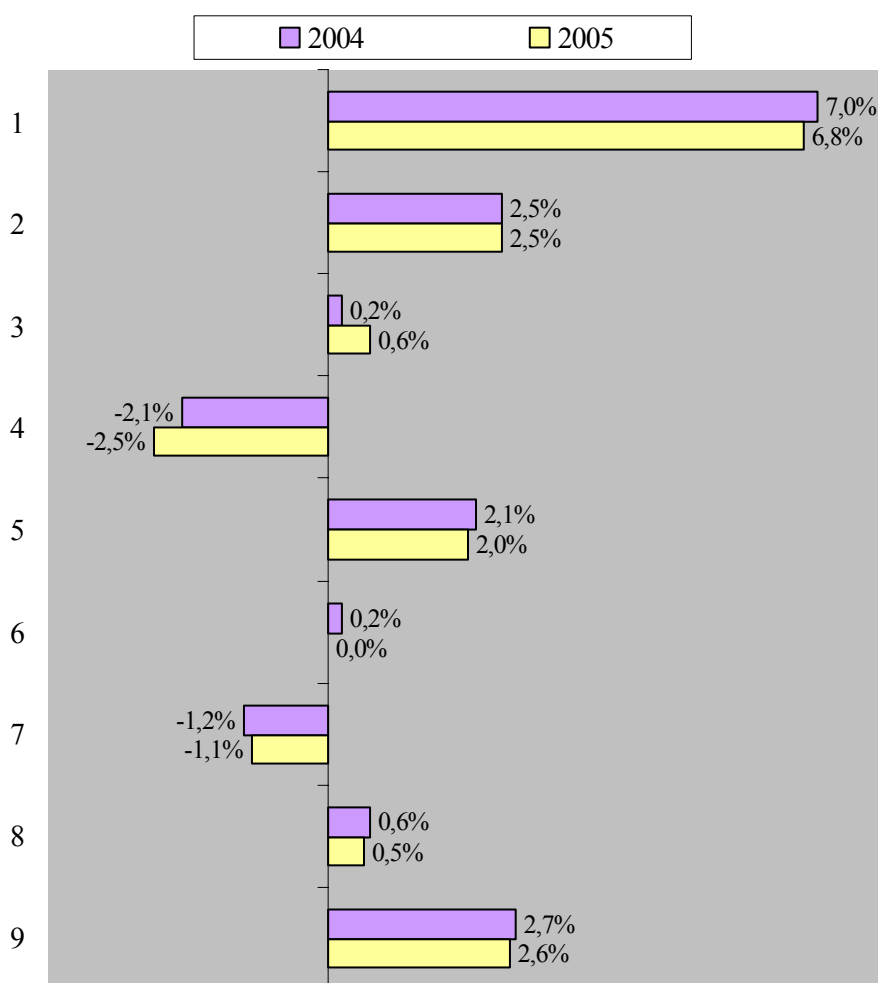
- ii. Από τους 27 τομείς εκείνοι με τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης** τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 είναι η *Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη* (+6,7% το 2004 και +6,3% το 2005), τα *Ταχυδρομεία και Τηλεπικοινωνίες* (+6,6% το 2004 και +5,6% το 2005), η *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων* (+3,0% και για τα δύο χρόνια) και τα *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (+3,0% και για τα δύο χρόνια).
- iii. Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα παρουσιάσουν **ποσοστιαία μείωση στην απασχόληση** τόσο το 2004 όσο και το 2005 είναι αποκλειστικά υποτομείς των *Μεταποιητικών βιομηχανιών*. Από αυτούς σημαντικά μεγαλύτερη μείωση θα παρουσιάσει η *Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερματίνων ειδών* (-2,0% και για τα δύο χρόνια) ενώ αρκετά σημαντικές μειώσεις θα έχει η *Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών* (-1,0% το 2004 και -0,8% το 2005) και η *Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες* (-0,8% και για τα δύο χρόνια).

Προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις κατά επαγγελματική κατηγορία και επάγγελμα

- i. Οι **επαγγελματικές κατηγορίες** που αναμένεται να παρουσιάσουν, **μεγαλύτερους από το μέσο όρο, ρυθμούς αύξησης της απασχόλησης** τους τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 είναι οι *Διευθυντές* (+7,0% το 2004 και +6,8% το 2005), τα *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης* (+2,7% το 2004 και +2,6% το 2005), οι *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί* (+2,5% και για τα δύο χρόνια) και οι *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές* (+2,1% το

2004 και +2,0% το 2005). Οι επαγγελματικές κατηγορίες που θα παρουσιάσουν **μειώσεις στην απασχόληση** τους είναι οι *Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι* (-2,1% το 2004 και -2,5% το 2005) και οι *Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες* (-1,2% το 2004 και -1,1% το 2005).

ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- 1: Διευθυντές
2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί

- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
 6: Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες
 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης
- ii. Τα **πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις** της απασχόλησης τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 είναι οι *Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών* (+10,0% και για τα δύο χρόνια), οι *Μαθηματικοί και στατιστικοί* (+10,4% το 2004 και +9,5% το 2005), οι *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων* (+9,3% το 2004 και +8,3% το 2005), οι *Λογιστές και άλλοι ειδικοί* (+8,0% το 2004 και +7,3% το 2005) και οι *Φυσικοί, χημικοί, μετεωρολόγοι, γεωλόγοι και παρόμοιοι ειδικοί* (+5,9% το 2004 και +5,4% το 2005).
- iii. Τα **πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης για το 2004** είναι το *Βοηθητικό διδακτικό προσωπικό* (-12,6%), οι *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί* (-7,6%), οι *Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων* (-5,3%), οι *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι* (-5,3%) και οι *Χρυσοχόοι, αγγειοπλάστες, κεραμοποιοί, τεχνίτες χειροτεχνίας, τυπογράφοι και παρόμοιοι* (-3,1%).
- iv. Τα **πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης για το 2005** είναι το *Βοηθητικό διδακτικό προσωπικό* (-10,1%), οι *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί* (-8,1%), οι *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι* (-5,1%), οι *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού* (-3,1%) και οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-2,2%).
- v. Τα **πέντε επαγγέλματα που αναμένεται να αυξήσουν σημαντικά την απασχόληση τους, ποσοστιαία και αριθμητικά**, τόσο το 2004 όσο και το 2005 είναι οι *Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών* (+177 άτομα το 2004 και +187 άτομα το 2005), οι *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων* (+973 άτομα το 2004 και +950 άτομα το 2005), οι *Λογιστές και άλλοι ειδικοί* (+342 άτομα το 2004 και +339 άτομα το 2005), οι

Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες (+1.504 άτομα το 2004 και +1.524 άτομα το 2005) και οι Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν (+1.132 άτομα το 2004 και +1.131 άτομα το 2005).

- vi. Τα **πέντε επαγγέλματα που αναμένεται να μειώσουν σημαντικά την απασχόληση τους, ποσοστιαία και αριθμητικά**, τόσο το 2004 όσο και το 2005 είναι οι *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί (-62 άτομα το 2004 και -61 άτομα το 2005)*, οι *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι (-81 άτομα το 2004 και -75 άτομα το 2005)*, οι *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού (-288 άτομα το 2004 και -321 άτομα το 2005)*, οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς (-419 άτομα το 2004 και -490 άτομα το 2005)* και οι *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων (-218 άτομα το 2004 και -228 άτομα το 2005)*.

Πορίσματα

- i. Ο μεγαλύτερος ρυθμός ανάπτυξης των τριτογενών τομέων για το 2004 και το 2005 έχει ως συνέπεια τη **μεγέθυνση της εξάρτησης της κυπριακής οικονομίας από τους τομείς των Υπηρεσιών**. Το μερίδιο τους στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν θα ανέλθει στο 76,0% το 2004 και στο 76,4% το 2005 ενώ το μερίδιο τους στην Απασχόληση θα φτάσει στο 71,2% το 2004 και στο 71,5% το 2005.
- ii. Η παραγωγικότητα προβλέπεται μεγαλύτερη στους τριτογενείς τομείς και αναμένεται να διευρυνθεί ακόμη περισσότερο η διαφορά. Αυτό καθιστά **επιτακτικό το θέμα της βελτίωσης της παραγωγικότητας στους πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς** οικονομικής δραστηριότητας.
- iii. Προβλέπονται περίπου **3.700 νέες θέσεις εργασίας τόσο για το 2004 όσο και για το 2005**. Στη συντριπτική πλειονότητα τους (96%) δημιουργούνται στους τριτογενείς τομείς. Οι τομείς που θα έχουν τις **περισσότερες νέες θέσεις** είναι το *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής*

χρήσης και τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια. **Απώλειες θέσεων εργασίας** αναμένεται να έχουν μόνο οι *Μεταποιητικές βιομηχανίες* και για τα δύο χρόνια.

- iv. Η παγκόσμια ανάπτυξη της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών αντικατοπτρίζεται και στους **τομείς με τη μεγαλύτερη ποσοστιαία ανάπτυξη στην Κύπρο τόσο στο 2004 όσο και στο 2005**. Αυτοί είναι η *Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη, τα Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες* και η *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων*. Οι τομείς αυτοί θα χρειαστούν την ανάλογη υποστήριξη με το κατάλληλο προσωπικό.
- v. Η **μείωση στην απασχόληση στις Μεταποιητικές βιομηχανίες σημαίνει ότι θα πρέπει να δοθούν τα κατάλληλα εφόδια (γνώσεις και δεξιότητες)** στα άτομα που θα αποχωρήσουν από τις βιομηχανίες αυτές για να εισέλθουν σε άλλα επαγγέλματα και τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί ο αριθμός των ατόμων που αποχωρούν μόνιμα από την αγορά εργασίας ή που εγγράφονται άνεργοι.
- vi. Τα *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης* (όπου τα προσόντα που απαιτούνται είναι χαμηλού επιπέδου), οι *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές* (με προσόντα συνήθως δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), οι *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί* και οι *Διευθυντές* (δύο κατηγορίες που απαιτούν ανώτερου επιπέδου προσόντα) **δημιουργούν τις περισσότερες νέες θέσεις εργασίας, αυξάνουν την απασχόληση τους και τα μερίδια τους στη συνολική απασχόληση**. Η απασχόληση αναμένεται να μειωθεί στα *Γραφειακά* και στα *Τεχνικά επαγγέλματα*.
- vii. Τα τρία επαγγέλματα με το **μεγαλύτερο αριθμό απασχολούμενων** είναι οι ανειδίκευτοι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες*, οι *Πωλητές, διαφημιστές και μανεκέν* και οι *Άλλοι σχετικοί ειδικοί και βοηθοί οικονομικών, εμπορικών, κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών*.
- viii. Τα **τρία επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες και αριθμητικές αυξήσεις** είναι οι *Ειδικοί ηλεκτρονικών*

υπολογιστών, οι Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων και οι Λογιστές και άλλοι ειδικοί. Απαιτούνται προσόντα ανώτερου επιπέδου στα επαγγέλματα αυτά και για την κάλυψη των αναγκών αυτών είναι καθοριστικός ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος μέσα από την προσφορά του ανάλογου αριθμού θέσεων στα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

- ix. Τα **τρία επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες και αριθμητικές μειώσεις** είναι οι *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί, οι Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι και οι Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού*. Η συρρίκνωση του όγκου των απασχολούμενων στα Γραφειακά επαγγέλματα, στα Τεχνικά επαγγέλματα και σε κάποια επαγγέλματα του τουριστικού τομέα θα έχει συνέπειες στις κατευθύνσεις που προσφέρει το εκπαιδευτικό σύστημα και στην επανεκπαίδευση των ατόμων που θα αποχωρήσουν από τα επαγγέλματα αυτά.

Εισηγήσεις

Οι εισηγήσεις, που προέρχονται μέσα από την κριτική εξέταση των αποτελεσμάτων της μελέτης, αποσκοπούν στην **προγραμματισμένη αντιμετώπιση της μελλοντικής κατάστασης στην αγορά εργασίας**. Η προσέγγιση που ακολουθείται είναι ο εντοπισμός των γενικών και ειδικών επιπτώσεων με εξειδικευμένη παράθεση εισηγήσεων σε θέματα που εντάσσονται στον τομέα αρμοδιότητας της ΑνΑΔ ή σε θέματα που η ΑνΑΔ είναι δυνατό να προωθήσει το χειρισμό τους σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες.

Επιπτώσεις στη στρατηγική ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων

Με βάση τα πορίσματα της μελέτης, θα πρέπει να τροχοδρομηθούν ενέργειες για αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τις μεταβολές και διαφοροποιήσεις στην απασχόληση τόσο σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας όσο και σε επαγγέλματα. Προς το στόχο αυτό είναι απαραίτητη η **διαμόρφωση και εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης ενιαίας στρατηγικής για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων της Κύπρου**. Πυρήνα της στρατηγικής αυτής θα

πρέπει να αποτελούν προτάσεις για έγκαιρες και αποτελεσματικές μεταβολές στις πολιτικές απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι οποίες από τη φύση τους διέπονται από την αρχή της συμπληρωματικότητας.

Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητος ο **συντονισμός ανάμεσα στους φορείς** που έχουν ευθύνη για τη διαμόρφωση των πολιτικών εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης. Η εφαρμογή ενεργειών και δραστηριοτήτων στα πλαίσια της στρατηγικής για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων της Κύπρου διαλαμβάνει την εμπλοκή πολλών υπηρεσιών και φορέων ανάλογα με το θέμα. Αυτό απαιτεί την ανάπτυξη του καλύτερου δυνατού πλαισίου συνεργασίας έτσι ώστε οι παρεμβάσεις των υπηρεσιών και φορέων να έχουν τη μέγιστη αποτελεσματικότητα και το λιγότερο δυνατό κόστος (οικονομικό και ανθρώπινο).

Επιπτώσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα

Οι προβλέψεις για την απασχόληση στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας και τα επαγγέλματα για το 2004 και το 2005 σε συνδυασμό με τις μακροχρόνιες προβλέψεις μέχρι το 2010, καθορίζουν την ανάγκη για **αναπροσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος της Κύπρου**. Οι ραγδαίες διαφοροποιήσεις τόσο στην απασχόληση σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας και σε επαγγέλματα όσο και στο περιεχόμενο των επαγγελματιών έχουν σοβαρές συνέπειες στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Οι αλλαγές στα επίπεδα απασχόλησης των διαφόρων επαγγελματιών όπου συνήθως εντοπίζονται **άτομα με μόρφωση δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** πρέπει να εξεταστούν από το εκπαιδευτικό σύστημα με στόχο να γίνουν οι ανάλογες αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Οι αλλαγές αυτές αναμένεται να επικεντρώνονται στους ακόλουθους τομείς:

- Προσθήκη νέων κλάδων σπουδών.
- Μεταβολή (αύξηση ή μείωση) στον αριθμό των μαθητών στους διάφορους κλάδους σπουδών.

- Διαφοροποιήσεις στο περιεχόμενο των αναλυτικών προγραμμάτων.
- Ενσωμάτωση στα αναλυτικά προγράμματα βασικών πτυχών της νέας τεχνολογίας.

Ειδικότερα σε σχέση με την **Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση** θεωρείται απαραίτητη η ταχεία προώθηση του στόχου για βελτίωση και ενίσχυση της. Ο στόχος αυτός διαλαμβάνει τη στήριξη καινοτόμων μέτρων με έμφαση στην αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων και τεχνολογιών. Πρόσθετα κρίνεται αναγκαία η προώθηση της προγραμματιζόμενης **αναδιάρθρωσης του Συστήματος Μαθητείας**.

Τα επαγγέλματα που δημιουργούν τις περισσότερες νέες θέσεις εργασίας είναι εκείνα στα οποία απαιτούνται συνήθως **προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**, όπως είναι οι Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί και οι Διευθυντές. Οι προκλήσεις που δημιουργούνται είναι η παροχή των ανάλογων θέσεων στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και στα ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα ώστε να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Οι ραγδαίες μεταβολές στις απαιτήσεις της οικονομίας και αγοράς εργασίας δεν αφήνουν περιθώρια για εφησυχασμό και για μόνο σταδιακές και αργές αναπροσαρμογές των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Τόσο οι αριθμοί των σπουδαστών στους διάφορους κλάδους σπουδών όσο και το περιεχόμενο των προγραμμάτων πρέπει να διαφοροποιούνται ώστε να ανταποκρίνονται στις νέες μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Η δραστηριότητα της **συμβουλευτικής και επαγγελματικής αγωγής των νέων** είναι αναγκαία όπως ενισχυθεί και βελτιωθεί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (δημοτικό, γυμνάσιο, τεχνική και επαγγελματική, λύκειο, κολέγιο, πανεπιστήμιο). Οι μαθητές και φοιτητές θα πρέπει να έχουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, που σε συνδυασμό με τα ατομικά χαρακτηριστικά, τις ακαδημαϊκές επιδόσεις και τις προσωπικές προτιμήσεις, θα τους βοηθήσουν στην κατάλληλη επιλογή των κλάδων σπουδών και των επαγγελμάτων.

Επιπτώσεις στη στρατηγική απασχόλησης

Οι προβλέψεις που περιέχονται στη μελέτη προδιαγράφουν **αλλαγές στην αγορά εργασίας**. Αυτές χαρακτηρίζονται από μεταβολές στα επίπεδα απασχόλησης σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας και σε επαγγέλματα. Οι προβλέψεις αυτές σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση καθορίζουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να κινηθεί η στρατηγική απασχόλησης στην Κύπρο. Η στρατηγική απασχόλησης θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από μια **εγγενή ευελιξία για αναπροσανατολισμό** στη βάση των αναμενόμενων εξελίξεων και των πραγματικών επιδόσεων της κυπριακής αγοράς εργασίας.

Επιπτώσεις στη στρατηγική κατάρτισης

Με βάση τις προβλέψεις της μελέτης, διαπιστώνεται ότι η στρατηγική κατάρτισης θα πρέπει να διαθέτει την **απαραίτητη ευελιξία** ώστε να ανταποκριθεί στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Κύριος στόχος είναι η παροχή στο ανθρώπινο δυναμικό των γνώσεων, δεξιοτήτων και νοοτροπίας που χρειάζεται η κυπριακή αγορά εργασίας αλλά και ευρύτερα η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η **ΑνΑΔ** είναι ο κύριος πρωταγωνιστής στον τομέα της ανάπτυξης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού στην Κύπρο. Η λειτουργία της είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος για την κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου. Οι προβλέψεις που περιέχονται στη μελέτη δημιουργούν **σημαντικές προκλήσεις στο πεδίο δραστηριοποίησης της ΑνΑΔ**.

Η ΑνΑΔ θα πρέπει να συνεχίσει να επιδεικνύει την απαραίτητη ευελιξία για αναπροσανατολισμό και διαφοροποιήσεις στην πολιτική και δραστηριότητες της. Ενυπάρχουν οι προοπτικές για ενίσχυση και εμπλουτισμό των υφιστάμενων και για εισαγωγή νέων δραστηριοτήτων και σχεδίων, όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Στόχευση σε ραγδαία αναπτυσσόμενους τομείς και επαγγέλματα και στήριξη παραδοσιακών τομέων και επαγγελμάτων

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας και τα επαγγέλματα που θα αναπτυχθούν με τους μεγαλύτερους ρυθμούς το 2004 και το 2005 αναμένεται να παρουσιάσουν αυξημένες ανάγκες για κατάρτιση τόσο των απασχολουμένων όσο και νέων ατόμων, ώστε να ανταποκριθούν με επιτυχία στις απαιτήσεις των θέσεων εργασίας τους.

Ταυτόχρονα, οι πρωτογενείς και οι δευτερογενείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας, οι οποίοι δεν χαρακτηρίζονται από σημαντική ανάπτυξη, θα συνεχίσουν να χρειάζονται υποστήριξη μέσα από δραστηριότητες κατάρτισης.

Ο σχεδιασμός και η λειτουργία ενός νέου Σχεδίου για τις Μικροεπιχειρήσεις (απασχόληση 1 – 4 άτομα), αναμένεται να συμβάλει στην προσπάθεια για ενίσχυση και αναβάθμιση των επιχειρήσεων αυτών. Το νέο αυτό Σχέδιο θα λειτουργεί παράλληλα με το υφιστάμενο Σχέδιο Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

Δραστηριότητες αρχικής κατάρτισης

Η σύγκριση της αναμενόμενης απασχόλησης με την απασχόληση του αμέσως προηγούμενου χρόνου, φανερώνει τον ελάχιστο αριθμό νέων ατόμων που θα πρέπει να εισέλθουν στην αγορά εργασίας για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των επιχειρήσεων. Από τις προβλέψεις της μελέτης που δυνατό να σχετίζονται με δραστηριότητες αρχικής κατάρτισης γίνονται οι πιο κάτω εισηγήσεις:

- Οργάνωση και υλοποίηση κατάλληλων προγραμμάτων για ενημέρωση των νέων πτυχιούχων για τις προοπτικές εργοδότησης στην Κύπρο. Ταυτόχρονα συνέχιση των προγραμμάτων στελέχωσης επιχειρήσεων και προώθηση του εμπλουτισμού του περιεχομένου τους καθώς και της προσαρμογής τους ώστε να καλύπτουν μεγαλύτερο αριθμό σχετικών επαγγελματικών εξειδικεύσεων.
- Υλοποίηση προγραμμάτων αρχικής κατάρτισης στις ειδικότητες όπου εντοπίστηκε ότι υπάρχουν

σημαντικές ανάγκες. Ο εντοπισμός των αναγκών αυτών έγινε στη βάση των προβλέψεων της μελέτης και περιλάμβανε την περαιτέρω ανάλυση των προβλέψεων σε τέσσερα επαγγέλματα και την αξιοποίηση εκτιμήσεων και πληροφοριών που δόθηκαν από αρμόδιους φορείς.

- Σχεδιασμός και λειτουργία ενός νέου Σχεδίου που θα βοηθήσει στην όσο το δυνατό καλύτερη αξιοποίηση των **νέων αποφοίτων σχολών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** και την πρόληψη είτε της αποχώρησης τους από την αγορά εργασίας ή της μετάβασης τους στην ανεργία. Τα προγράμματα κατάρτισης του Σχεδίου θα περιλαμβάνουν ενημερωτικό / καθοδηγητικό μέρος, κατάλληλη ιδρυματική και πρακτική κατάρτιση και απόκτηση εργασιακής πείρας.
- Αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών κατάρτισης **επιλεγμένων ομάδων ανέργων** μέσα από το σχεδιασμό και τη λειτουργία ενός νέου Σχεδίου. Το Σχέδιο αυτό θα βοηθήσει στην επιμόρφωση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων ανέργων με στόχο τη βελτίωση της απασχολησιμότητας τους αλλά και στην ικανοποίηση των αναγκών των επιχειρήσεων.
- Εισαγωγή ενός νέου Σχεδίου που θα αποσκοπεί στη βελτίωση της πρόσβασης του **αδρανούς γυναικείου δυναμικού** σε προγράμματα κατάρτισης και της ενθάρρυνσης για ένταξη του στην αγορά εργασίας. Μέσα από το Σχέδιο θα επιτυγχάνεται η αποτελεσματική καθοδήγηση, ενημέρωση και κατάρτιση επιλεγμένων ομάδων αδρανούς γυναικείου δυναμικού.

Δραστηριότητες επανακατάρτισης

Η μείωση των απασχολούμενων σε κάποια επαγγέλματα υποδεικνύει την ανάγκη για **παροχή ευκαιριών επανακατάρτισης** των ατόμων αυτών. Η κατάρτιση τους σε νέα θέματα όπως η πληροφορική και οι

τηλεπικοινωνίες αναμένεται να βοηθήσει στην επανένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Πρόσθετα, η δημιουργική αξιοποίηση των προοπτικών που προσφέρονται από νέες μορφές απασχόλησης όπως η μερική και ευέλικτη απασχόληση και η τηλεργασία είναι δυνατό να συμβάλουν στη διατήρηση της απασχολησιμότητας των ατόμων.

Δραστηριότητες συνεχιζόμενης κατάρτισης

Συνέχιση και **κατάλληλος εμπλουτισμός των δραστηριοτήτων συνεχιζόμενης κατάρτισης** υπό το φως των προβλέψεων της μελέτης και των συνεχώς αναδιαμορφωμένων αναγκών των επιχειρήσεων. Οι προβλέψεις της μελέτης προδιαγράφουν τα επαγγέλματα στα οποία αναμένεται να παρουσιαστούν αυξημένες ανάγκες κατάρτισης.

Θεωρείται απαραίτητη η ενσωμάτωση στις δραστηριότητες κατάρτισης βασικών πτυχών της νέας τεχνολογίας και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι σύγχρονες μέθοδοι και τεχνολογίες κατάρτισης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ		iii
ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ		v
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1.	Σκοπός της μελέτης	2
1.2.	Μεθοδολογία	2
1.3.	Περίγραμμα της μελέτης	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:	ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	5
2.1.	Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	5
2.1.1.	Ευρείς τομείς	5
2.1.2.	Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας	7
2.1.3.	Προκαθορισμένοι 27 τομείς	14
2.2.	Παραγωγικότητα	18
2.2.1.	Ευρείς τομείς	18
2.2.2.	Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας	20
2.2.3.	Προκαθορισμένοι 27 τομείς	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:	ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	28
3.1.	Συνεισφορά τομέων οικονομικής δραστηριότητας	29
3.1.1.	Ευρείς τομείς	29

3.1.2.	Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας	29
3.1.3.	Προκαθορισμένοι 27 τομείς	34
3.2.	Συνεισφορά επαγγελματικών κατηγοριών και επαγγελμάτων	38
3.2.1.	Κύριες επαγγελματικές κατηγορίες	38
3.2.2.	Προκαθορισμένα 36 επαγγέλματα	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:	ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	49
4.1.	Μερίδια τομέων οικονομικής δραστηριότητας και προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις	49
4.1.1.	Ευρείς τομείς	49
4.1.2.	Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας	50
4.1.3.	Προκαθορισμένοι 27 τομείς	54
4.2.	Μερίδια επαγγελματικών κατηγοριών και επαγγελμάτων και προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις	55
4.2.1.	Κύριες επαγγελματικές κατηγορίες	55
4.2.2.	Προκαθορισμένα 36 επαγγέλματα	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:	ΡΥΘΜΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	68
5.1.	Ευρείς τομείς	68
5.2.	Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας	69

5.3.	Προκαθορισμένοι 27 τομείς	73
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:	ΡΥΘΜΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	76
6.1.	Κύριες επαγγελματικές κατηγορίες	76
6.2.	Προκαθορισμένα 36 επαγγέλματα	78
6.3.	Συγκριτική παράθεση επαγγελμάτων	85
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	88
7.1.	Διαπιστώσεις και συμπεράσματα	88
7.2.	Πορίσματα	99
7.3.	Εισηγήσεις	101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		122
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1:	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	124
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2:	ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	135
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3:	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	146
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4:	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ	

	ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	152
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5:	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	156
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6 :	ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	160
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7 :	ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	162
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8 :	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ	166
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9 :	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑ- ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ	168
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10 :	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	172
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 11 :	ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ	180

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου¹ αποδίδει μεγάλη σημασία στην παρακολούθηση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας της Κύπρου, την πρόβλεψη της μελλοντικής κατάστασης και τη λήψη των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η ΑνΑΔ ανάλαβε το πολυσύνθετο έργο της ετοιμασίας μακροχρόνιων και βραχυχρόνιων προβλέψεων για την απασχόληση στα επαγγέλματα και τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας της κυπριακής αγοράς εργασίας².

Η παροχή βραχυχρόνιων προβλέψεων προγραμματίζεται όπως υλοποιηθεί μέσα από την περιοδική διεξαγωγή σχετικών μελετών. Η παρούσα μελέτη αποτελεί την πρώτη από αυτές και θεωρείται ότι θα προσθέσει στην πληροφόρηση για την κατάσταση στην αγορά εργασίας της Κύπρου ενόψει και της επικείμενης ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι πληροφορίες που περιέχονται στη μελέτη θα χρησιμεύσουν και στον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων της ΑνΑΔ. Ιδιαίτερα θα βοηθήσουν στον εντοπισμό και υλοποίηση κατάλληλων δραστηριοτήτων αρχικής κατάρτισης, στον προγραμματισμό και καθορισμό προτεραιοτήτων για τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης, στη σχετική ενημέρωση των διαφόρων ομάδων ενδιαφερομένων (επιχειρήσεις, σύμβουλοι, εκπαιδευτές, εργαζόμενοι, νέοι και ευρύ κοινό), στη βελτίωση της αξιοποίησης του εργατικού δυναμικού μέσα στις επιχειρήσεις και στην περαιτέρω ενίσχυση των συνεργασιών με υπηρεσίες και φορείς που ασχολούνται με τα θέματα αυτά.

Η μελέτη αναμένεται να αξιοποιηθεί από πολλούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και υπηρεσίες που ασχολούνται με το ευρύ θέμα του προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού. Πρόσθετα, τα

¹ Στη συνέχεια χρησιμοποιείται το αρκτικόλεξο της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού το οποίο είναι «ΑνΑΔ».

² Η μελέτη με τις μακροχρόνιες προβλέψεις έχει τίτλο «Προβλέψεις Απασχόλησης στην Κύπρο 2000 – 2010» και εκδόθηκε το 2003.

στοιχεία αυτά θα βοηθήσουν τα άτομα που είναι επιφορτισμένα με το έργο της επαγγελματικής καθοδήγησης των νέων της Κύπρου.

1.1. Σκοπός της μελέτης

Κύριος σκοπός της μελέτης είναι η **παροχή προβλέψεων για την απασχόληση σε επαγγέλματα στην Κύπρο για τα χρόνια 2004 και 2005**. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την εκτίμηση της δομής της απασχόλησης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας και επάγγελμα και την εκτίμηση του μεγέθους της απασχόλησης στους διαφόρους τομείς οικονομικής δραστηριότητας για το 2003, το 2004 και το 2005.

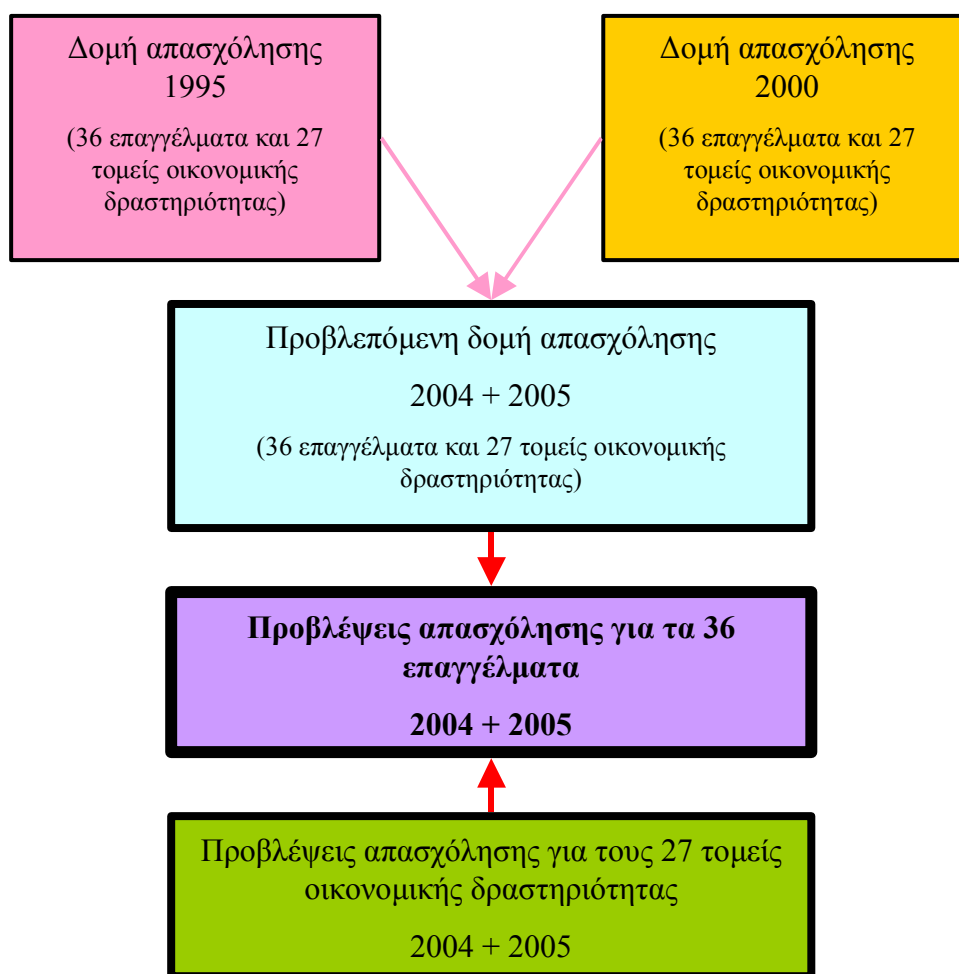
1.2. Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη **βασίζεται σε ανάλογες μεθοδολογίες που έχουν αναπτυχθεί και χρησιμοποιηθεί σε Ευρωπαϊκές χώρες και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής**. Ιδιαίτερα έχουν αξιοποιηθεί οι γνώσεις και εμπειρίες του οργανισμού IER (Institute for Employment Research) στο Πανεπιστήμιο Warwick στην Αγγλία και των οργανισμών FAS (Training and Employment Authority) και ESRI (Economic and Social Research Institute) στην Ιρλανδία. Οι μεθοδολογίες που χρησιμοποιούν οι πιο πάνω οργανισμοί έχουν εξεταστεί και αναλυθεί τόσο μέσα από τις διαθέσιμες εκδόσεις όσο και σε επιτόπου επισκέψεις. Πρόσθετα, έχουν εξεταστεί οι μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται σε άλλες χώρες και ειδικότερα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, στην Ολλανδία, στη Γαλλία και στη Γερμανία.

Στη μελέτη γίνονται **προβλέψεις για την απασχόληση σε 36 επαγγέλματα και 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας** που περικλείουν το σύνολο της κυπριακής οικονομίας για τα χρόνια 2004 και 2005. Οι προβλέψεις αυτές συγκρίνονται ανάμεσα στο 2004 και το 2003 καθώς και ανάμεσα στο 2005 και το 2004. **Η ημερομηνία που οριστικοποιήθηκαν οι προβλέψεις είναι η 20^η Ιουνίου 2003**. Οποιοσδήποτε διαφοροποιήσεις στα στοιχεία των προηγούμενων χρόνων ή στις προοπτικές για την κυπριακή οικονομία και αγορά εργασίας που έχουν επισυμβεί μετά την ημερομηνία αυτή δε

λήφθηκαν υπόψη. Η αναλυτική διαδικασία που ακολουθείται για να γίνουν οι προβλέψεις περιγράφεται στο Παράρτημα 1 και παρουσιάζεται με διαγραμματικό τρόπο στο Σχεδιάγραμμα 1. Αναλυτική περιγραφή των 36 επαγγελμάτων γίνεται στον Πίνακα 2.1 στο Παράρτημα 2.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ

1.3. Περίγραμμα της μελέτης

Στο **πρώτο κεφάλαιο** περιγράφεται ο σκοπός της μελέτης και η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για να εξαχθούν οι προβλέψεις.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** παρουσιάζεται η γενική εικόνα της κυπριακής οικονομίας για το 2004 και το 2005. Συγκεκριμένα, εξετάζεται το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και η Παραγωγικότητα στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας για τα δύο αυτά χρόνια.

Στο **τρίτο κεφάλαιο** παρουσιάζεται η γενική εικόνα της αριθμητικής μεταβολής της απασχόλησης τόσο στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας όσο και στα επαγγέλματα. Η ανάλυση επικεντρώνεται στις αριθμητικές διαφορές στην απασχόληση ανάμεσα στο 2004 και το 2003 καθώς και ανάμεσα στο 2005 και το 2004.

Η παρουσίαση και ανάλυση της γενικής εικόνας των μεριδίων απασχόλησης τόσο των τομέων οικονομικής δραστηριότητας όσο και των επαγγελμάτων για το 2004 και το 2005 γίνεται στο **τέταρτο κεφάλαιο**.

Στο **πέμπτο κεφάλαιο** παρουσιάζονται οι προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις στην απασχόληση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Εξετάζεται η ποσοστιαία μεταβολή ανάμεσα στο 2003 και το 2004 και ανάμεσα στο 2004 και το 2005 και εντοπίζονται οι διαφορές που υπάρχουν στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Στο **έκτο κεφάλαιο** παρουσιάζονται οι προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις στην απασχόληση κατά επαγγελματική κατηγορία και επάγγελμα. Συγκεκριμένα, εξετάζεται η ποσοστιαία μεταβολή ανάμεσα στο 2003 και το 2004 και ανάμεσα στο 2004 και το 2005 και εντοπίζονται οι διαφορές που υπάρχουν.

Τέλος, στο **έβδομο κεφάλαιο** παρουσιάζονται τα κυριότερα συμπεράσματα και τα πορίσματα της μελέτης. Επίσης διατυπώνονται εισηγήσεις, που προέρχονται μέσα από την κριτική εξέταση των αποτελεσμάτων της μελέτης, και αποσκοπούν στην προγραμματισμένη αντιμετώπιση της μελλοντικής κατάστασης στην αγορά εργασίας.

2. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η αναμενόμενη γενική εικόνα της κυπριακής οικονομίας για το 2004 και το 2005 παρουσιάζεται στο κεφάλαιο αυτό. Συγκεκριμένες αναφορές γίνονται στο ρυθμό ανάπτυξης και στην παραγωγικότητα τόσο στο σύνολο όσο και κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

2.1. Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν³

Τόσο το 2004 όσο και το 2005 ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης αναμένεται να φτάσει στο 4,7% σε πραγματικούς όρους. Αυτός είναι αισθητά μεγαλύτερος από τα προηγούμενα δύο χρόνια όπου υπολογίστηκε στο 2,2% και στο 2,3% αντίστοιχα.

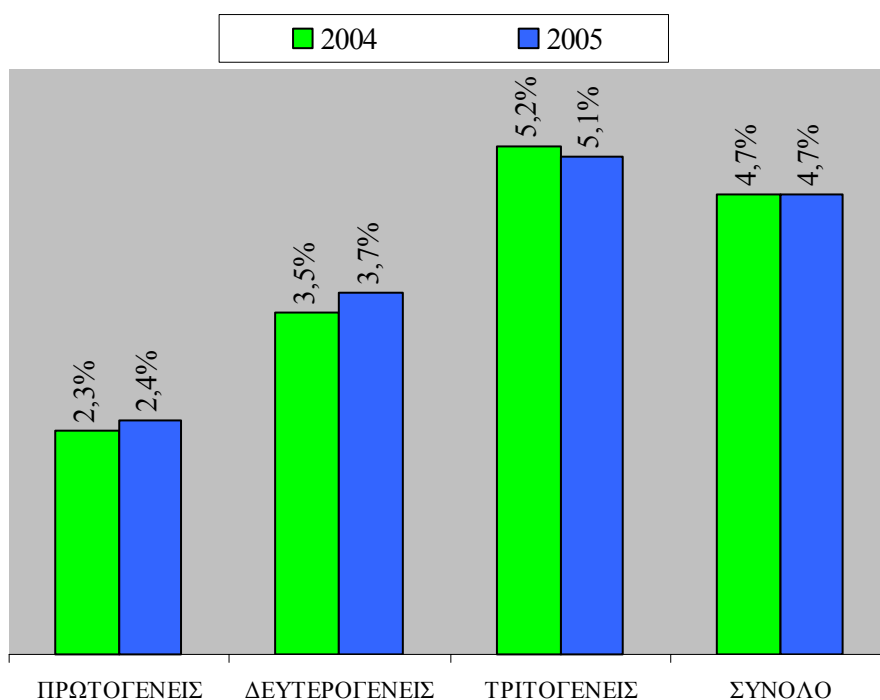
2.1.1. Ευρείς τομείς

Τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 οι τριτογενείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας αναμένεται να συνεχίσουν να παρουσιάζουν το μεγαλύτερο ρυθμό ανάπτυξης συγκριτικά με τους πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς. Συγκεκριμένα, οι ρυθμοί ανάπτυξης για το 2004 προβλέπεται να είναι 5,2% για τους τριτογενείς τομείς, 3,5% για τους δευτερογενείς τομείς και 2,3% για τους πρωτογενείς τομείς. Παρόμοιοι ρυθμοί ανάπτυξης προβλέπονται για το 2005, δηλαδή 5,1% για τους τριτογενείς τομείς, 3,7% για τους δευτερογενείς τομείς και 2,4% για τους πρωτογενείς τομείς. Το μεγάλο μέγεθος των τριτογενών τομέων, συγκριτικά με τους υπόλοιπους τομείς, σημαίνει ότι ο ρυθμός ανάπτυξης τους επηρεάζει σε μεγαλύτερο βαθμό το συνολικό ρυθμό ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας. Στο Σχεδιάγραμμα 2 παρουσιάζεται ο ρυθμός μεταβολής

³ Επισημαίνεται ότι οι αναφορές σε Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν αφορούν την Προστιθέμενη Αξία τόσο στο σύνολο της οικονομίας όσο και στους επιμέρους υποτομείς.

του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας⁴.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ
ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΣΤΟΥΣ ΕΥΡΕΙΣ
ΤΟΜΕΙΣ

Η μεγάλη σημασία των υπηρεσιών στην κυπριακή οικονομία φαίνεται από το μερίδιο των τριτογενών τομέων οικονομικής δραστηριότητας το οποίο θα ανέρχεται στο 76,0% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος το 2004 και στο 76,4% το 2005. Οι τριτογενείς τομείς θα

⁴ Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που αντιστοιχούν στους τρεις ευρείς τομείς είναι οι ακόλουθοι (οι κωδικοί και οι ονομασίες τους παρουσιάζονται σε Πίνακα στο Παράρτημα 1):

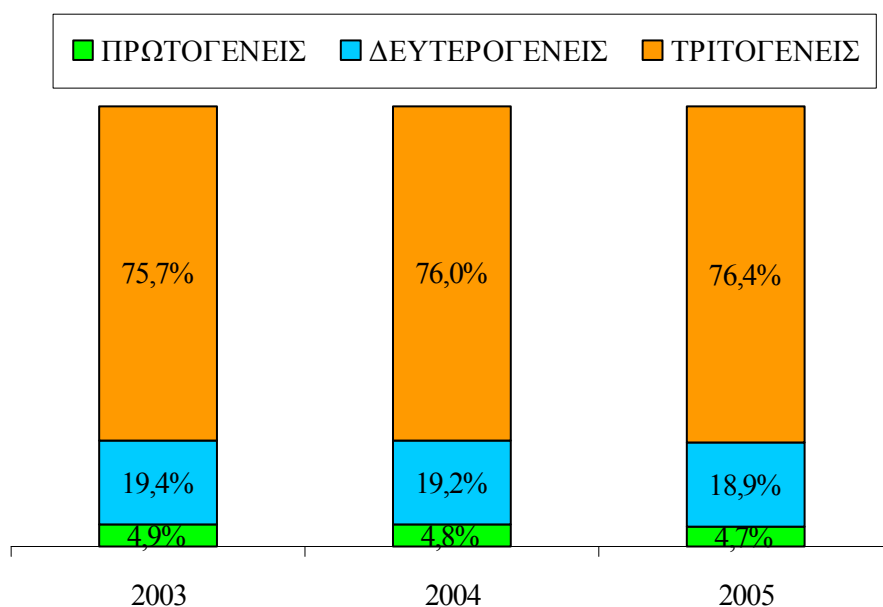
Πρωτογενείς τομείς: Α, Β και C.

Δευτερογενείς τομείς: D, E και F.

Τριτογενείς τομείς: G, H, I, J, K, L, M, N, O και P.

αυξήσουν το μερίδιό τους κατά 0,3 εκατοστιαίες μονάδες το 2004 και κατά 0,4 εκατοστιαίες μονάδες το 2005. Τόσο οι πρωτογενείς όσο και οι δευτερογενείς τομείς θα παρουσιάσουν μειώσεις. Οι πρωτογενείς τομείς θα έχουν μειώσεις κατά 0,1 εκατοστιαία μονάδα τόσο το 2004 όσο και το 2005 ενώ οι μειώσεις στους δευτερογενείς τομείς θα είναι 0,2 και 0,3 εκατοστιαίες μονάδες αντίστοιχα. Στο Σχεδιάγραμμα 3 παρουσιάζονται τα μερίδια των ευρέων τομέων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ
ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑ ΕΥΡΥ ΤΟΜΕΑ

2.1.2. Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας

Οι πιο πάνω αναλύσεις κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας κρύβουν διαφοροποιήσεις στους ρυθμούς ανάπτυξης των 16 κύριων τομέων. Με βάση την ταξινόμηση των 16 αυτών τομέων, οι 3 είναι πρωτογενείς, άλλοι 3 είναι δευτερογενείς και οι υπόλοιποι 10 είναι

τριτογενείς. Στον Πίνακα 3.1 στο Παράρτημα 3 παρουσιάζεται το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε σταθερές τιμές 1995 κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας για το 2003, το 2004 και το 2005 ενώ στον Πίνακα 3.3 του Παραρτήματος 3 παρουσιάζεται ο ρυθμός μεταβολής κατά τομέα για το 2004 και το 2005. Στα Σχεδιαγράμματα 4 και 5 παρουσιάζεται ο ρυθμός μεταβολής του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για τους 16 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας για το 2004 και το 2005.

Οι τομείς που αναμένεται να παρουσιάσουν τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν τόσο για το 2004 όσο και για το 2005** είναι:

- *Ξενοδοχεία και εστιατόρια*: +9,0% το 2004 και +7,5% το 2005.
- *Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες*: +7,1% το 2004 και +7,3% το 2005.
- *Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό*: +6,5% το 2004 και +6,0% το 2005.
- *Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*: +6,0% και για τα 2 χρόνια.

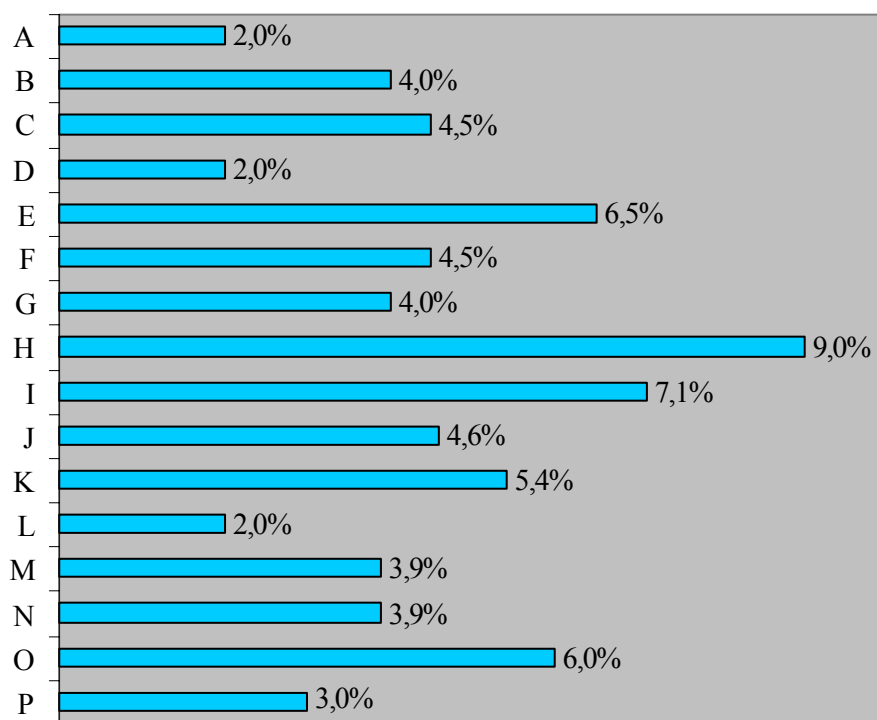
Αντίθετα, οι τομείς που αναμένεται να παρουσιάσουν τις **μικρότερες ποσοστιαίες αυξήσεις για το 2004 και το 2005** είναι:

- *Γεωργία, θήρα και δασοκομία*: +2,0% και για τα 2 χρόνια.
- *Μεταποιητικές βιομηχανίες*: +2,0% και για τα 2 χρόνια.
- *Δημόσια διοίκηση και άμυνα*: +2,0% και για τα 2 χρόνια.
- *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό*: +3,0% και για τα 2 χρόνια.

Από την εξέταση του μεγέθους του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για το 2004 και το 2005 στους 16 τομείς, εντοπίζονται οι

τρεις μεγαλύτεροι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

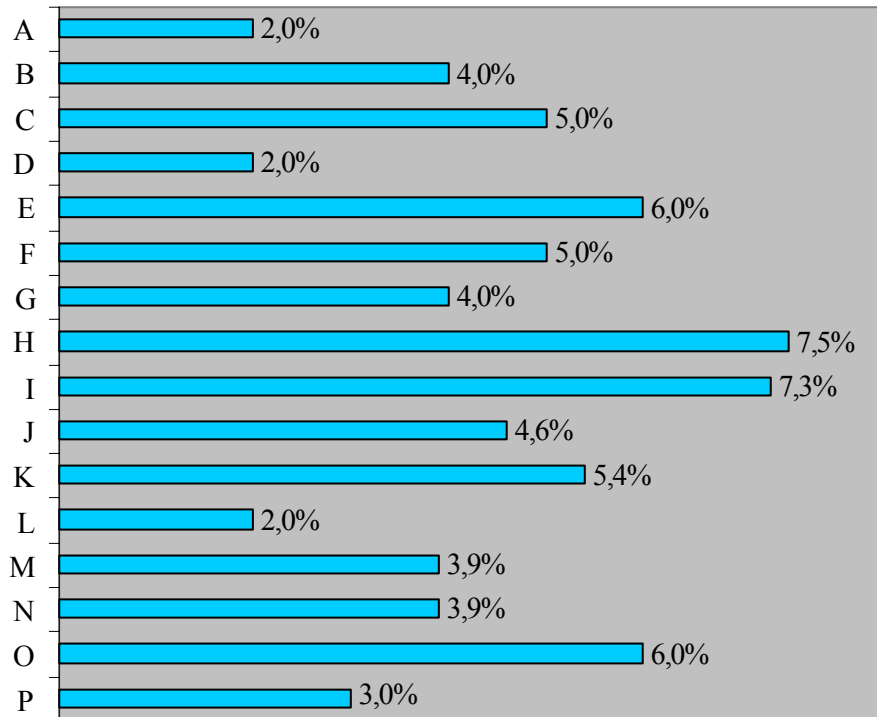
**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΕΠ ΤΟ 2004**

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
- B: Αλιεία
- C: Ορυχεία και λατομεία
- D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα

- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΕΠ ΤΟ 2005**

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
B: Αλιεία
C: Ορυχεία και λατομεία
D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
F: Κατασκευές
G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
M: Εκπαίδευση
N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα

- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
 P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΑΕΠ
ΓΙΑ ΤΟ 2003, 2004 ΚΑΙ 2005

ΤΟΜΕΑΣ		2003	2004	2005
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	ξεκ.	723,6	762,6	804,2
	%	14,7%	14,8%	14,8%
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης	ξεκ.	645,5	671,3	698,2
	%	13,1%	13,0%	12,9%
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	ξεκ.	571,4	611,9	656,4
	%	11,5%	11,8%	12,1%

Ο τομέας της **Διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων** είναι ο μεγαλύτερος και διατηρεί το μερίδιο του στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στο 14,8% τόσο για το 2004 όσο και για το 2005. Ο δεύτερος μεγαλύτερος τομέας αναμένεται να είναι το **Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης** με μικρή μείωση του μεριδίου του. Στην τρίτη θέση βρίσκονται οι **Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες** που αναμένεται να σημειώσουν σημαντική αύξηση στο μερίδιο τους το οποίο θα φτάσει στο 11,8% το 2004 και στο 12,1% το 2005.

Στο Σχεδιάγραμμα 6 παρουσιάζονται τα μερίδια του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για τους 16 τομείς οικονομικής δραστηριότητας για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005. Οι αναλυτικές ποσοστιαίες

κατανομές του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, σε σταθερές τιμές του 1995, για τους 27 τομείς για το 2003, το 2004 και το 2005 παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.2 στο Παράρτημα 3.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα έχουν **μεταβολές στα μερίδια του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος ανάμεσα στο 2004 και το 2003** είναι:

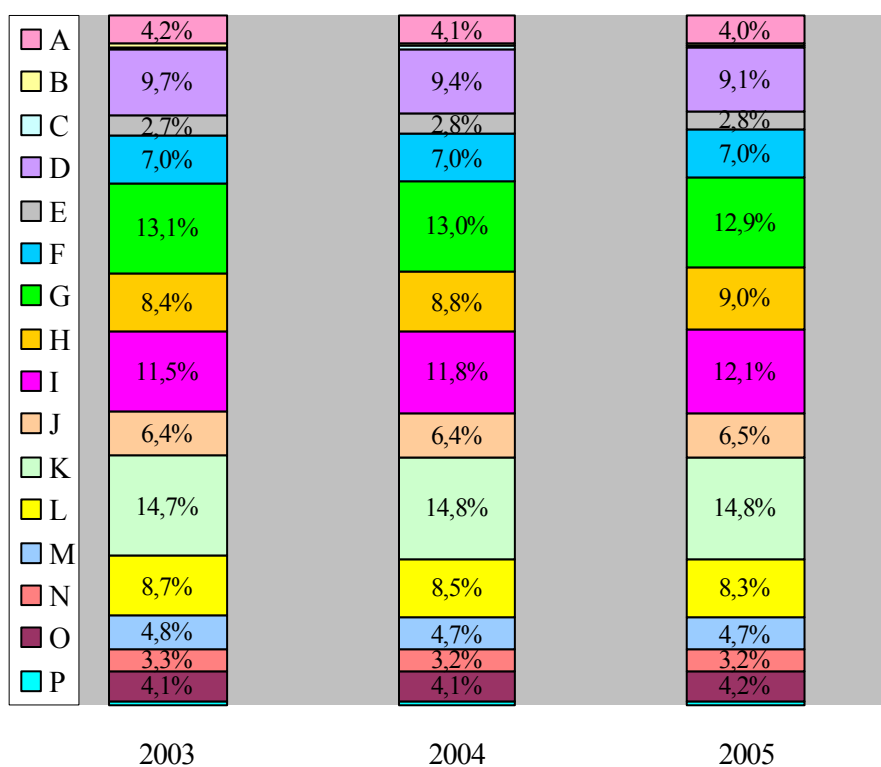
- *Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+0,4%).*
- *Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (+0,3%).*
- *Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό (+0,1%).*
- *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες (+0,1%).*
- *Μεταποιητικές βιομηχανίες (-0,3%).*
- *Δημόσια διοίκηση και άμυνα (-0,2%).*
- *Γεωργία, θήρα και δασοκομία (-0,1%).*
- *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (-0,1%).*
- *Εκπαίδευση (-0,1%).*
- *Υγεία και κοινωνική μέριμνα (-0,1%).*

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα έχουν **μεταβολές στα μερίδια του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος ανάμεσα στο 2005 και το 2004** είναι:

- *Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (+0,3%).*
- *Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+0,2%).*
- *Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (+0,1%).*
- *Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (+0,1%).*
- *Μεταποιητικές βιομηχανίες (-0,3%).*
- *Δημόσια διοίκηση και άμυνα (-0,2%).*

- Γεωργία, θήρα και δασοκομία (-0,1%).
- Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (-0,1%).

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΕΠ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ**

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
 B: Αλιεία
 C: Ορυχεία και λατομεία
 D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
 E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
 F: Κατασκευές
 G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
 H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
 I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
 J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
 K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες

- L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

2.1.3. Προκαθορισμένοι 27 τομείς

Από μεγαλύτερη ανάλυση και εξέταση των ρυθμών ανάπτυξης στους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας που χρησιμοποιούνται στη μελέτη, εντοπίζονται οι τομείς με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις και με τις μικρότερες ποσοστιαίες αυξήσεις του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.

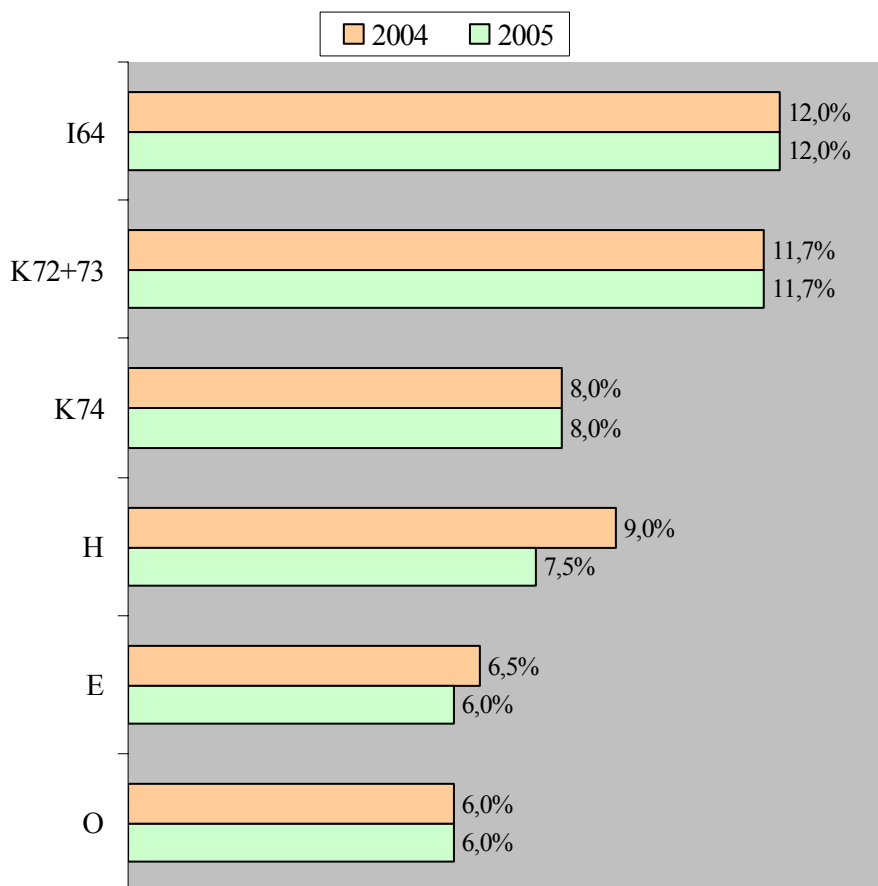
Στο Σχεδιάγραμμα 7 παρουσιάζονται οι έξι τομείς με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για το 2004 και το 2005.

Οι 5 από τους 6 τομείς οικονομικής δραστηριότητας με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη το 2004 και το 2005 συγκεντρώνονται στον ευρύ τομέα των Υπηρεσιών. Οι πρώτοι δύο τομείς σχετίζονται με την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών στις τηλεπικοινωνίες και στην πληροφορική που ενισχύονται ακόμη περισσότερο με τη φιλελευθεροποίηση του τομέα των τηλεπικοινωνιών στην Κύπρο. Οι υπόλοιποι τρεις τομείς των υπηρεσιών αφορούν συγκριτικά πιο παραδοσιακές επιχειρηματικές δραστηριότητες όπως είναι οι Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες (νομικές δραστηριότητες, έρευνες αγοράς, αρχιτέκτονες και μηχανικοί, διαφήμιση, παροχή προστασίας, καθαρισμός κτιρίων), τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια και οι Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (οργανώσεις και ψυχαγωγικές, πολιτιστικές, αθλητικές και προσωπικές δραστηριότητες). Ο μόνος τομέας με μεγάλη ανάπτυξη που δεν ανήκει στις Υπηρεσίες είναι ο Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό.

Στο Σχεδιάγραμμα 8 παρουσιάζονται οι επτά τομείς με τις μικρότερες ποσοστιαίες αυξήσεις του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για το 2004 και το 2005.

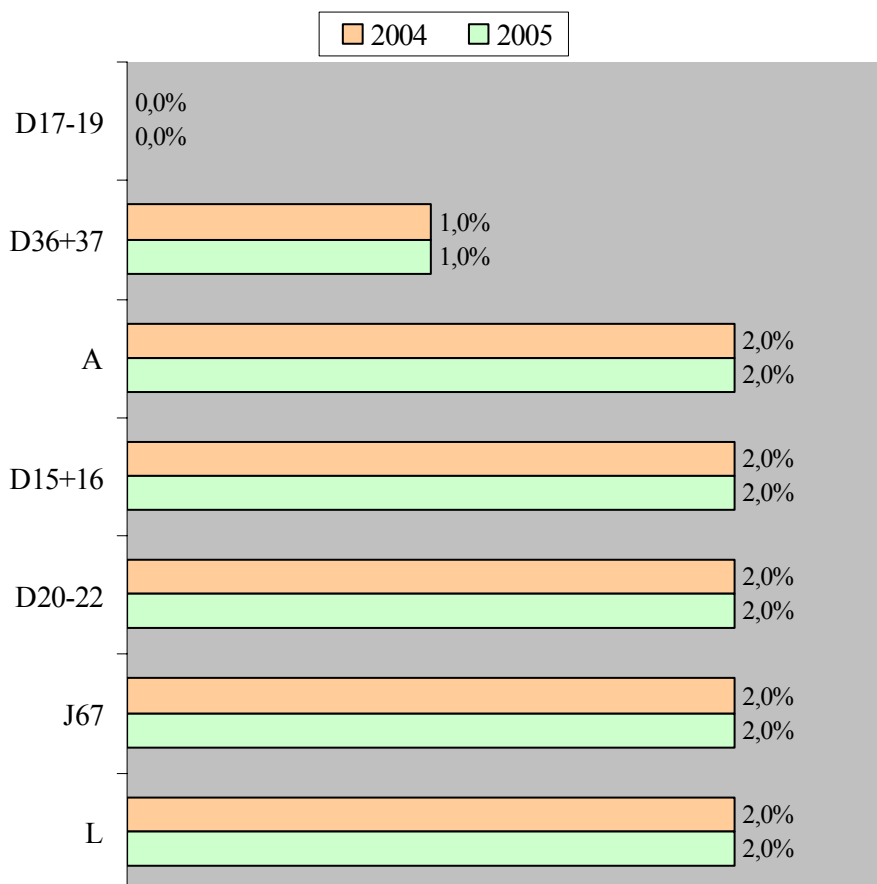
Οι 7 τομείς που αναμένεται να παρουσιάσουν τις μικρότερες ποσοστιαίες αυξήσεις του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για το 2004 και το 2005 είναι τέσσερις υποτομείς στη Μεταποίηση (Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερματίνων ειδών, Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες, Βιομηχανία τροφίμων, ποτών και καπνοβιομηχανία και Βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου, παραγωγή προϊόντων από χαρτί, εκδόσεις και εκτυπώσεις), η Γεωργία, θήρα και δασοκομία, το Χρηματιστήριο και η Δημόσια διοίκηση και άμυνα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7
ΟΙ 6 ΤΟΜΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΕΠ ΤΟ 2004 ΚΑΙ ΤΟ 2005

- I64: Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες
- K72+73: Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη
- K74: Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες
- H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8
ΟΙ 7 ΤΟΜΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ
ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΕΠ ΤΟ 2004 ΚΑΙ ΤΟ 2005

- D17-19: Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερμάτινων ειδών
D36+37: Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες
A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
D15+16: Βιομηχανία τροφίμων, ποτών και καπνοβιομηχανία
D20-22: Βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου, παραγωγή προϊόντων από χαρτί, εκδόσεις και εκτυπώσεις
J67: Χρηματιστήριο
L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα

2.2. Παραγωγικότητα

Η παραγωγικότητα⁵ για το σύνολο της οικονομίας εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 3,5% τόσο το 2004 όσο και το 2005.

2.2.1. Ευρείς τομείς

Οι εκτιμήσεις του ρυθμού μεταβολής της παραγωγικότητας κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις. Ο ρυθμός μεταβολής της παραγωγικότητας **αναμένεται να είναι αρκετά μικρότερος στους πρωτογενείς τομείς** (+2,1% το 2004 και +2,4% το 2005) από ότι στους τριτογενείς τομείς (+3,6% το 2004 και +3,5% το 2005) και τους δευτερογενείς τομείς (+3,4% και για τα δύο χρόνια). Ο ρυθμός μεταβολής της παραγωγικότητας κατά ευρύ τομέα παρουσιάζεται στον Πίνακα 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΥΣ
ΕΥΡΕΙΣ ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΤΟΜΕΙΣ	2003-2004	2004-2005
Πρωτογενείς	+2,1%	+2,4%
Δευτερογενείς	+3,4%	+3,4%
Τριτογενείς	+3,6%	+3,5%
ΣΥΝΟΛΟ	+3,5%	+3,5%

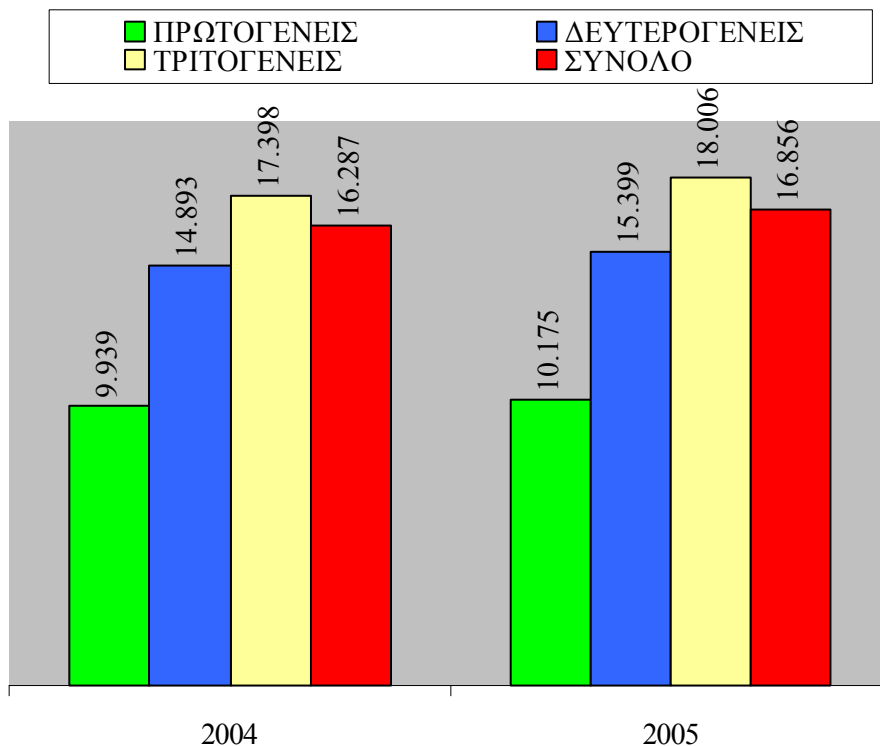
Το 2004 προβλέπεται ότι η συνολική παραγωγικότητα θα ανέλθει στις £16.287 κατά άτομο. Μετά από εξέταση της παραγωγικότητας κατά τομέα διαπιστώνεται ότι στους πρωτογενείς τομείς θα ανέλθει στις £9.939 (61,0% ως ποσοστό στη συνολική), στους δευτερογενείς τομείς θα ανέλθει στις £14.893 (91,4% ως ποσοστό στη συνολική) και

⁵ Η παραγωγικότητα ορίζεται ως το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (σε σταθερές τιμές) ανά απασχολούμενο.

στους τριτογενείς τομείς θα ανέλθει στις £17.398 (106,8% ως ποσοστό στη συνολική).

Το 2005 προβλέπεται ότι η συνολική παραγωγικότητα θα ανέλθει στις £16.856 κατά άτομο. Αυτή διαφοροποιείται στους πρωτογενείς τομείς στις £10.175 (60,4% ως ποσοστό στη συνολική), στους δευτερογενείς τομείς στις £15.399 (91,4% ως ποσοστό στη συνολική) και στους τριτογενείς τομείς στις £18.006 (106,8% ως ποσοστό στη συνολική). Από τη σύγκριση των ποσοστών στη συνολική παραγωγικότητα κατά τομέα για το 2004 και το 2005 διαπιστώνεται σχετική επιδείνωση στους πρωτογενείς τομείς. Το μέγεθος της παραγωγικότητας κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 9.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ (£ ΑΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ)
ΚΑΤΑ ΕΥΡΥ ΤΟΜΕΑ

2.2.2. Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας

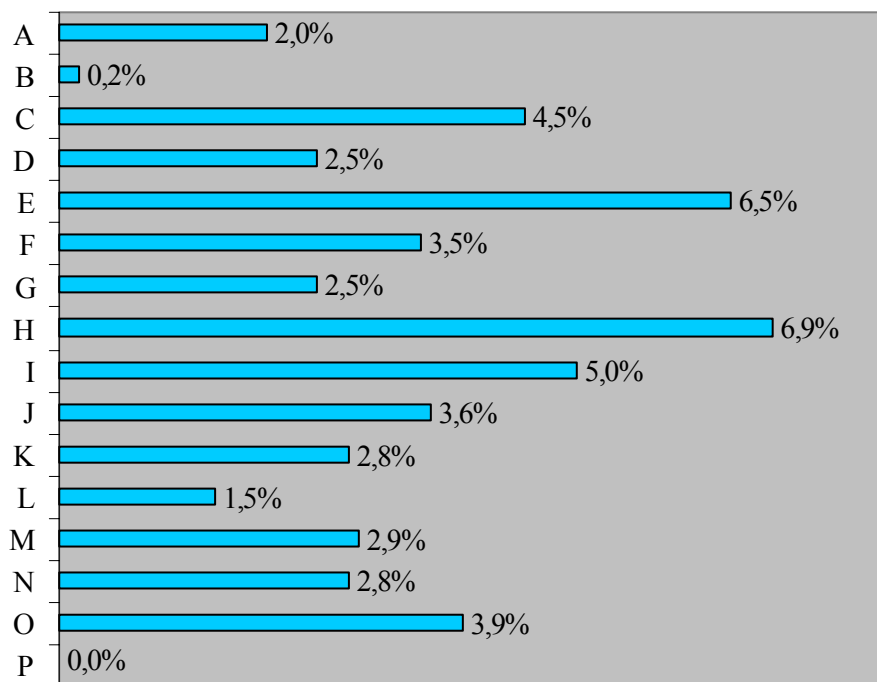
Η ανάλυση του ρυθμού μεταβολής της παραγωγικότητας στους 16 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τα δεδομένα για τους ευρείς τομείς που παρουσιάστηκαν πιο πάνω. Στα Σχεδιαγράμματα 10 και 11 παρουσιάζεται ο ρυθμός μεταβολής της παραγωγικότητας για τους 16 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας για το 2004 και το 2005.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που αναμένεται να παρουσιάσουν τις **μεγαλύτερες αυξήσεις στην παραγωγικότητα για το 2004** είναι τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+6,9%), ο Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό (+6,5%) και οι Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (+5,0%). Η παραγωγικότητα στον τομέα των Ιδιωτικών νοικοκυριών που απασχολούν οικιακό προσωπικό μένει στα ίδια επίπεδα ενώ οι τομείς με τις **μικρότερες αυξήσεις στην παραγωγικότητα για το 2004** θα είναι η Αλιεία (+0,2%), η Δημόσια διοίκηση και άμυνα (+1,5%) και η Γεωργία, θήρα και δασοκομία (+2,0%).

Παρόμοια κατάσταση προβλέπεται για το 2005 με σχετικές όμως διαφοροποιήσεις. Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας με τις **μεγαλύτερες αυξήσεις στην παραγωγικότητα για το 2005** είναι ο Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό (+6,0%), τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+5,4%) και οι Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (+5,2%). Η παραγωγικότητα στα Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό θα παραμείνει πάλι στα ίδια επίπεδα ενώ οι τομείς με τις **μικρότερες αυξήσεις στην παραγωγικότητα για το 2005** θα είναι η Δημόσια διοίκηση και άμυνα (+1,5%), η Γεωργία, θήρα και δασοκομία (+2,0%), οι Μεταποιητικές βιομηχανίες (+2,5%) και το Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (+2,0%).

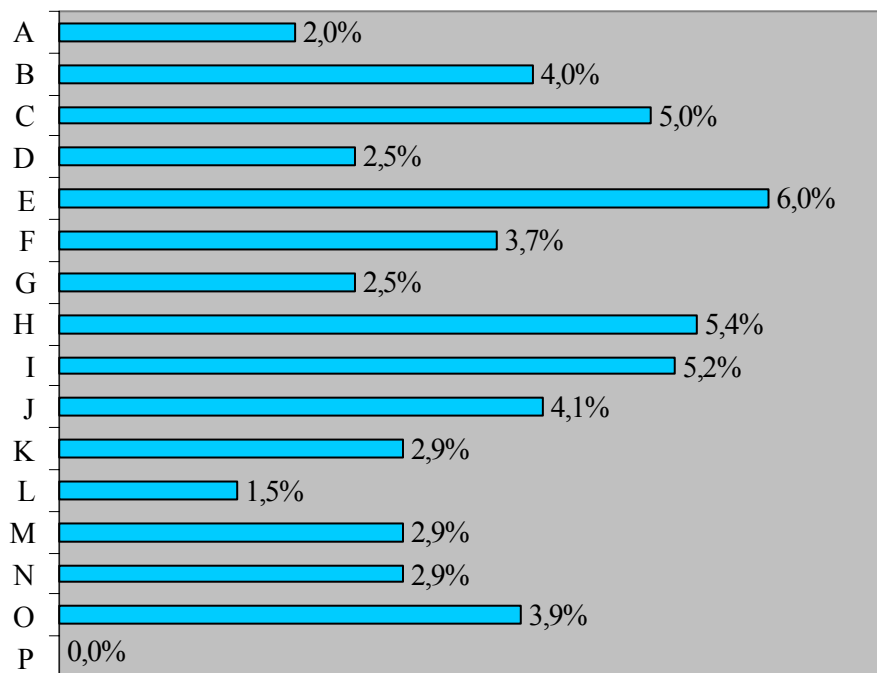
Αξιοσημείωτες αλλαγές στην αύξηση της παραγωγικότητας ανάμεσα στα 2 χρόνια εντοπίζονται στην Αλιεία (+0,2% το 2004 και +4,0% το 2005) και στα Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+6,9% το 2004 και +5,4% το 2005).

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟ 2004**

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
- B: Αλιεία
- C: Ορυχεία και λατομεία
- D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟ 2005

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
- B: Αλιεία
- C: Ορυχεία και λατομεία
- D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

Τα **απόλυτα μεγέθη της παραγωγικότητας για τους 16 τομείς** οικονομικής δραστηριότητας για το 2004 και το 2005 παρουσιάζονται στα Σχεδιαγράμματα 12 και 13.

Από τα στοιχεία αυτά διαπιστώνονται πολύ μεγάλες διαφορές ανάμεσα στην παραγωγικότητα των διαφόρων τομέων οικονομικής δραστηριότητας. Οι διαφορές αυτές σχετίζονται με το επίπεδο ανάπτυξης και τα χαρακτηριστικά του κάθε τομέα και με την τεχνολογία που χρησιμοποιείται στους τομείς και έτσι δε σχετίζονται απόλυτα με την παραγωγικότητα του ανθρώπινου δυναμικού στον κάθε τομέα.

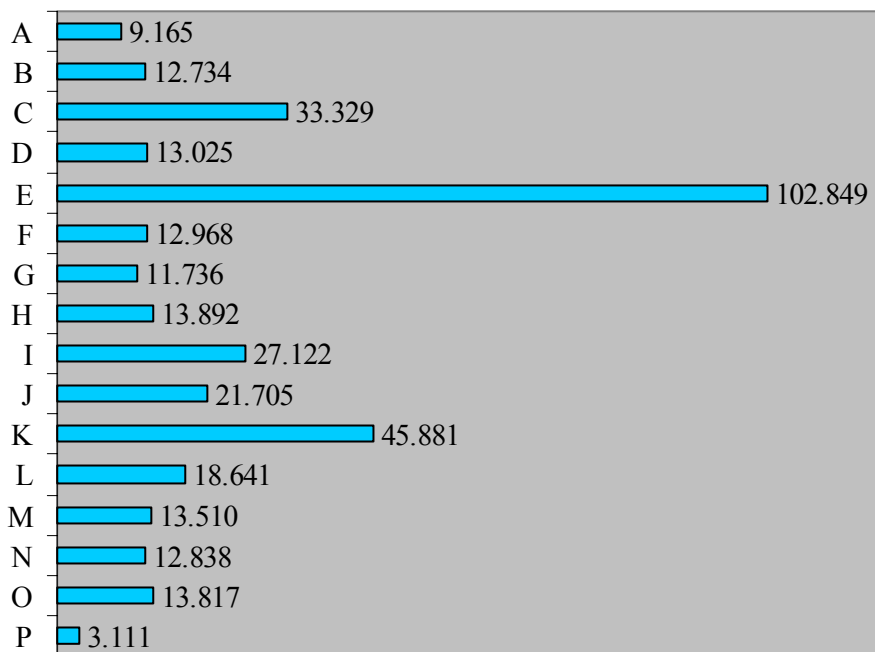
Οι τομείς που αναμένεται να έχουν τη **μεγαλύτερη παραγωγικότητα για το 2004** είναι ο Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό (περίπου £102.800 ανά άτομο), η Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες (£45.900 ανά άτομο) και τα Ορυχεία και λατομεία (£33.300 ανά άτομο).

Οι **τομείς με τη μικρότερη παραγωγικότητα για το 2004** αναμένεται να είναι τα Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό (£3.100 ανά άτομο), η Γεωργία, θήρα και δασοκομία (£9.200 ανά άτομο) και το Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (£11.700 ανά άτομο).

Η σχετική εικόνα αναμένεται να είναι παρόμοια για το 2005 με διαφορές όμως στα μεγέθη. Έτσι, οι τομείς που αναμένεται να έχουν τη **μεγαλύτερη παραγωγικότητα για το 2005** είναι ο Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό (περίπου £109.000 ανά άτομο), η Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες (£47.200 ανά άτομο) και τα Ορυχεία και λατομεία (£35.000 ανά άτομο).

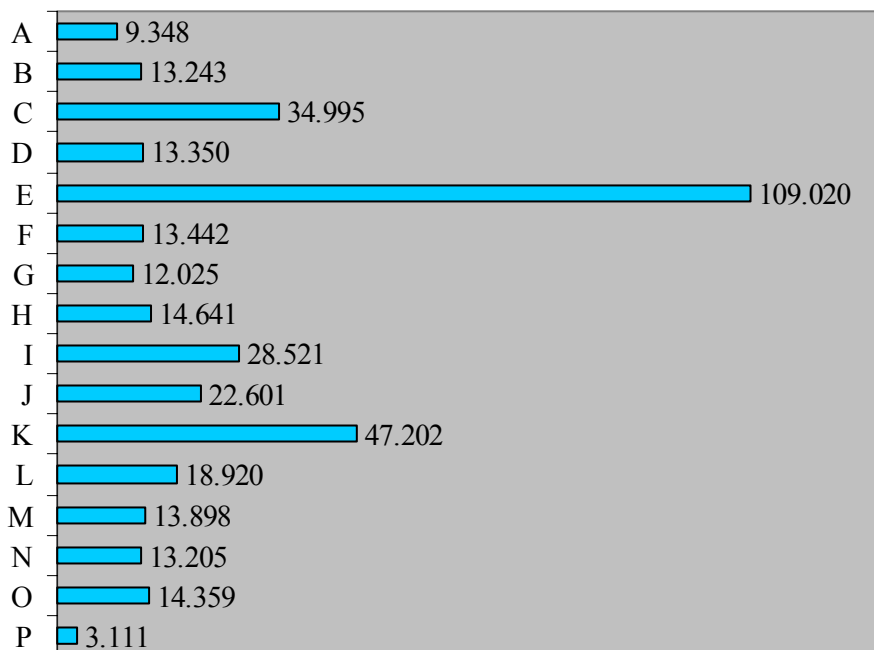
Οι **τομείς με την αναμενόμενη μικρότερη παραγωγικότητα για το 2005** θα είναι τα Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό (£3.100 ανά άτομο), η Γεωργία, θήρα και δασοκομία (£9.300 ανά άτομο) και το Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (£12.000 ανά άτομο).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ (€ ΑΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ)
ΓΙΑ ΤΟ 2004

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
- B: Αλιεία
- C: Ορυχεία και λατομεία
- D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ (€ ΑΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ)
ΓΙΑ ΤΟ 2005

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
- B: Αλιεία
- C: Ορυχεία και λατομεία
- D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

2.2.3. Προκαθορισμένοι 27 τομείς

Από ανάλυση του μέσου ετήσιου ρυθμού μεταβολής της παραγωγικότητας στους 27 προκαθορισμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας διαπιστώνεται ότι οι **5 τομείς που θα έχουν τις μεγαλύτερες αυξήσεις για το 2004 και το 2005** είναι:

- *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+6,9% το 2004 και +5,4% το 2005)
- *Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό* (+6,5% το 2004 και +6,0% το 2005).
- *Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες* (+6,1% και για τα 2 χρόνια).
- *Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες* (+5,0% το 2004 και +6,1% το 2005).
- *Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη* (+4,7% το 2004 και +5,1% το 2005).

Αντίθετα οι **5 τομείς που θα έχουν τις μικρότερες αυξήσεις** της παραγωγικότητας για το 2004 και το 2005 είναι:

- *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (0,0% και για τα δύο χρόνια).
- *Αλιεία* (+0,2% το 2004 και +4,0% το 2005).
- *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων* (+1,0% και για τα δύο χρόνια).
- *Δημόσια διοίκηση και άμυνα* (+1,5% και για τα δύο χρόνια).
- *Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες* (+1,8% και για τα δύο χρόνια).

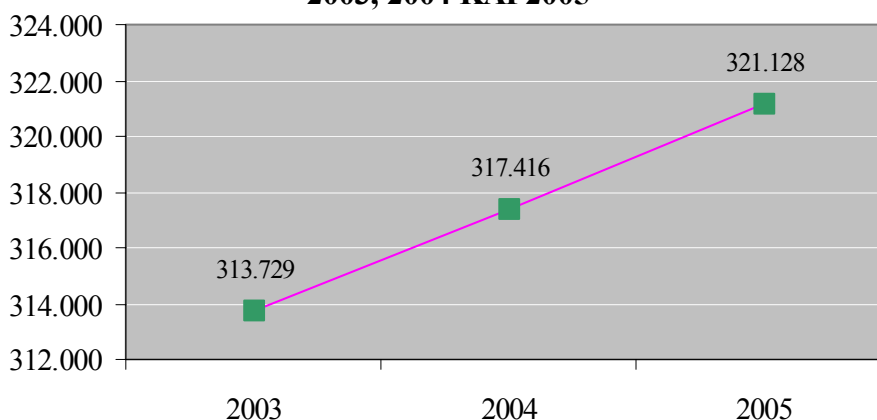
Στον Πίνακα 3.4 στο Παράρτημα 3 παρουσιάζονται οι ρυθμοί μεταβολής της παραγωγικότητας κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας για το 2004 και το 2005.

3. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι προβλεπόμενες αριθμητικές διαφοροποιήσεις στην απασχόληση τόσο στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας όσο και στα επαγγέλματα. Η ανάλυση επικεντρώνεται στις αριθμητικές διαφορές στην απασχόληση ανάμεσα στο 2004 και το 2003 καθώς και ανάμεσα στο 2005 και το 2004. Η συνολική μεταβολή στην απασχόληση αναλύεται με τρόπο που να εντοπίζονται οι τομείς και τα επαγγέλματα που θα έχουν τις μεγαλύτερες επιδράσεις.

Η συνολική απασχόληση για το 2003 αναμένεται να ανέλθει στα 313.729 άτομα. Συγκριτικά με το 2003, το 2004 η συνολική απασχόληση προβλέπεται να αυξηθεί κατά 3.687 άτομα και να ανέλθει στα 317.416 άτομα. Το 2005 προβλέπεται να αυξηθεί παραπέρα κατά 3.712 άτομα και να φτάσει στα 321.128 άτομα. Η συνολική απασχόληση για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 14.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ
2003, 2004 ΚΑΙ 2005

3.1. Συνεισφορά τομέων οικονομικής δραστηριότητας

Στο υποκεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται και αναλύεται η αριθμητική μεταβολή της απασχόλησης στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας (ευρείς, κύριοι και προκαθορισμένοι τομείς) ανάμεσα στο 2004 και το 2003 και ανάμεσα στο 2005 και το 2004. Ο προβλεπόμενος αριθμός των απασχολουμένων κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005 παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.1 στο Παράρτημα 4.

3.1.1. Ευρείς τομείς

Η απασχόληση το 2004 αναμένεται να αυξηθεί κατά 3.687 άτομα ενώ το 2005 θα αυξηθεί παραπέρα κατά 3.712 άτομα. Από αυτές τις αυξήσεις στην απασχόληση, που συνιστούν τις νέες θέσεις εργασίας, η συντριπτική πλειονότητα προέρχεται από τους τριτογενείς τομείς. Το **2004** οι τριτογενείς τομείς θα προσθέσουν 3.547 νέες θέσεις εργασίας στο σύνολο των 3.687 θέσεων, δηλαδή το 96,2%. Οι πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς θα έχουν 50 νέες θέσεις (1,4% του συνόλου) και 90 νέες θέσεις (2,4% του συνόλου) αντίστοιχα.

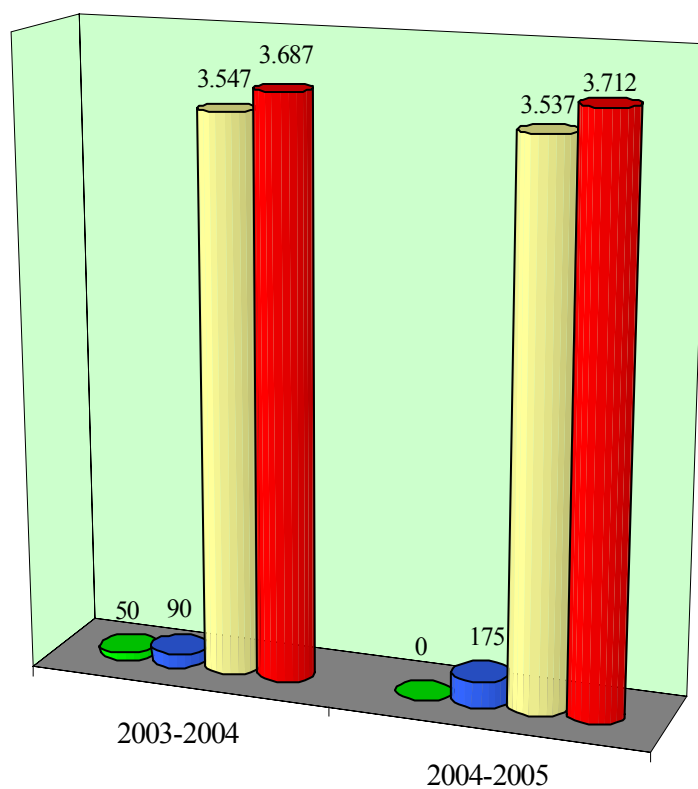
Το **2005** οι νέες θέσεις στους τριτογενείς τομείς θα παραμείνουν στα ίδια περίπου επίπεδα (αύξηση απασχόλησης κατά 3.537 άτομα ή 95,3% του συνόλου). Οι πρωτογενείς τομείς θα επιδείξουν στασιμότητα στην απασχόληση ενώ οι δευτερογενείς τομείς θα έχουν αύξηση στην απασχόληση κατά 175 άτομα (4,7% του συνόλου). Στο Σχεδιάγραμμα 15 παρουσιάζεται η αριθμητική μεταβολή της απασχόλησης κατά ευρύ τομέα για το 2004 και το 2005.

3.1.2. Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας

Η συνεισφορά των κύριων τομέων οικονομικής δραστηριότητας στην αύξηση της απασχόλησης τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 ποικίλλει αφού εντοπίζονται τομείς με σημαντική συνεισφορά, τομείς με μικρή μόνο συνεισφορά και τομείς που επηρεάζουν αρνητικά τη μεταβολή της απασχόλησης. Η μεταβολή της απασχόλησης κατά

κύριο τομέα οικονομικής δραστηριότητας για το 2004 και το 2005, παρουσιάζεται στα Σχεδιαγράμματα 16 και 17 αντίστοιχα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΥΡΥ ΤΟΜΕΑ

Από τα **στοιχεία για το 2004** που παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 16, διαπιστώνεται ότι μόνο οι Μεταποιητικές βιομηχανίες θα έχουν αρνητική επίδραση στη μεταβολή της απασχόλησης αφού η απασχόληση τους μειώνεται κατά 186 άτομα (αντιστοιχεί στο -5,0% της συνολικής μεταβολής).

Οι τομείς που αναμένεται να έχουν τις μεγαλύτερες επιδράσεις στη συνολική αύξηση της απασχόλησης είναι το Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (+845 άτομα ή +22,9% της συνολικής μεταβολής), τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+642 άτομα ή +17,4% της συνολικής μεταβολής), οι Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (+442 άτομα ή +12,0% της συνολικής μεταβολής) και η Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες (+405 άτομα ή +11,0% της συνολικής μεταβολής). Σταθερή απασχόληση ανάμεσα στο 2003 και το 2004 θα έχει η Γεωργία, θήρα και δασοκομία, τα Ορυχεία και λατομεία και ο Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό.

Από τα στοιχεία για τη **μεταβολή της απασχόλησης κατά κύριο τομέα για το 2005** που παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 17 διαπιστώνεται ότι οι Μεταποιητικές βιομηχανίες θα έχουν την ίδια μείωση στην απασχόληση τους κατά 187 άτομα ή -5,0% της συνολικής μεταβολής.

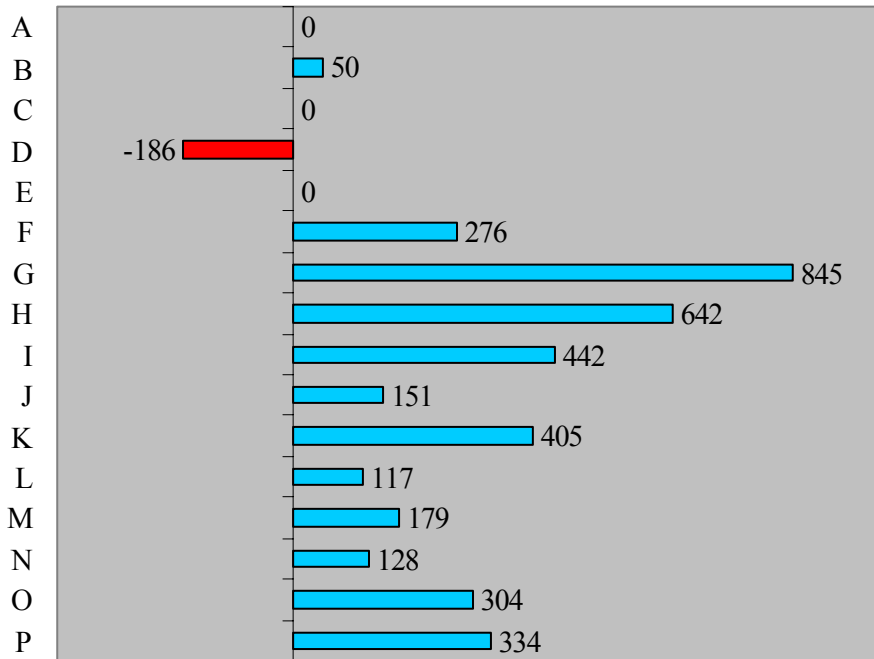
Οι τομείς που θα έχουν τις μεγαλύτερες επιδράσεις στη συνολική μεταβολή της απασχόλησης για το 2005 είναι το Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (+858 άτομα ή +23,1% της συνολικής μεταβολής), τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+654 άτομα ή +17,6% της συνολικής μεταβολής), οι Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (+451 άτομα ή +12,1% της συνολικής μεταβολής), η Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες (+416 άτομα ή +11,2% της συνολικής μεταβολής) και οι Κατασκευές (+362 άτομα ή +9,8% της συνολικής απασχόλησης).

Συγκρίνοντας τα δύο χρόνια διαπιστώνεται ότι η μεταβολή της απασχόλησης παραμένει στα ίδια περίπου επίπεδα. Οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας δημιουργούνται στους τριτογενείς τομείς. Εντούτοις εντοπίζονται **κάποιες αξιόλογες διαφορές**:

- *Κατασκευές*: Η αύξηση των +276 ατόμων το 2004 μεγαλώνει σε αύξηση +362 ατόμων το 2005.

- *Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί*: Η αύξηση των +151 ατόμων το 2004 μοιράζεται στο ½ και γίνεται αύξηση +74 ατόμων το 2005.

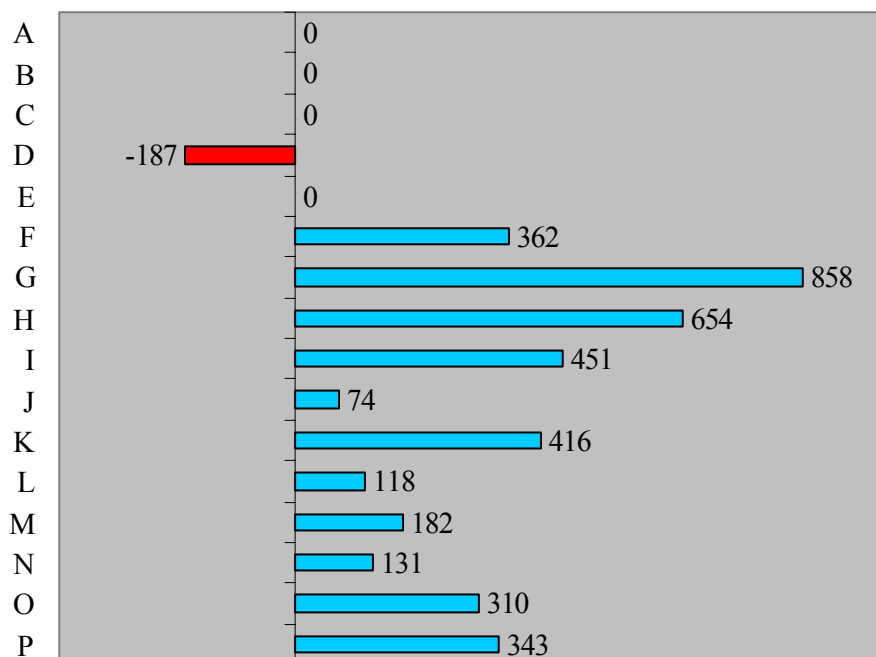
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΟ ΤΟΜΕΑ ΤΟ 2004

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
 B: Αλιεία
 C: Ορυχεία και λατομεία
 D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
 E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
 F: Κατασκευές
 G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
 H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
 I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
 J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
 K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
 L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
 M: Εκπαίδευση
 N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα

- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΟ ΤΟΜΕΑ ΤΟ 2005

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
B: Αλιεία
C: Ορυχεία και λατομεία
D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
F: Κατασκευές
G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
M: Εκπαίδευση
N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα

- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

3.1.3. Προκαθορισμένοι 27 τομείς

Από την ανάλυση της αριθμητικής μεταβολής για τους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας για το 2004 και το 2005 εντοπίζονται οι δέκα τομείς που θα έχουν τις μεγαλύτερες αριθμητικές αυξήσεις για τον κάθε χρόνο. Οι τομείς αυτοί παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 18 για το 2004 και στο Σχεδιάγραμμα 19 για το 2005.

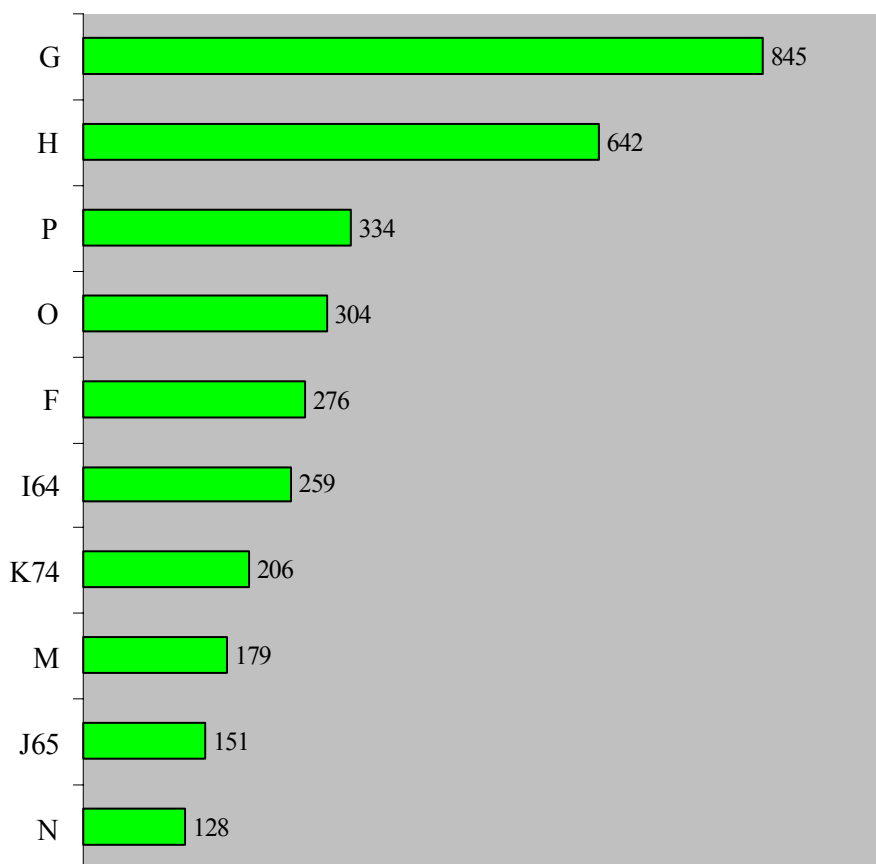
Οι τρεις τομείς που αναμένεται να δημιουργήσουν τις **περισσότερες νέες θέσεις εργασίας το 2004** είναι:

- *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης:* Αναμένεται αύξηση κατά +845 άτομα (22,9% του συνολικού αριθμού).
- *Ξενοδοχεία και εστιατόρια:* Αναμένεται αύξηση κατά +642 άτομα (17,4% του συνολικού αριθμού).
- *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό:* Αναμένεται αύξηση κατά +334 άτομα (9,1% του συνολικού αριθμού).

Οι τρεις τομείς που αναμένεται να δημιουργήσουν τις **περισσότερες νέες θέσεις εργασίας το 2005** είναι:

- *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης:* Αναμένεται αύξηση κατά +858 άτομα (23,1% του συνολικού αριθμού).
- *Ξενοδοχεία και εστιατόρια:* Αναμένεται αύξηση κατά +654 άτομα (17,6% του συνολικού αριθμού).
- *Κατασκευές:* Αναμένεται αύξηση κατά +362 άτομα (9,8% του συνολικού αριθμού).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18
ΟΙ 10 ΤΟΜΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΟ 2004

- G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό
- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- F: Κατασκευές
- I64: Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες
- K74: Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες
- M: Εκπαίδευση
- J65: Τράπεζες
- N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα

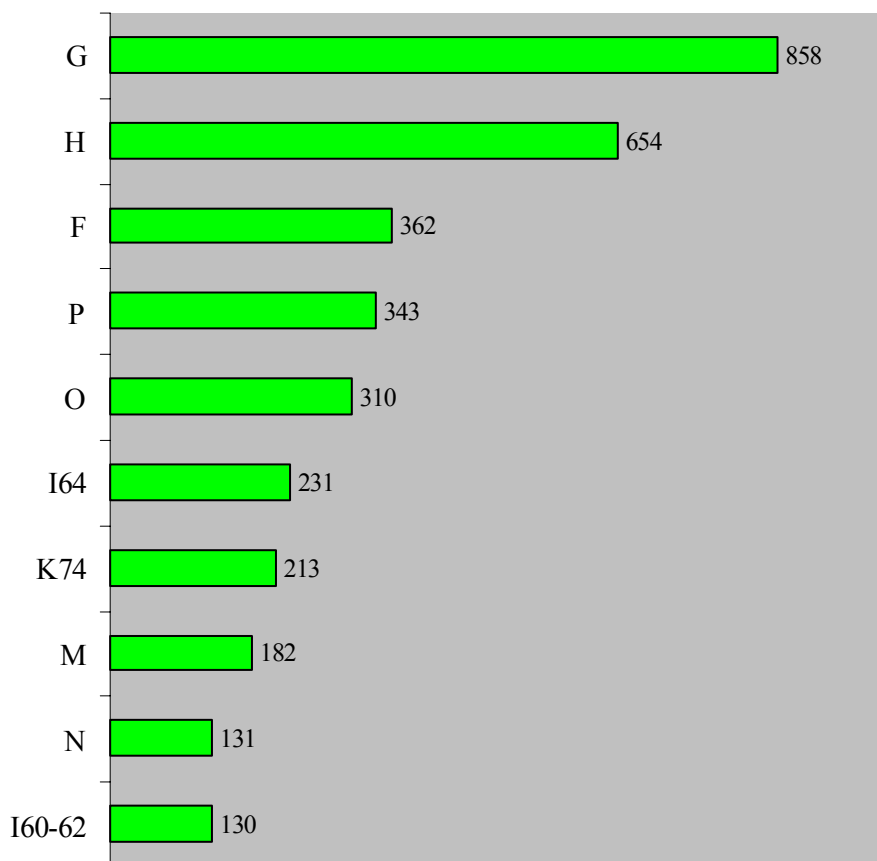
Μειώσεις στην απασχόληση θα παρουσιαστούν μόνο σε υποτομείς των Μεταποιητικών βιομηχανιών. Οι μειώσεις για το 2004 εντοπίζονται στους ακόλουθους 3 υποτομείς:

- *Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερμάτινων ειδών:* Αναμένεται μείωση κατά -93 άτομα.
- *Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών:* Αναμένεται μείωση κατά -62 άτομα.
- *Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες:* Αναμένεται μείωση κατά -31 άτομα.

Οι μειώσεις για το 2005 εντοπίζονται στους ακόλουθους 5 υποτομείς:

- *Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερμάτινων ειδών:* Αναμένεται μείωση κατά -60 άτομα.
- *Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών:* Αναμένεται μείωση κατά -49 άτομα.
- *Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες:* Αναμένεται μείωση κατά -31 άτομα.
- *Διυλιστήριο, παραγωγή χημικών προϊόντων και κατασκευή προϊόντων από ελαστικό:* Αναμένεται μείωση κατά -29 άτομα.
- *Βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου, παραγωγή προϊόντων από χαρτί, εκδόσεις και εκτυπώσεις:* Αναμένεται μείωση κατά -18 άτομα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19
ΟΙ 10 ΤΟΜΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΟ 2005

- G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
F: Κατασκευές
P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό
O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
I64: Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες
K74: Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες
M: Εκπαίδευση
N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
I60-62: Μεταφορές

3.2. Συνεισφορά επαγγελματικών κατηγοριών και επαγγέλματων

Στο υποκεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται και αναλύεται η αριθμητική μεταβολή της απασχόλησης στις 9 επαγγελματικές κατηγορίες καθώς και στα 36 επαγγέλματα για το 2004 και το 2005. Ο προβλεπόμενος αριθμός των απασχολουμένων κατά επάγγελμα για το 2003, το 2004 και το 2005 παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 στο Παράρτημα 4.

3.2.1. Κύριες επαγγελματικές κατηγορίες

Η απασχόληση θα αυξηθεί κατά 3.687 άτομα το 2004 και παραπέρα κατά 3.712 άτομα το 2005. Στο Σχεδιάγραμμα 20 παρουσιάζεται ο προβλεπόμενος αριθμός των απασχολουμένων κατά επαγγελματική κατηγορία για το 2003, το 2004 και το 2005 ενώ στο Σχεδιάγραμμα 21 παρουσιάζεται η μεταβολή στην απασχόληση ανάμεσα στο 2004 και το 2003 καθώς και ανάμεσα στο 2005 και το 2004.

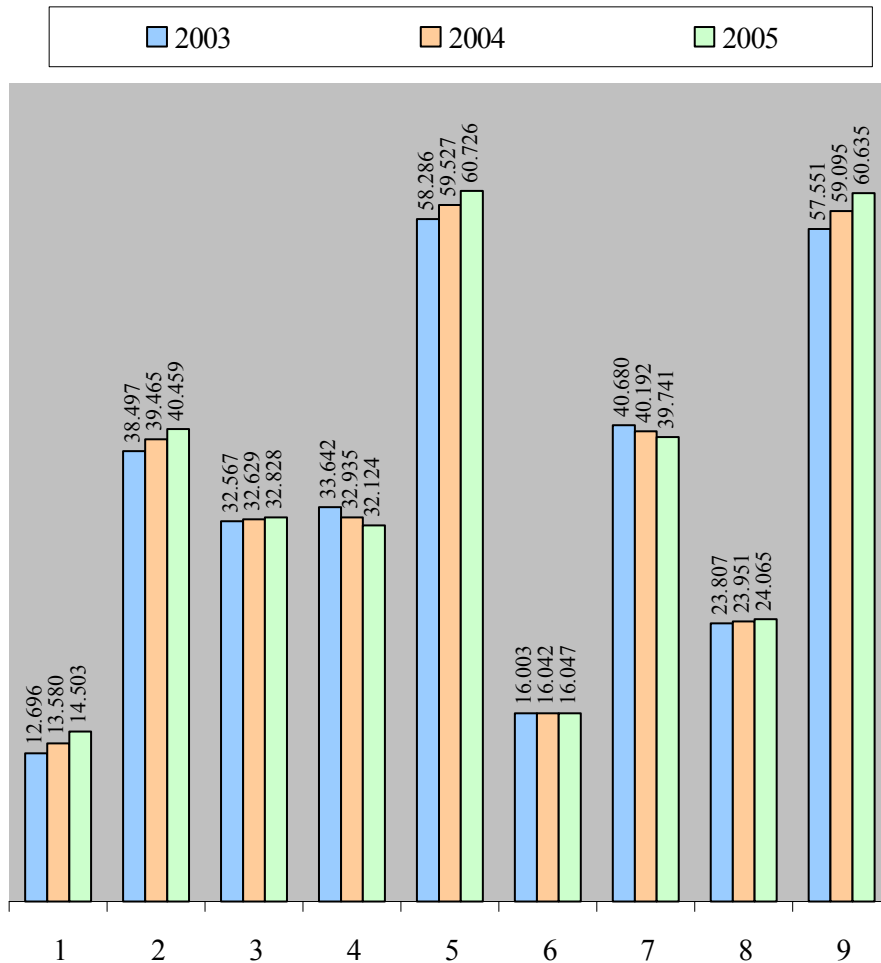
Από τα στοιχεία για το **2004** που παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 21, διαπιστώνεται ότι οι επαγγελματικές κατηγορίες που θα σημειώσουν τις **μεγαλύτερες αυξήσεις** στην απασχόληση και θα έχουν τις μεγαλύτερες επιδράσεις στη συνολική αύξηση της απασχόλησης είναι:

- *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης*: Αύξηση κατά +1.544 άτομα (41,9% της συνολικής μεταβολής).
- *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές* : Αύξηση κατά +1.241 άτομα (33,7% της συνολικής μεταβολής).
- *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί*: Αύξηση κατά +968 άτομα (26,3% της συνολικής μεταβολής).
- *Διευθυντές*: Αύξηση κατά +884 άτομα (24,0% της συνολικής μεταβολής).

Αντίθετα, η απασχόληση το **2004 αναμένεται να μειωθεί** στους:

- *Γραφείς, δακτυλογράφους, ταμίες και παρόμοιους: Μείωση κατά -707 άτομα (-19,2% της συνολικής μεταβολής).*

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 6: Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες

- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης
- *Τεχνίτες και παρόμοιους εργάτες*: Μείωση κατά -488 άτομα (-13,2% της συνολικής μεταβολής).

Όπως φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 21, το **2005** η κατάσταση αναμένεται να είναι περίπου η ίδια με τις 4 κατηγορίες που αναφέρθηκαν πιο πάνω να παρουσιάζουν τις **μεγαλύτερες αυξήσεις** στην απασχόληση και να επηρεάζουν τη συνολική μεταβολή της. Οι κατηγορίες αυτές είναι κατά σειρά:

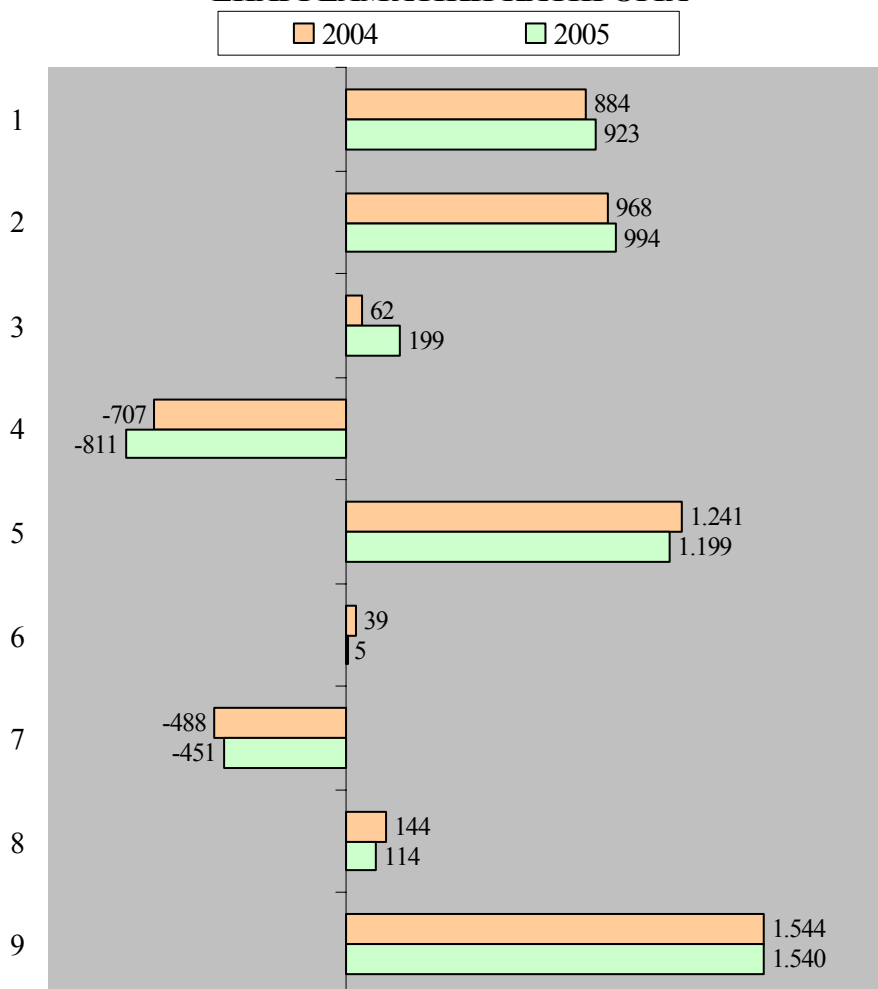
- *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης*: Αύξηση κατά +1.540 άτομα (41,5% της συνολικής μεταβολής).
- *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές* : Αύξηση κατά +1.199 άτομα (32,3% της συνολικής μεταβολής).
- *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί*: Αύξηση κατά +994 άτομα (26,8% της συνολικής μεταβολής).
- *Διευθυντές*: Αύξηση κατά +923 άτομα (24,9% της συνολικής μεταβολής).

Οι κατηγορίες που θα έχουν **μείωση στην απασχόληση το 2005** είναι:

- *Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι*: Μείωση κατά -811 άτομα (-21,8% της συνολικής μεταβολής).
- *Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες*: Μείωση κατά -451 άτομα (-12,1% της συνολικής μεταβολής).

Στις 8 από τις 9 επαγγελματικές κατηγορίες η μεταβολή στην απασχόληση ακολουθεί την ίδια περίπου τάση για **το 2004 και το 2005**. Εξαιρέση αποτελούν οι Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς όπου η αύξηση κατά +62 άτομα το 2004 τριπλασιάζεται σε αύξηση +199 ατόμων το 2005.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21
ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ**

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 6: Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

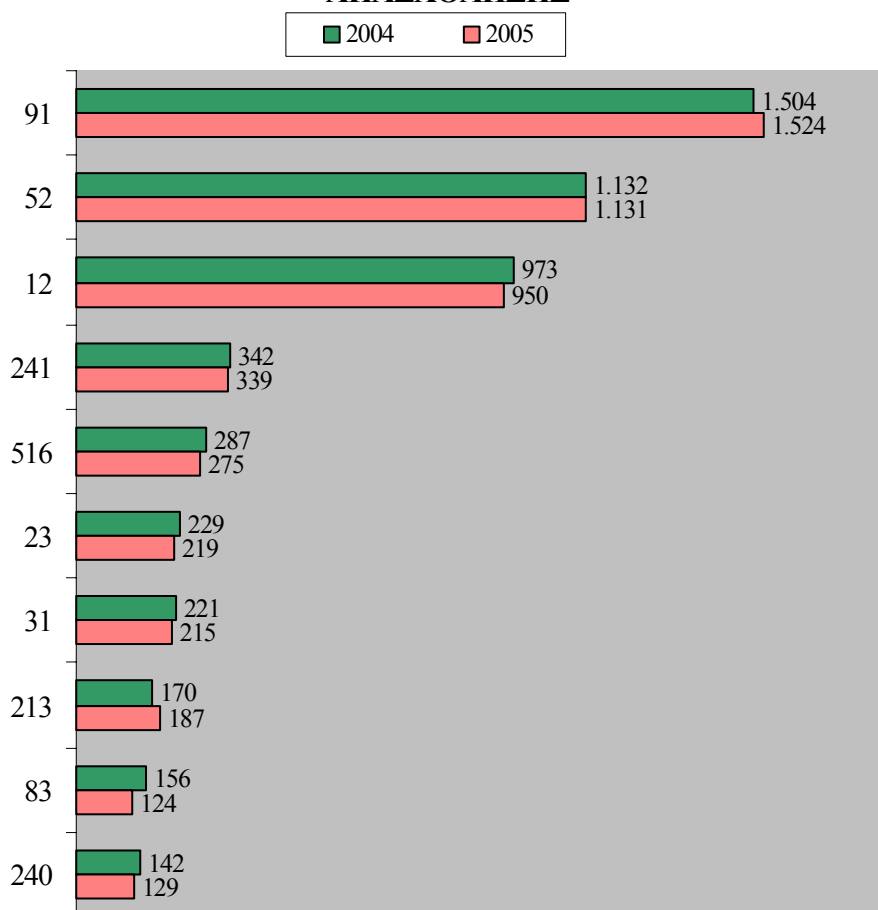
3.2.2. Προκαθορισμένα 36 επαγγέλματα

Στο Σχεδιάγραμμα 22 παρουσιάζονται τα δέκα επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες αριθμητικές αυξήσεις της απασχόλησης για το 2004 και το 2005. Επισημαίνεται ότι τα 10 αυτά επαγγέλματα είναι τα ίδια και για τα δύο χρόνια.

Στα δέκα αυτά επαγγέλματα περιλαμβάνονται:

- Οι Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες.
- Δύο επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας των Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών:
 - Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν.
 - Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι.
- Οι Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων.
- Τέσσερα επαγγέλματα της κατηγορίας των Πτυχιούχων και άλλων ειδικών:
 - Λογιστές και άλλοι ειδικοί.
 - Διδακτικό προσωπικό.
 - Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών.
 - Άλλοι ειδικοί.
- Οι Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής.
- Οι Οδηγοί, μηχανοδηγοί, χειριστές γεωργικών μηχανημάτων, υπαξιωματικοί και ναύτες πλοίων.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22
ΤΑ 10 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

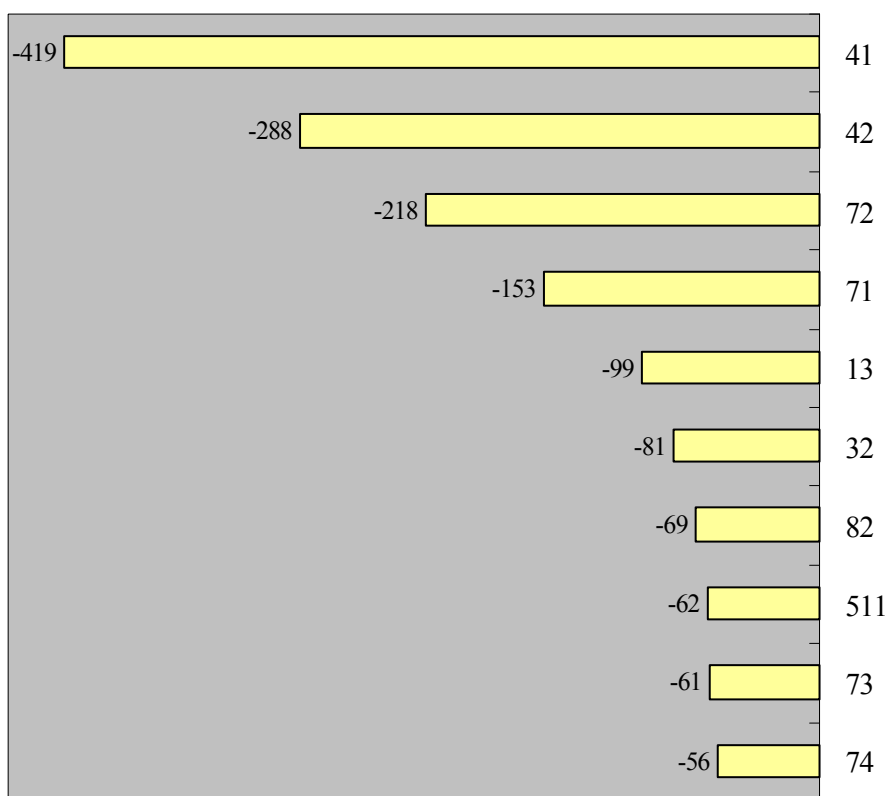
- 91: Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες
- 52: Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν
- 12: Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων
- 241: Λογιστές και άλλοι ειδικοί
- 516: Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι
- 23: Διδακτικό προσωπικό
- 31: Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής
- 213: Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών
- 83: Οδηγοί, μηχανοδηγοί, χειριστές γεωργικών μηχανημάτων, υπαξιωματικοί και ναύτες πλοίων
- 240: Άλλοι ειδικοί

Στο Σχεδιάγραμμα 23 παρουσιάζονται τα δέκα επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες αριθμητικές μειώσεις της απασχόλησης για το 2004.

Στα δέκα αυτά επαγγέλματα περιλαμβάνονται:

- Τα δύο επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας των Γραφέων, δακτυλογράφων, ταμιών και παρόμοιων:
 - *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς.*
 - *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού.*
- Όλα τα επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας των Τεχνιτών και παρόμοιων εργατών:
 - *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων.*
 - *Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών.*
 - *Χρυσοχόοι, αγγειοπλάστες, κεραμοποιοί, τεχνίτες χειροτεχνίας, τυπογράφοι και παρόμοιοι.*
 - *Τεχνίτες τροφίμων, καπνού, επίπλων, ραπτικής, δέρματος και υποδημάτων.*
- Οι Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων.
- Οι Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι.
- Οι Χειριστές ακινήτων μηχανημάτων παραγωγής και συναρμολογητές.
- Οι Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23
ΤΑ 10 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2004

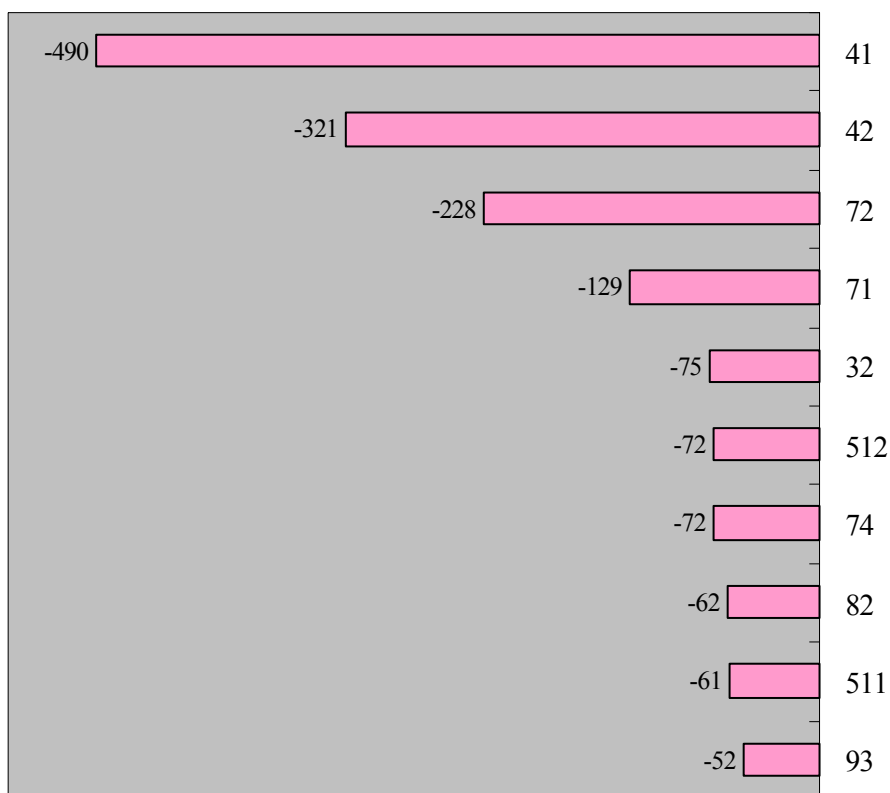
- 41: Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς
- 42: Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού
- 72: Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων
- 71: Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών
- 13: Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων
- 32: Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι
- 82: Χειριστές ακινήτων μηχανημάτων παραγωγής και συναρμολογητές
- 511: Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί
- 73: Χρυσοχόοι, αγγειοπλάστες, κεραμοποιοί, τεχνίτες χειροτεχνίας, τυπογράφοι και παρόμοιοι
- 74: Τεχνίτες τροφίμων, καπνού, επίπλων, ραπτικής, δέρματος και υποδημάτων

Στο Σχεδιάγραμμα 24 παρουσιάζονται τα δέκα επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες αριθμητικές μειώσεις της απασχόλησης για το 2005.

Στα δέκα αυτά επαγγέλματα περιλαμβάνονται:

- Τα δύο επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας των Γραφέων, δακτυλογράφων, ταμιών και παρόμοιων:
 - *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς.*
 - *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού.*
- Τα τρία από τα τέσσερα επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας των Τεχνιτών και παρόμοιων εργατών:
 - *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων.*
 - *Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών.*
 - *Τεχνίτες τροφίμων, καπνού, επίπλων, ραπτικής, δέρματος και υποδημάτων.*
- *Οι Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι.*
- Τα δύο από τα πέντε επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας των Υπαλλήλων υπηρεσιών:
 - *Μάγειροι, σερβιτόροι, μπάρμαν και οικονόμοι.*
 - *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί.*
- *Οι Χειριστές ακινήτων μηχανημάτων παραγωγής και συναρμολογητές.*
- *Οι Εργάτες μεταλλείων και λατομείων, οικοδομών, βιομηχανίας και μεταφορών.*

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24
ΤΑ 10 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2005

- 41: Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς
- 42: Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού
- 72: Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων
- 71: Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών
- 32: Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι
- 512: Μάγειροι, σερβιτόροι, μπάρμαν και οικονόμοι
- 74: Τεχνίτες τροφίμων, καπνού, επίπλων, ραπτικής, δέρματος και υποδημάτων
- 82: Χειριστές ακινήτων μηχανημάτων παραγωγής και συναρμολογητές
- 511: Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί

93: Εργάτες μεταλλείων και λατομείων, οικοδομών, βιομηχανίας και μεταφορών

4. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται η προβλεπόμενη κατανομή της απασχόλησης τόσο στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας όσο και στα επαγγέλματα για το 2004 και το 2005.

4.1. Μερίδια τομέων οικονομικής δραστηριότητας και προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις

Στο υποκεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται τα μερίδια απασχόλησης των τομέων οικονομικής δραστηριότητας (ευρείς, κύριοι και προκαθορισμένοι τομείς) για το 2003, το 2004 και το 2005.

4.1.1. Ευρείς τομείς

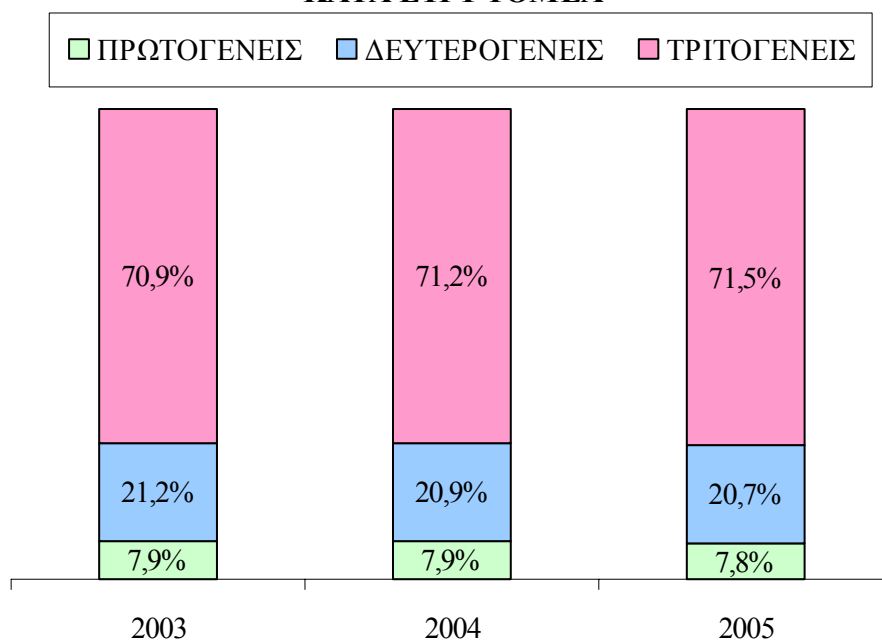
Ο αριθμός των απασχολουμένων κατά ευρύ τομέα για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005 παρουσιάζεται στον Πίνακα 3. Η εξάρτηση της κυπριακής οικονομίας από τους τριτογενείς τομείς είναι εμφανής. Η απασχόληση στους τριτογενείς τομείς αναμένεται να ανέλθει στα 226.004 άτομα (71,2% του συνόλου) το 2004 και στα 229.541 άτομα (71,5% του συνόλου) το 2005.

Οι διαφορετικοί ρυθμοί μεταβολής της απασχόλησης έχουν ως αποτέλεσμα μικρές αλλαγές στην ποσοστιαία κατανομή των απασχολουμένων. Συγκεκριμένα, το **2004** προβλέπεται ότι **το μερίδιο των πρωτογενών τομέων θα μείνει σταθερό ενώ των δευτερογενών τομέων θα μειωθεί κατά 0,3 εκατοστιαίες μονάδες με ανάλογη αύξηση του μεριδίου των τριτογενών τομέων**. Το **2005** αναμένεται ότι **τα μερίδια τόσο των πρωτογενών όσο και των δευτερογενών τομέων θα μειωθούν κατά 0,1 και 0,2 εκατοστιαίες μονάδες αντίστοιχα, με ανάλογη αύξηση του μεριδίου των τριτογενών τομέων**. Στο Σχεδιάγραμμα 25 παρουσιάζονται τα μερίδια των ευρέων τομέων οικονομικής δραστηριότητας στην απασχόληση για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΥΡΕΙΣ ΤΟΜΕΙΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΤΟΜΕΙΣ	2003	2004	2005
Πρωτογενείς	24.900	24.950	24.950
Δευτερογενείς	66.372	66.462	66.637
Τριτογενείς	222.457	226.004	229.541
ΣΥΝΟΛΟ	313.729	317.416	321.128

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΥΡΥ ΤΟΜΕΑ

4.1.2. Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας

Από την κατανομή της απασχόλησης στους 16 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας εντοπίζονται και παρουσιάζονται στον Πίνακα 4 οι πέντε τομείς που αναμένεται να απασχολούν τα

περισσότερα άτομα τόσο το 2004 όσο και το 2005. Τα αναλυτικά στοιχεία για τον προβλεπόμενο αριθμό των απασχολουμένων κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας για το 2003, το 2004 και το 2005 παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.1 στο Παράρτημα 4.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4
ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2003, 2004 ΚΑΙ 2005

ΤΟΜΕΑΣ		2003	2004	2005
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης	Αρ.	56.358	57.203	58.061
	%	18,0%	18,0%	18,1%
Μεταποιητικές βιομηχανίες	Αρ.	37.399	37.213	37.026
	%	11,9%	11,7%	11,5%
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	Αρ.	32.076	32.718	33.372
	%	10,2%	10,3%	10,4%
Κατασκευές	Αρ.	27.573	27.849	28.211
	%	8,8%	8,8%	8,8%
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	Αρ.	23.432	23.549	23.667
	%	7,5%	7,4%	7,4%

Ο μεγαλύτερος τομέας είναι το **Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης** με σταθερό περίπου μερίδιο πάνω στη συνολική απασχόληση. Ο δεύτερος μεγαλύτερος τομέας είναι οι **Μεταποιητικές βιομηχανίες** παρόλο που το μερίδιο του αναμένεται να μειωθεί κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες τόσο το 2004 όσο και το 2005. Τα **Ξενοδοχεία και εστιατόρια** παραμένουν στην τρίτη θέση από πλευράς αριθμού απασχολουμένων και το

μερίδιο τους αναμένεται να αυξηθεί κατά 0,1 ποσοστιαία μονάδα τόσο το 2004 όσο και το 2005. Στην τέταρτη και πέμπτη θέση βρίσκονται οι **Κατασκευές** και η **Δημόσια διοίκηση και άμυνα** αντίστοιχα με σταθερά μερίδια στην απασχόληση.

Στο Σχεδιάγραμμα 26 παρουσιάζονται τα μερίδια απασχόλησης για τους 16 τομείς οικονομικής δραστηριότητας για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα έχουν **μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους ανάμεσα στο 2004 και το 2003** είναι:

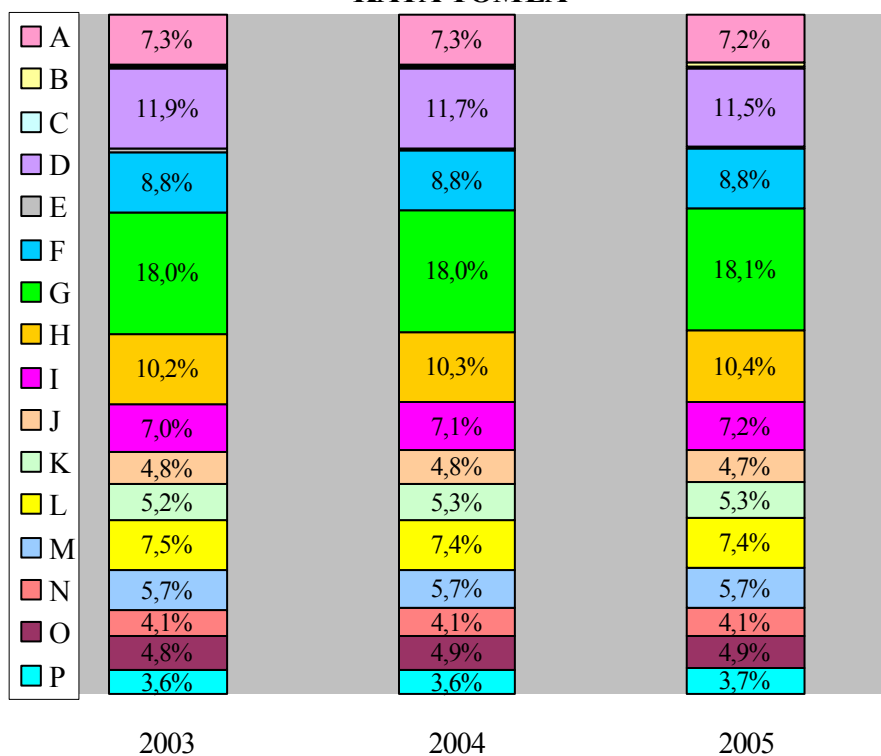
- *Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+0,1%).*
- *Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (+0,1%).*
- *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες (+0,1%).*
- *Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (+0,1%).*
- *Μεταποιητικές βιομηχανίες (-0,2%).*
- *Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό (-0,1%).*
- *Δημόσια διοίκηση και άμυνα (-0,1%).*

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα έχουν **μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους ανάμεσα στο 2005 και το 2004** είναι:

- *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (+0,1%).*
- *Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+0,1%).*
- *Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (+0,1%).*
- *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό (+0,1%).*
- *Μεταποιητικές βιομηχανίες (-0,2%).*
- *Γεωργία, θήρα και δασοκομία (-0,1%).*

- Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (-0,1%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
 B: Αλιεία
 C: Ορυχεία και λατομεία
 D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
 E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
 F: Κατασκευές
 G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
 H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
 I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
 J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
 K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
 L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
 M: Εκπαίδευση

- N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

4.1.3. Προκαθορισμένοι 27 τομείς

Οι αναλυτικές κατανομές της απασχόλησης για τους 27 προκαθορισμένους τομείς για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005 παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.1 στο Παράρτημα 5.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα έχουν **μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους ανάμεσα στο 2004 και το 2003** είναι:

- Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+0,1%).
- Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες (+0,1%).
- Τράπεζες (+0,1%).
- Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες (+0,1%).
- Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (+0,1%).
- Διυλιστήριο, παραγωγή χημικών προϊόντων και κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (-0,1%).
- Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών (-0,1%).
- Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό (-0,1%).
- Χρηματοπιστήριο (-0,1%).
- Δημόσια διοίκηση και άμυνα (-0,1%).

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα έχουν **μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους ανάμεσα στο 2005 και το 2004** είναι:

- Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (+0,1%).
- Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+0,1%).

- Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες (+0,1%).
- Χρηματιστήριο (+0,1%).
- Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό (+0,1%).
- Γεωργία, θήρα και δασοκομία (-0,1%).
- Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερματίνων ειδών (-0,1%).
- Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες (-0,1%).
- Τράπεζες (-0,1%).
- Ασφάλειες (-0,1%).

4.2. Μέρηδια επαγγελματικών κατηγοριών και επαγγελματών και προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις

Στο υποκεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται τα μερίδια απασχόλησης των 9 επαγγελματικών κατηγοριών καθώς και των 36 επαγγελματών για το 2004 και το 2005.

4.2.1. Κύριες επαγγελματικές κατηγορίες

Από εξέταση της δομής της απασχόλησης κατά επαγγελματική κατηγορία για το 2004 και το 2005 διαπιστώνονται αρκετές αλλαγές. Εντοπίζονται επαγγελματικές κατηγορίες που αυξάνουν σημαντικά το μερίδιο της απασχόλησης τους, άλλες επαγγελματικές κατηγορίες διατηρούν περίπου σταθερό το μερίδιο τους ενώ υπάρχουν και επαγγελματικές κατηγορίες με σημαντικές μειώσεις του μεριδίου απασχόλησης τους. Στο Σχεδιάγραμμα 27 παρουσιάζονται τα μερίδια απασχόλησης στις 9 επαγγελματικές κατηγορίες για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005.

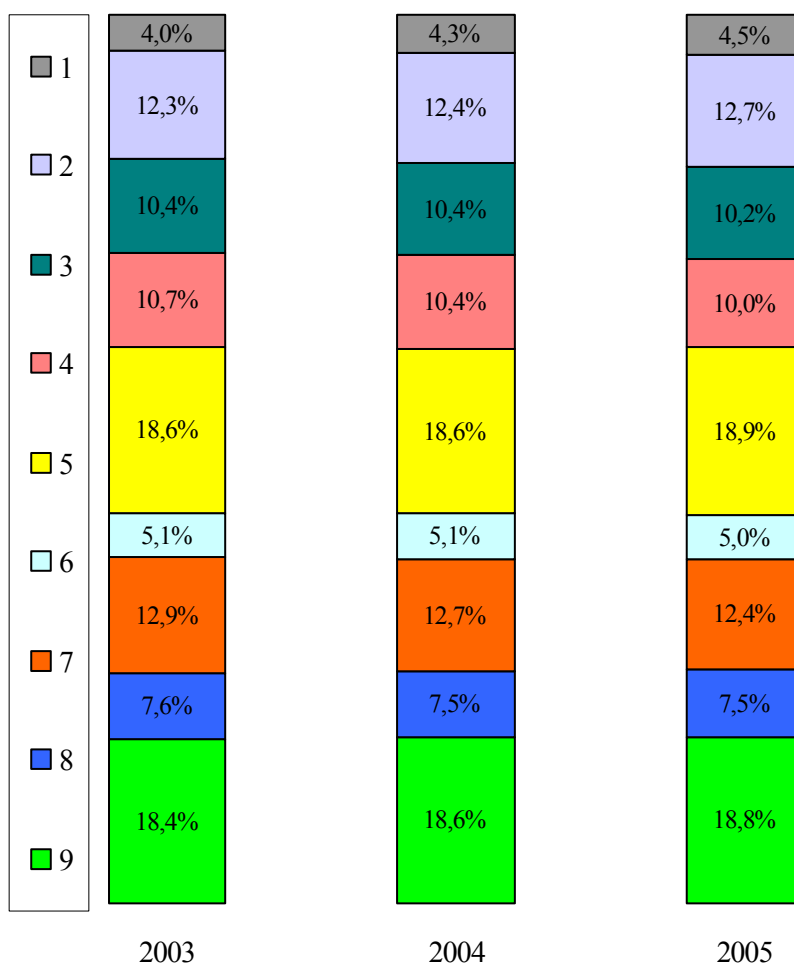
Οι επαγγελματικές κατηγορίες, κατά σειρά μεγέθους απασχόλησης, αναμένεται να είναι:

- *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές:* Η απασχόληση θα ανέλθει στα 59.527 άτομα το 2004 και στα 60.726 άτομα το 2005.
- *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης:* Η απασχόληση θα ανέλθει στα 59.095 άτομα το 2004 και στα 60.635 άτομα το 2005.
- *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί:* Η απασχόληση θα ανέλθει στα 39.465 άτομα το 2004 και στα 40.459 άτομα το 2005.
- *Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες:* Η απασχόληση θα ανέλθει στα 40.192 άτομα το 2004 και στα 39.741 άτομα το 2005.
- *Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς:* Η απασχόληση θα ανέλθει στα 32.629 άτομα το 2004 και στα 32.828 άτομα το 2005.
- *Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι:* Η απασχόληση θα ανέλθει στα 32.935 άτομα το 2004 και στα 32.124 άτομα το 2005.
- *Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές:* Η απασχόληση θα ανέλθει στα 23.951 άτομα το 2004 και στα 24.065 άτομα το 2005.
- *Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες:* Η απασχόληση θα ανέλθει στα 16.042 άτομα το 2004 και στα 16.047 άτομα το 2005.
- *Διευθυντές:* Η απασχόληση θα ανέλθει στα 13.580 άτομα το 2004 και στα 14.503 άτομα το 2005.

Οι αριθμοί των απασχολουμένων κατά επάγγελμα για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005 παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.2 στο Παράρτημα 4 ενώ η ποσοστιαία κατανομή τους παρουσιάζεται στον Πίνακα 5.2 στο

Παράρτημα 5. Στο Σχεδιάγραμμα 28 παρουσιάζονται οι μεταβολές στην κατανομή της απασχόλησης κατά επαγγελματική κατηγορία για το 2004 και το 2005.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 6: Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες

- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Οι επαγγελματικές κατηγορίες που θα σημειώσουν μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους ανάμεσα στο 2004 και το 2003 είναι:

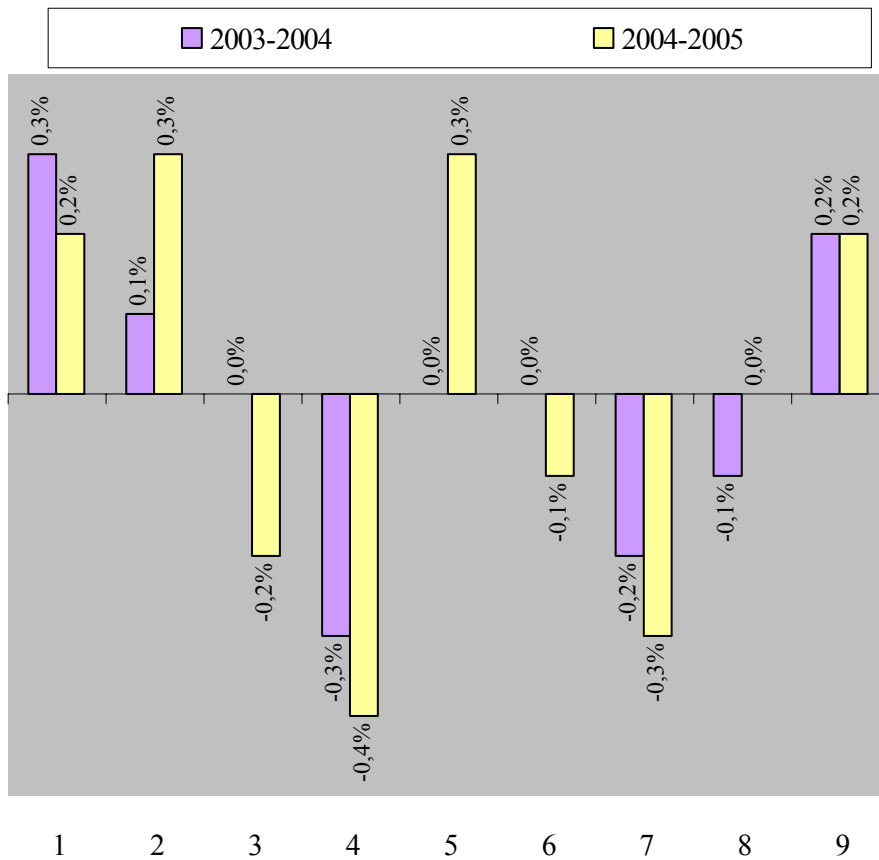
- *Διευθυντές (+0,3 ποσοστιαίες μονάδες).*
- *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης (+0,2 ποσοστιαίες μονάδες).*
- *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί (+0,1 ποσοστιαία μονάδα).*
- *Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι (-0,3 ποσοστιαίες μονάδες).*
- *Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες (-0,2 ποσοστιαίες μονάδες).*
- *Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές (-0,1 ποσοστιαία μονάδα).*

Οι επαγγελματικές κατηγορίες που θα σημειώσουν μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους ανάμεσα στο 2005 και το 2004 είναι:

- *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί (+0,3 ποσοστιαίες μονάδες).*
- *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές (+0,3 ποσοστιαίες μονάδες).*
- *Διευθυντές (+0,2 ποσοστιαίες μονάδες).*
- *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης (+0,2 ποσοστιαίες μονάδες).*
- *Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι (-0,4 ποσοστιαίες μονάδες).*
- *Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες (-0,3 ποσοστιαίες μονάδες).*

- Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς (-0,2 ποσοστιαίες μονάδες)
- Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες (-0,1 ποσοστιαία μονάδα).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 6: Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες

- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Συνοπτικά εντοπίζονται οι ακόλουθες τάσεις αναφορικά με τη μεταβολή των μεριδίων απασχόλησης για το 2004 και το 2005:

- Οι επαγγελματικές κατηγορίες που συνήθως απαιτούν ανώτερου επιπέδου προσόντα όπως είναι οι Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί και οι Διευθυντές θα αυξήσουν τα μερίδια απασχόλησης τους και για τα 2 χρόνια.
- Αύξηση στα μερίδια απασχόλησης τους αναμένεται επίσης για τα Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης όπου τα προσόντα που απαιτούνται είναι συνήθως χαμηλού επιπέδου.
- Τα μερίδια απασχόλησης των Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών θα αυξηθούν σημαντικά μέσα στο 2005.
- Οι Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι και οι Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες αναμένεται να έχουν μειώσεις στα μερίδια απασχόλησης τους και για τα 2 χρόνια.

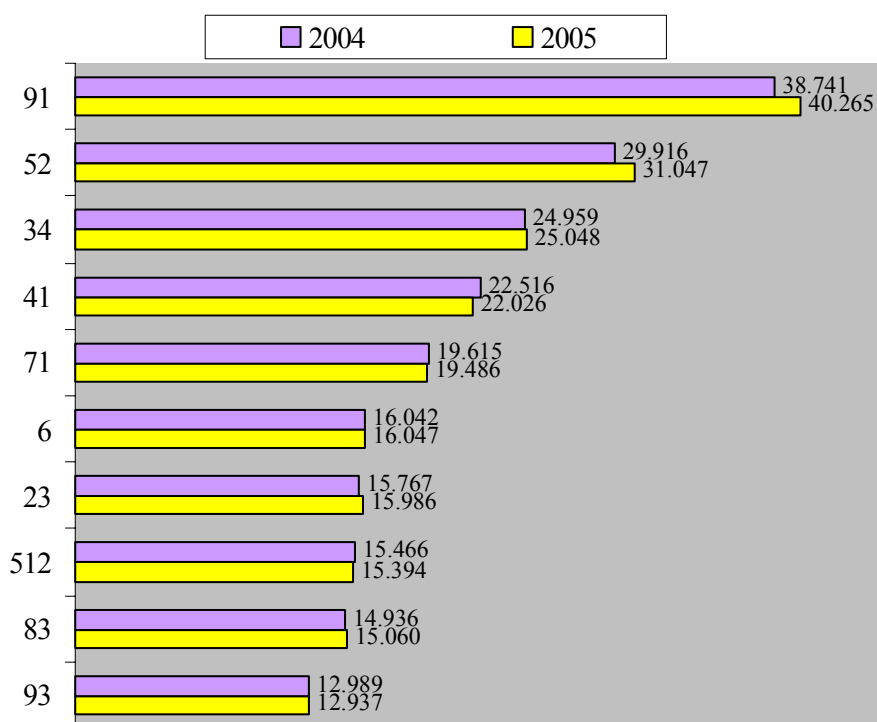
4.2.2. Προκαθορισμένα 36 επαγγέλματα

Στο μέρος αυτό αναλύεται η κατανομή της απασχόλησης στα 36 επαγγέλματα. Όπως ήδη αναφέρθηκε ο αριθμός των απασχολουμένων κατά επάγγελμα για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005 παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 στο Παράρτημα 4. Πρόσθετα στον Πίνακα 5.2 στο Παράρτημα 5 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των απασχολουμένων κατά επάγγελμα και χρόνο. Από τα στοιχεία αυτά εντοπίζονται τα **δέκα επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη απασχόληση** τα οποία παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 29.

Στα δέκα επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη απασχόληση εντοπίζονται επαγγέλματα από όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες, τα οποία καλύπτουν το 66% της συνολικής απασχόλησης. Τα **επαγγέλματα με το μεγαλύτερο κατά σειρά αριθμό απασχολουμένων** είναι οι

Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες (στους οποίους δεν απαιτείται μεγάλη εξειδίκευση), οι Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν (συνήθως απόφοιτοι μέσης παιδείας) και οι Άλλοι σχετικοί ειδικοί και βοηθοί οικονομικών, εμπορικών, κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών (απόφοιτοι μέσης παιδείας με ή χωρίς σχετική μεταλυκειακή μόρφωση).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29
ΤΑ 10 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΗ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

- 91: Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες
- 52: Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν
- 34: Άλλοι σχετικοί ειδικοί και βοηθοί οικονομικών, εμπορικών, κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών
- 41: Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς
- 71: Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών
- 6: Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες
- 23: Διδακτικό προσωπικό
- 512: Μάγειροι, σερβιτόροι, μπάρμαν και οικονόμοι

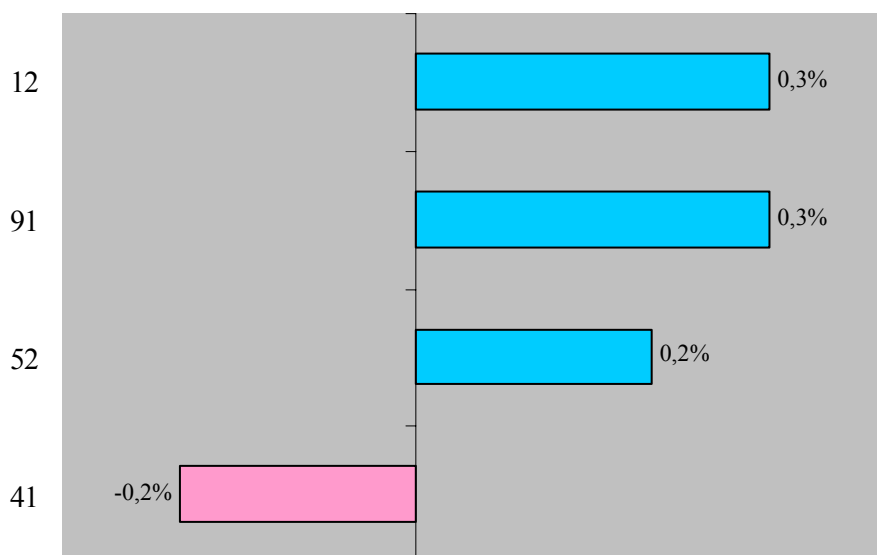
- 83: Οδηγοί, μηχανοδηγοί, χειριστές γεωργικών μηχανημάτων, υπαξιωματικοί και ναύτες πλοίων
- 93: Εργάτες μεταλλείων και λατομείων, οικοδομών, βιομηχανίας και μεταφορών

Από τη σύγκριση ανάμεσα στις ποσοστιαίες κατανομές της απασχόλησης στα 36 επαγγέλματα για το 2004 και το 2005 εντοπίζονται τα επαγγέλματα που θα σημειώσουν τις μεγαλύτερες αυξήσεις και τις μεγαλύτερες μειώσεις στα μερίδια απασχόλησης τους.

Στο Σχεδιάγραμμα 30 φαίνονται τα **τέσσερα επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες μεταβολές⁶ στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2004**. Στο Σχεδιάγραμμα 31 παρουσιάζονται **τα πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2005**.

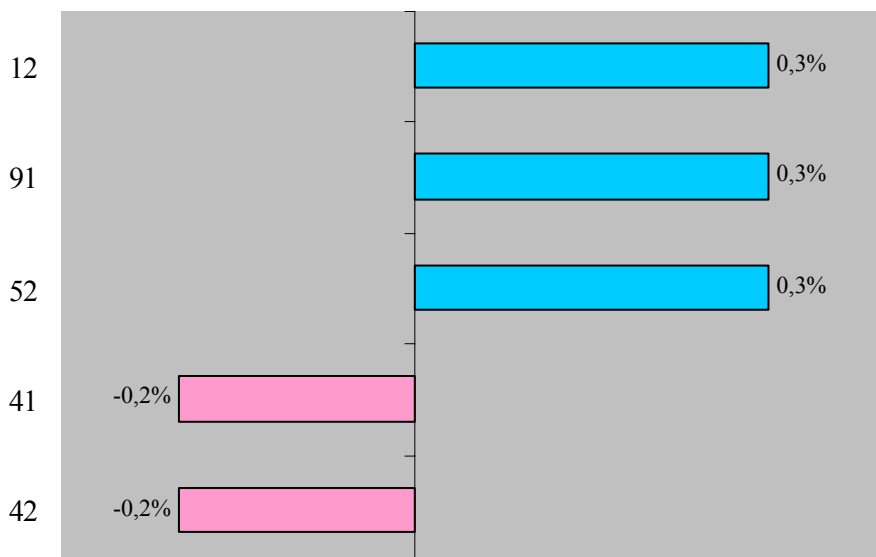
⁶ Αναφέρονται οι μεταβολές μεγαλύτερες από το ένα δέκατο της εκατοστιαίας μονάδας.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30
ΤΑ 4 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ 2004

- 12: Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων
- 91: Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες
- 52: Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν
- 41: Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31
ΤΑ 5 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ 2005

- 12: Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων
 91: Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες
 52: Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν
 41: Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς
 42: Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού

Οι **συνολικές επιπτώσεις** των μεταβολών των μεριδίων απασχόλησης των 36 επαγγελμάτων **πάνω στις επαγγελματικές κατηγορίες για το 2004** είναι:

- Στην επαγγελματική κατηγορία των **Διευθυντών (+0,3%)** η αύξηση οφείλεται αποκλειστικά στους Γενικούς Διευθυντές και διευθυντές τμημάτων (+0,3%).
- Στους **Πτυχιούχους και άλλους ειδικούς (+0,1%)** η αύξηση οφείλεται αποκλειστικά στους Ειδικούς ηλεκτρονικών υπολογιστών (+0,1%).

- Στους **Τεχνικούς βοηθούς, ειδικούς γραφείς και παρόμοιους** (0,0%) δεν υπάρχει μεταβολή επειδή αναμένεται αύξηση στους Τεχνικούς βοηθούς φυσικών επιστημών και μηχανικής (+0,1%) και μείωση στους Άλλους σχετικούς ειδικούς και βοηθούς οικονομικών, εμπορικών, κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών (-0,1%).
- Οι Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς (-0,2%) και οι Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού (-0,1%) αναμένεται να μειώσουν το μερίδιο απασχόλησης τους. Ως συνέπεια αναμένεται να μειωθεί το μερίδιο απασχόλησης της επαγγελματικής κατηγορίας των **Γραφέων, δακτυλογράφων, ταμιών και παρόμοιων** (-0,3%).
- Στην επαγγελματική κατηγορία των **Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών** (0,0%) δεν αναμένεται μεταβολή αφού η αύξηση στους Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν (+0,2%) εξουδετερώνεται από μειώσεις στους Συνοδούς ταξιδιών και ξεναγούς (-0,1%) και στους Βρεφοκόμους και φροντιστές σε ιδρύματα, ιατρεία και σπίτια (-0,1%).
- Στους **Τεχνίτες και παρόμοιους εργάτες** (-0,2%) η μείωση στο μερίδιο απασχόλησης οφείλεται σε μειώσεις στους Μεταλλωρύχους, λατόμους και τεχνίτες οικοδομών (-0,1%) και στους Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων (-0,1%).
- Η μείωση στους **Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές** (-0,1%) οφείλεται αποκλειστικά στους Χειριστές ακινήτων μηχανημάτων παραγωγής και συναρμολογητές (-0,1%).
- Στα **Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης** (+0,2%) θετική επίδραση εντοπίζεται στους Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες (+0,3%) ενώ αρνητική επίδραση έχουν οι Εργάτες μεταλλείων και λατομείων, οικοδομών, βιομηχανίας και μεταφορών (-0,1%).

Αντίστοιχα, οι **συνολικές επιπτώσεις** των μεταβολών των μεριδίων απασχόλησης των 36 επαγγελμάτων **πάνω στις επαγγελματικές κατηγορίες για το 2005** είναι:

- Στην επαγγελματική κατηγορία των **Διευθυντών** (+0,2%) θετική επίδραση έχουν οι Γενικοί Διευθυντές και διευθυντές τμημάτων (+0,3%) και αρνητική οι Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων (-0,1%).
- Στους **Πτυχιούχους και άλλους ειδικούς** (+0,3%) η αύξηση οφείλεται στους Μαθηματικούς και στατιστολόγους (+0,1%), στους Λογιστές και άλλους ειδικούς (+0,1%) και στους Άλλους ειδικούς (+0,1%).
- Η μείωση στο μερίδιο των **Τεχνικών βοηθών, ειδικών γραφέων και παρόμοιων** (-0,2%) είναι αποτέλεσμα μειώσεων στους Τεχνικούς βοηθούς βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιους (-0,1%) και στους Άλλους σχετικούς ειδικούς και βοηθούς οικονομικών, εμπορικών, κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών (-0,1%).
- Όπως και το 2004, οι Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς (-0,2%) και οι Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού (-0,2%) αναμένεται να μειώσουν το μερίδιο απασχόλησης τους. Ως συνέπεια αναμένεται να μειωθεί το μερίδιο απασχόλησης της επαγγελματικής κατηγορίας των **Γραφέων, δακτυλογράφων, ταμιών και παρόμοιων** (-0,4%).
- Στην επαγγελματική κατηγορία των **Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών** (+0,3%) θετικές επιδράσεις έχουν οι Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν (+0,3%) και οι Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι (+0,1%) ενώ αρνητική επίδραση αναμένεται από τους Μάγειρους, σερβιτόρους, μπάρμαν και οικονόμους (-0,1%).
- Στα 3 από τα 4 επαγγέλματα της κατηγορίας των **Τεχνιτών και παρόμοιων εργατών** (-0,3%) αναμένονται μειώσεις στο μερίδιο απασχόλησης, δηλαδή στους Μεταλλωρύχους, λατόμους και τεχνίτες οικοδομών

(-0,1%), στους Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων (-0,1%) και στους Τεχνίτες τροφίμων, καπνού, επίπλων, ραπτικής, δέρματος και υποδημάτων (-0,1%).

- Η στασιμότητα στους **Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές** (0,0%) οφείλεται σε αύξηση στους Χειριστές μηχανημάτων (+0,1%) και σε μείωση στους Χειριστές ακινήτων μηχανημάτων παραγωγής και συναρμολογητές (-0,1%).
- Τέλος στα **Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης** (+0,2%) θετική επίδραση εντοπίζεται στους Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες (+0,3%) ενώ αρνητική επίδραση έχουν οι Εργάτες μεταλλείων και λατομείων, οικοδομών, βιομηχανίας και μεταφορών (-0,1%).

5. ΡΥΘΜΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι προβλεπόμενοι ρυθμοί μεταβολής της απασχόλησης στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Εξετάζονται οι ποσοστιαίες μεταβολές τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 και εντοπίζονται οι σημαντικότερες διαφορές.

Η συνολική απασχόληση αναμένεται να ανέλθει στα **317.416 άτομα το 2004 και στα 321.128 άτομα το 2005, δηλαδή παρουσιάζεται αύξηση κατά 1,2%** και για τα δύο χρόνια.

5.1. Ευρείς τομείς

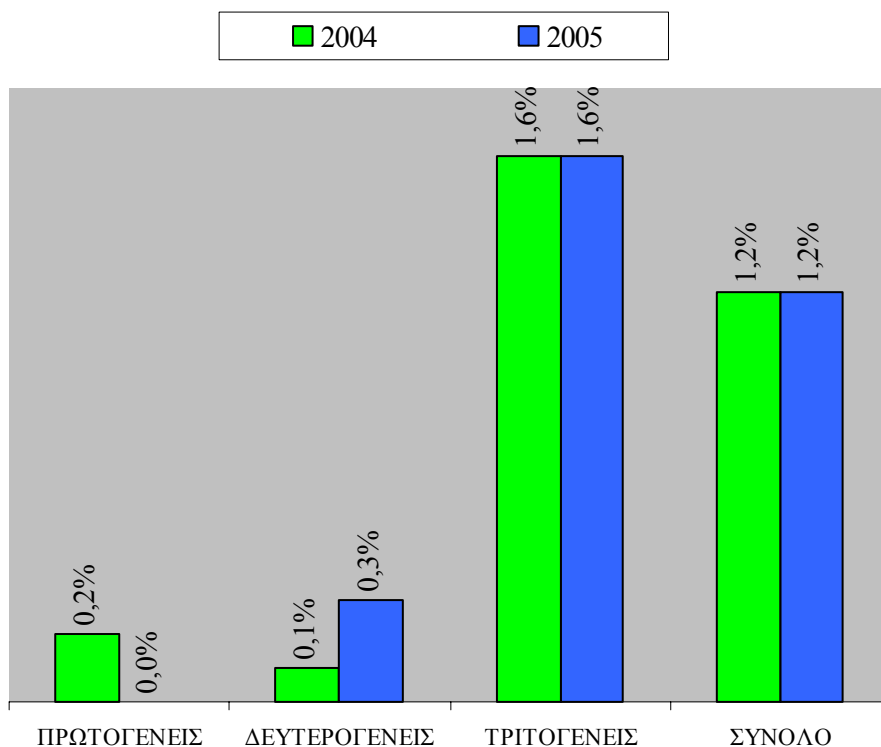
Από την ανάλυση των προβλέψεων κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας διαπιστώνεται ότι **οι νέες θέσεις εργασίας θα συνεχίσουν ουσιαστικά να δημιουργούνται στους τριτογενείς τομείς** παρά στους άλλους δύο ευρείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Το σημαντικά μεγαλύτερο μέγεθος των τριτογενών τομέων έχει ως αποτέλεσμα να επηρεάζουν σε μεγαλύτερο βαθμό τη συνολική μεταβολή της απασχόλησης.

Το 2004 οι πρωτογενείς τομείς θα παρουσιάσουν αύξηση της απασχόλησης κατά 0,2%, οι δευτερογενείς τομείς θα έχουν αύξηση κατά 0,1% ενώ οι τριτογενείς τομείς θα αυξήσουν την απασχόληση τους κατά 1,6%.

Παρόμοια εικόνα αναμένεται για **το 2005** όπου η απασχόληση θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα στους πρωτογενείς τομείς, θα αυξηθεί κατά 0,3% στους δευτερογενείς τομείς και θα έχει την ίδια σημαντική αύξηση (1,6%) όπως το 2004 στους τριτογενείς τομείς.

Στο Σχεδιάγραμμα 32 παρουσιάζεται ο ρυθμός μεταβολής της απασχόλησης για το 2004 και το 2005 κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΣΤΟΥΣ ΕΥΡΕΙΣ ΤΟΜΕΙΣ**

5.2. Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας

Η μεταβολή της απασχόλησης στους 16 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας για το 2004 και το 2005 παρουσιάζει σημαντικές διακυμάνσεις. Ο ρυθμός μεταβολής της απασχόλησης στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας για το 2004 και το 2005 παρουσιάζεται στον Πίνακα 6.1 στο Παράρτημα 6. Στα Σχεδιαγράμματα 33 και 34 παρουσιάζεται ο ρυθμός μεταβολής της απασχόλησης για τους 16 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας για το 2004 και το 2005.

Ο μόνος τομέας οικονομικής δραστηριότητας που αναμένεται να παρουσιάσει **μείωση στην απασχόληση τόσο το 2004 όσο και το 2005** είναι οι *Μεταποιητικές βιομηχανίες* (-0,5%).

Η απασχόληση θα παραμείνει στα **ίδια επίπεδα τόσο το 2004 όσο και το 2005** στους τομείς της *Γεωργίας, θήρας και δασοκομίας*, των *Ορυχείων και λατομείων* και του *Ηλεκτρισμού, φυσικού αερίου και νερού*.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που αναμένεται να παρουσιάσουν τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης για το 2004** είναι:

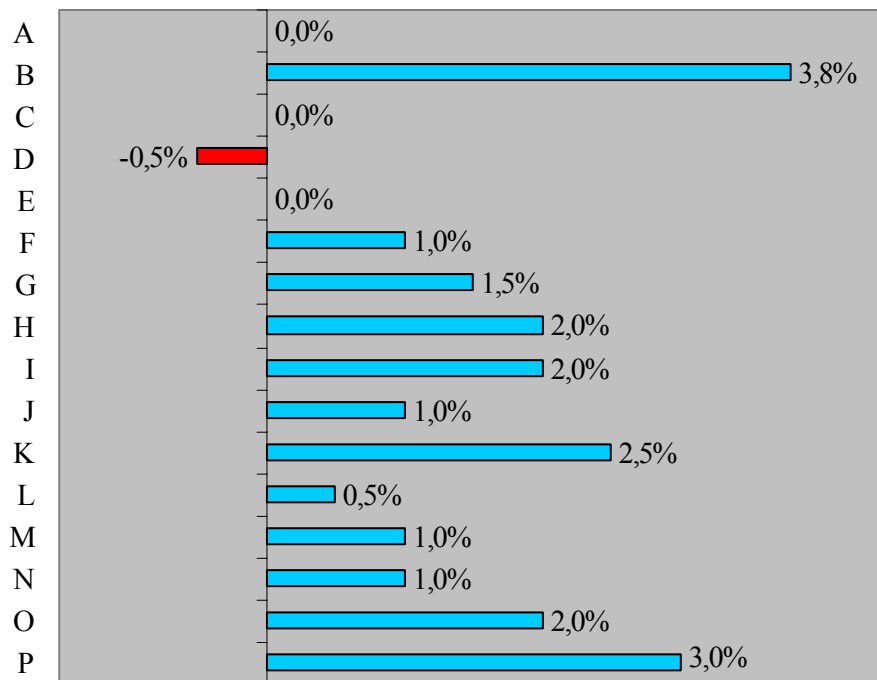
- *Αλιεία* (+3,8%).
- *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (+3,0%).
- *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες* (+2,5%).
- *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+2,0%).
- *Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες* (+2,0%).
- *Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών* (+2,0%).

Οι ίδιοι τομείς των υπηρεσιών θα έχουν τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης για το 2005, ενώ στο μικρό τομέα της Αλιείας η απασχόληση θα παραμείνει σταθερή. Όπως φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 34, οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που αναμένεται να παρουσιάσουν τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης για το 2005** είναι:

- *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (+3,0%).
- *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες* (+2,5%).
- *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+2,0%).
- *Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες* (+2,0%).

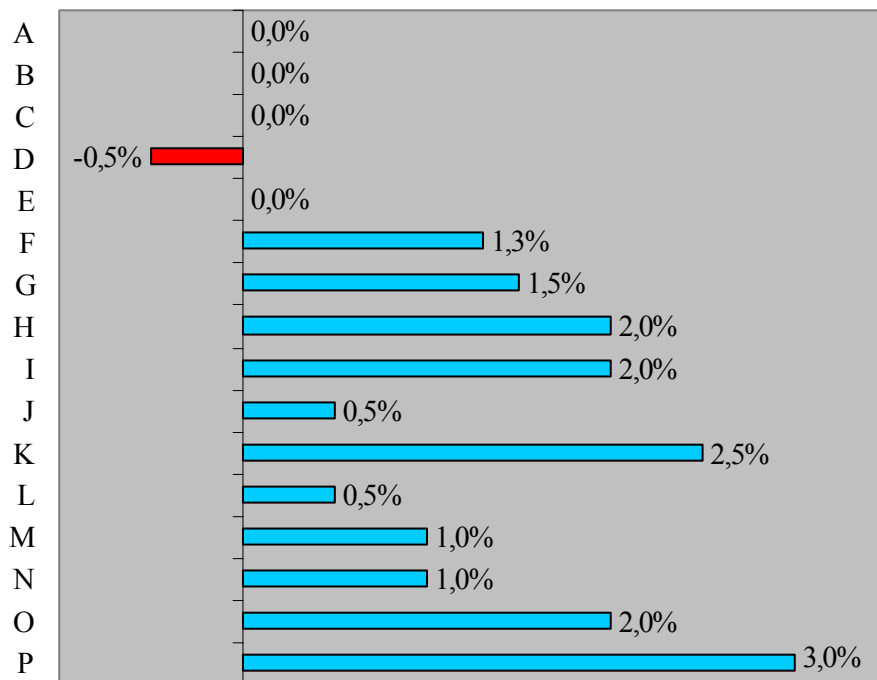
- Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (+2,0%).

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΤΟ 2004**

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
- B: Αλιεία
- C: Ορυχεία και λατομεία
- D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΤΟ 2005

- A: Γεωργία, θήρα και δασοκομία
- B: Αλιεία
- C: Ορυχεία και λατομεία
- D: Μεταποιητικές βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- I: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- K: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- L: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- O: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

5.3. Προκαθορισμένοι 27 τομείς

Από την εξέταση του ρυθμού μεταβολής της απασχόλησης στους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας για το 2004 και το 2005 διαπιστώνεται ότι οι πρώτοι δύο τομείς, από πλευράς αυξήσεων, σχετίζονται με την ανάπτυξη της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στην Κύπρο.

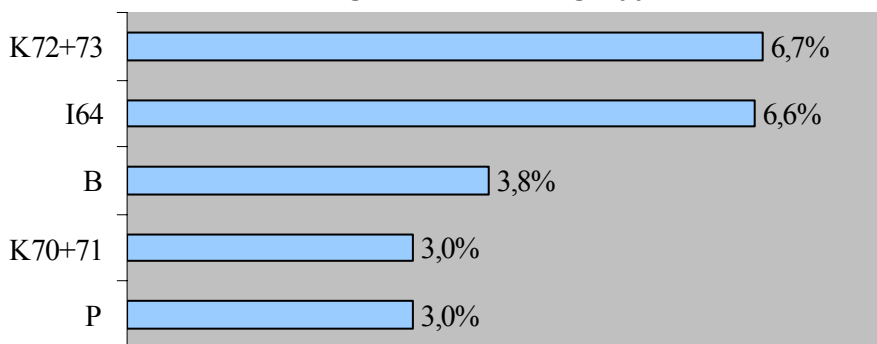
Οι τομείς με τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις τόσο για το 2004 όσο και για το 2005** είναι η *Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη* (+6,7% το 2004 και +6,3% το 2005), τα *Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες* (+6,6% το 2004 και +5,6% το 2005), η *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων* (+3,0% και για τα δύο χρόνια) και τα *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (+3,0% και για τα δύο χρόνια). Η *Αλιεία* (+3,8% το 2004 και 0,0% το 2005) θα παρουσιάσει σημαντική ποσοστιαία αύξηση μόνο το 2004 παρόλο που η αριθμητική αύξηση είναι πολύ περιορισμένη.

Οι τομείς με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης για το 2004 και το 2005 παρουσιάζονται στα Σχεδιαγράμματα 35 και 37 αντίστοιχα.

Οι τομείς που θα παρουσιάσουν **μείωση στην απασχόληση τους τόσο το 2004 όσο και το 2005** είναι αποκλειστικά υποτομείς των Μεταποιητικών βιομηχανιών. Από αυτούς σημαντικά μεγαλύτερη μείωση θα παρουσιάσει η *Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερμάτινων ειδών* (-2,0% και για τα δύο χρόνια) ενώ αρκετά σημαντικές μειώσεις θα έχει η *Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών* (-1,0% το 2004 και -0,8% το 2005) και η *Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες* (-0,8% και για τα δύο χρόνια).

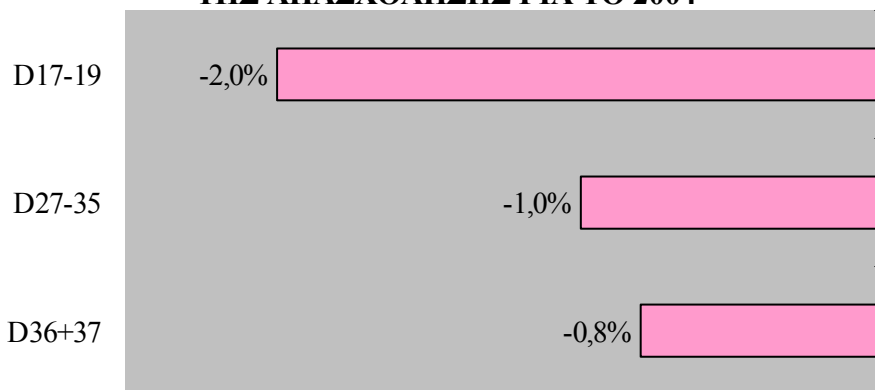
Οι τομείς με ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης για το 2004 και το 2005 παρουσιάζονται στα Σχεδιαγράμματα 36 και 38 αντίστοιχα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35
ΟΙ 5 ΤΟΜΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2004

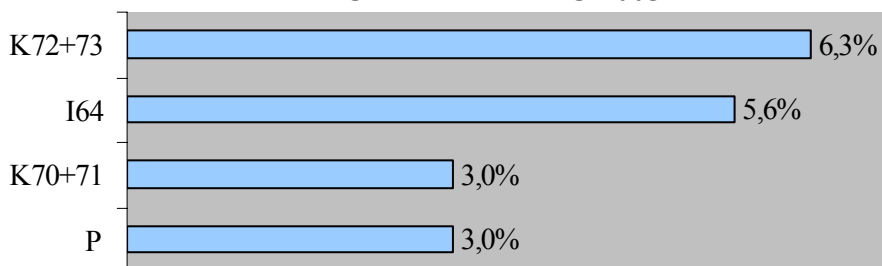
- K72+73: Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη
 I64: Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες
 B: Αλιεία
 K70+71: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων
 P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36
ΟΙ 3 ΤΟΜΕΙΣ ΜΕ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2004

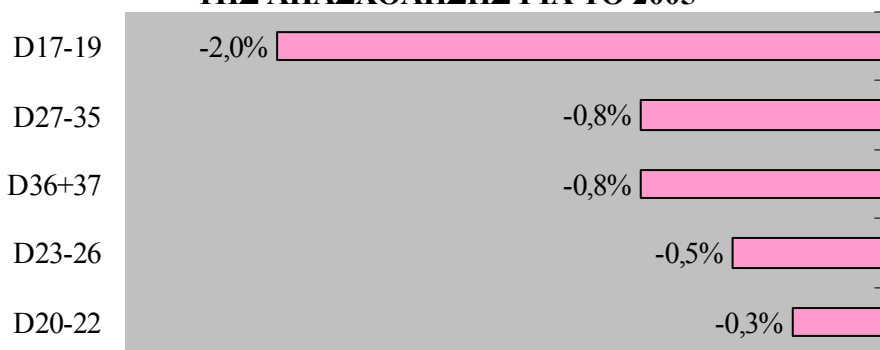
- D17-19: Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερμάτινων ειδών
 D27-35: Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών
 D36+37: Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37
ΟΙ 4 ΤΟΜΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2005

- K72+73: Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη
 I64: Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες
 K70+71: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων
 P: Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 38
ΟΙ 5 ΤΟΜΕΙΣ ΜΕ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2005

- D17-19: Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερμάτινων ειδών
 D27-35: Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών
 D36+37: Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες
 D23-26: Διυλιστήριο, παραγωγή χημικών προϊόντων και κατασκευή προϊόντων από ελαστικό
 D20-22: Βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου, παραγωγή προϊόντων από χαρτί, εκδόσεις και εκτυπώσεις

6. ΡΥΘΜΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι προβλεπόμενοι ρυθμοί μεταβολής της απασχόλησης στις επαγγελματικές κατηγορίες και τα επαγγέλματα. Εξετάζονται οι ποσοστιαίες μεταβολές τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 και εντοπίζονται οι σημαντικότερες διαφορές.

Η απασχόληση προβλέπεται να ανέλθει στα 317.416 άτομα το 2004 και στα 321.128 άτομα το 2005. Ο ρυθμός αύξησης της απασχόλησης και για τα δύο χρόνια αναμένεται να είναι 1,2%.

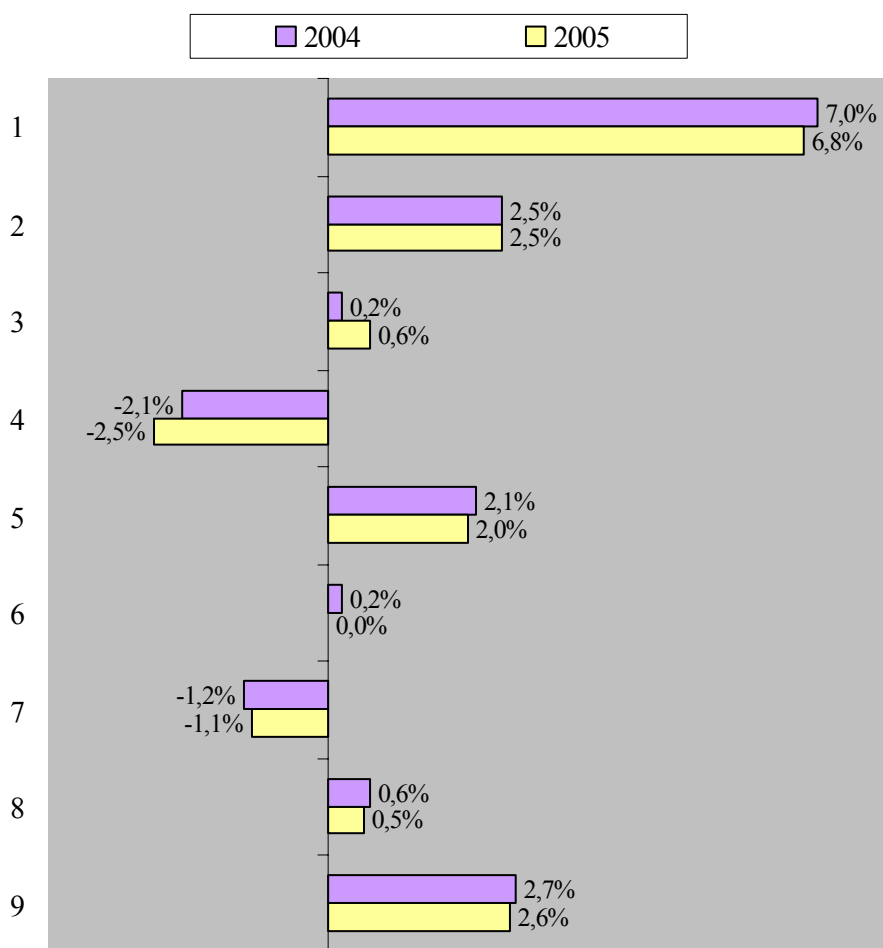
6.1. Κύριες επαγγελματικές κατηγορίες

Από την εξέταση του ρυθμού μεταβολής της απασχόλησης στις 9 επαγγελματικές κατηγορίες, για το 2004 και το 2005 διαπιστώνονται σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ο ρυθμός μεταβολής της απασχόλησης για τις 9 επαγγελματικές κατηγορίες για το 2004 και το 2005 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 39.

Οι επαγγελματικές κατηγορίες που αναμένεται να παρουσιάσουν, μεγαλύτερους από το μέσο όρο (+1,2%), ρυθμούς αύξησης της απασχόλησης τους τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 είναι:

- *Διευθυντές* (+7,0% το 2004 και +6,8% το 2005).
- *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης* (+2,7% το 2004 και +2,6% το 2005).
- *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί* (+2,5% και για τα δύο χρόνια).
- *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές* (+2,1% το 2004 και +2,0% το 2005).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 39
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 6: Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Τρεις επαγγελματικές κατηγορίες θα έχουν **μικρές μόνο αυξήσεις**. Οι κατηγορίες αυτές είναι:

- *Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές (+0,6% το 2004 και +0,5% το 2005).*
- *Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι (+0,2% το 2004 και +0,6% το 2005).*
- *Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες (+0,2% το 2004 και 0,0% το 2005).*

Οι **επαγγελματικές κατηγορίες που θα παρουσιάσουν μειώσεις στην απασχόληση** τους τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 είναι:

- *Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι (-2,1% το 2004 και -2,5% το 2005).*
- *Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες (-1,2% το 2004 και -1,1% το 2005).*

6.2. Προκαθορισμένα 36 επαγγέλματα

Οι ρυθμοί μεταβολής της απασχόλησης στα 36 επαγγέλματα τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 παρουσιάζουν σημαντικό εύρος αποκλίσεων. Οι ρυθμοί μεταβολής της απασχόλησης στα επαγγέλματα για το 2004 και το 2005 παρουσιάζονται στον Πίνακα 7.1 στο Παράρτημα 7.

Τα δέκα επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης για το 2004 και το 2005 παρουσιάζονται στα Σχεδιαγράμματα 40 και 42 αντίστοιχα.

Από τα σχεδιαγράμματα αυτά διαπιστώνεται ότι τα ίδια δέκα επαγγέλματα θα έχουν τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις και στα δύο χρόνια. Εντοπίζονται όμως μικρές διαφοροποιήσεις όσον αφορά τα ποσοστά αύξησης και τη σχετική σειρά των επαγγελμάτων το 2004 και το 2005. Στα δέκα αυτά επαγγέλματα για το 2004 και το 2005 περιλαμβάνονται:

- Τέσσερα επαγγέλματα της κατηγορίας των Πτυχιούχων και άλλων ειδικών:
 - *Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών (+10,0% και για τα δύο χρόνια).*
 - *Μαθηματικοί και στατιστικοί (+10,4% το 2004 και +9,5% το 2005).*
 - *Λογιστές και άλλοι ειδικοί (+8,0% το 2004 και +7,3% το 2005).*
 - *Φυσικοί, χημικοί, μετεωρολόγοι, γεωλόγοι και παρόμοιοι ειδικοί (+5,9% το 2004 και +5,4% το 2005).*
- *Οι Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων (+9,3% το 2004 και +8,3% το 2005).*
- *Οι Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες (+4,0% το 2004 και +3,9% το 2005).*
- Δύο επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας των Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών:
 - *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν (+3,9% το 2004 και +3,8% το 2005).*
 - *Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι (+3,7% το 2004 και +3,4% το 2005).*
- *Οι Χειριστές μηχανημάτων (+4,2% το 2004 και +3,7% το 2005).*
- *Οι Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής (+3,9% το 2004 και +3,6% το 2005).*

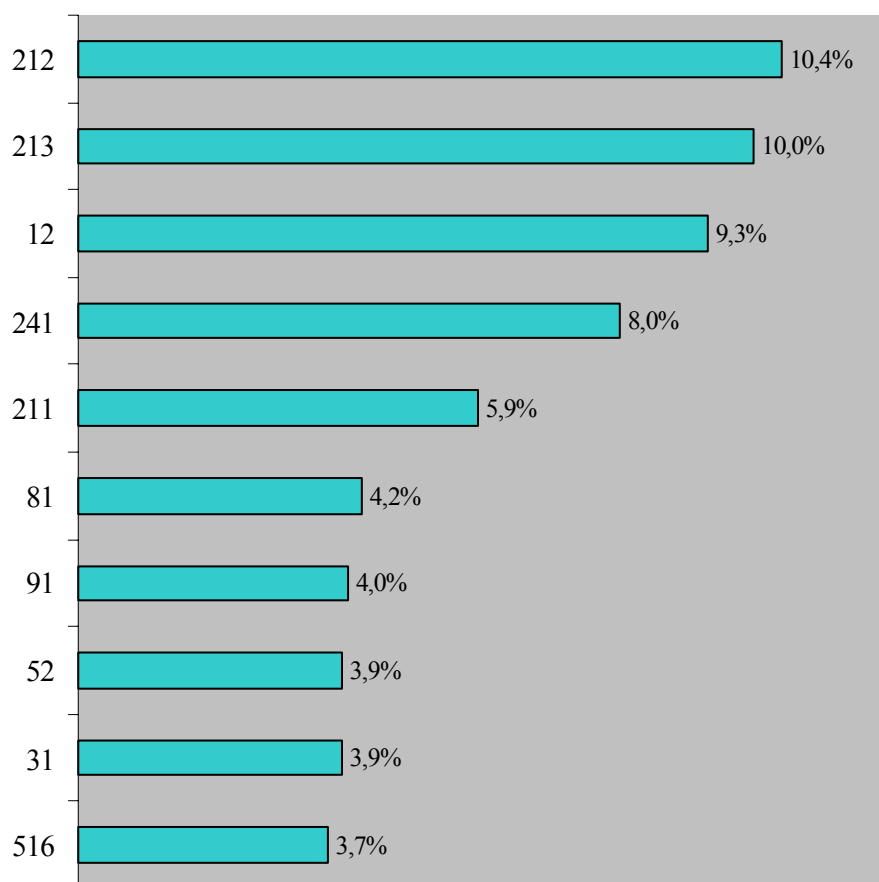
Τα δέκα επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης για το 2004 και το 2005 παρουσιάζονται στα Σχεδιαγράμματα 41 και 43 αντίστοιχα.

Από τα σχεδιαγράμματα αυτά διαπιστώνεται ότι παρόμοια εικόνα αναμένεται αναφορικά με τα **επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μειώσεις για το 2004 και το 2005**. Τα ίδια 10 επαγγέλματα εντοπίζονται και στα δύο χρόνια παρόλο που τα ποσοστά μείωσης και η σχετική σειρά τους διαφοροποιούνται. Στα δέκα αυτά επαγγέλματα περιλαμβάνονται:

- Το *Βοηθητικό διδακτικό προσωπικό* (-12,6% το 2004 και -10,1% το 2005).
- Τρία από τα πέντε επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας των *Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών*:
 - *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί* (-7,6% το 2004 και -8,1% το 2005).
 - *Βρεφοκόμοι και φροντιστές σε ιδρύματα, ιατρεία και σπίτια* (-2,3% το 2004 και -2,2% το 2005).
 - *Κομμώτριες, κουρείς, αισθητικοί και παρόμοιοι υπάλληλοι* (-1,0% το 2004 και -1,1% το 2005).
- Οι *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι* (-5,3% το 2004 και -5,1% το 2005).
- Τα δύο επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας των *Γραφέων, δακτυλογράφων, ταμιών και παρόμοιων*:
 - *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού* (-2,7% το 2004 και -3,1% το 2005).
 - *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-1,8% το 2004 και -2,2% το 2005).
- Οι *Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων* (-5,3% το 2004 και -2,1% το 2005).
- Δύο επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας των *Τεχνιτών και παρόμοιων εργατών*:
 - *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων* (-1,8% το 2004 και -1,9% το 2005).

- *Χρυσοχόοι, αγγειοπλάστες, κεραμοποιοί, τεχνίτες χειροτεχνίας, τυπογράφοι και παρόμοιοι (-3,1% το 2004 και -1,1% το 2005).*

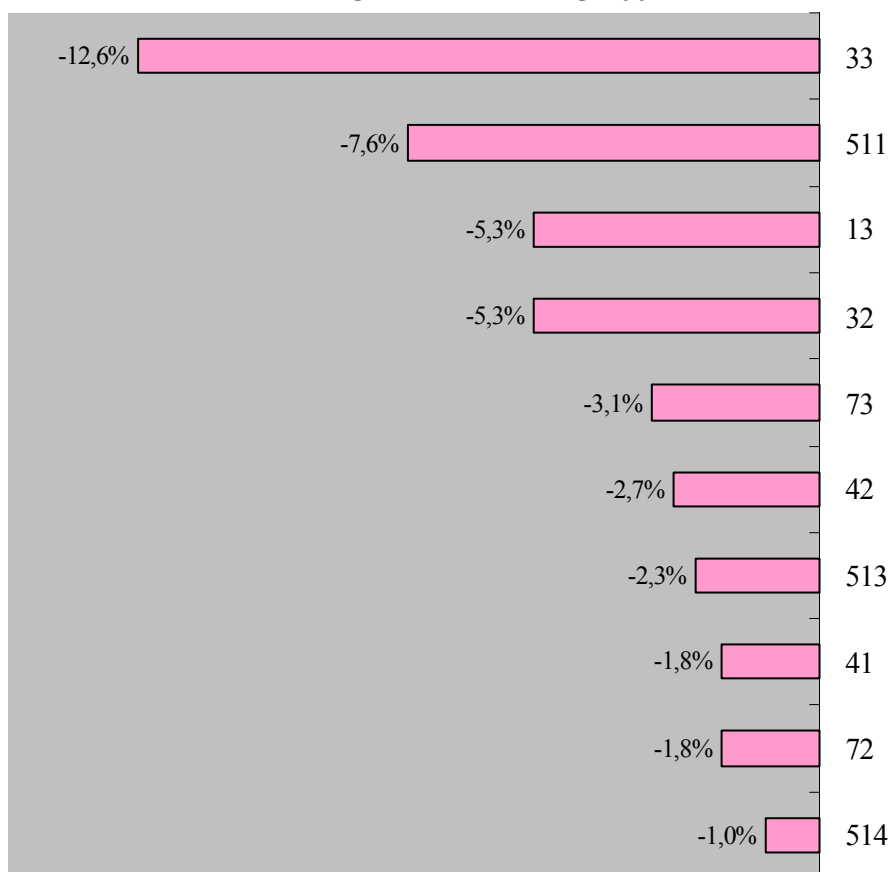
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 40
ΤΑ 10 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2004

- 212: Μαθηματικοί και στατιστικολόγοι
- 213: Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών
- 12: Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων
- 241: Λογιστές και άλλοι ειδικοί
- 211: Φυσικοί, χημικοί, μετεωρολόγοι, γεωλόγοι και παρόμοιοι ειδικοί
- 81: Χειριστές μηχανημάτων
- 91: Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες

- 52: Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν
- 31: Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής
- 516: Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι

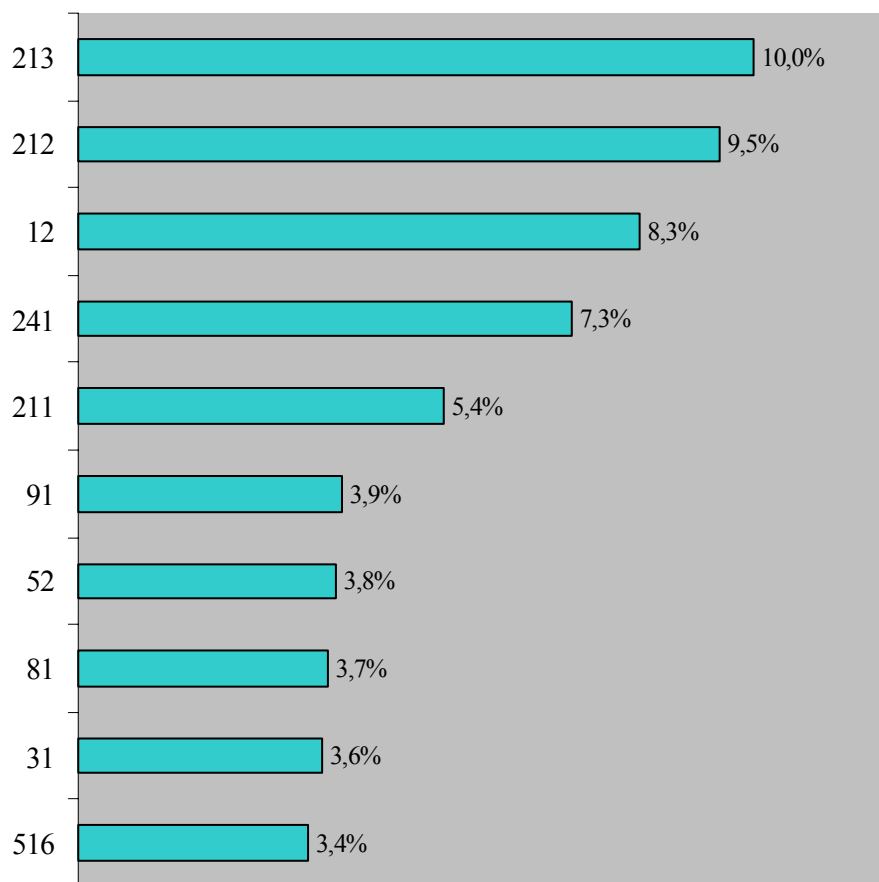
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41
ΤΑ 10 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2004

- 33: Βοηθητικό διδακτικό προσωπικό
- 511: Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί
- 13: Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων
- 32: Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι
- 73: Χρυσοχόοι, αγγειοπλάστες, κεραμοποιοί, τεχνίτες χειροτεχνίας, τυπογράφοι και παρόμοιοι
- 42: Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού
- 513: Βρεφοκόμοι και φροντιστές σε ιδρύματα, ιατρεία και σπίτια

- 41: Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς
- 72: Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων
- 514: Κομμώτριες, κουρείς, αισθητικοί και παρόμοιοι υπάλληλοι

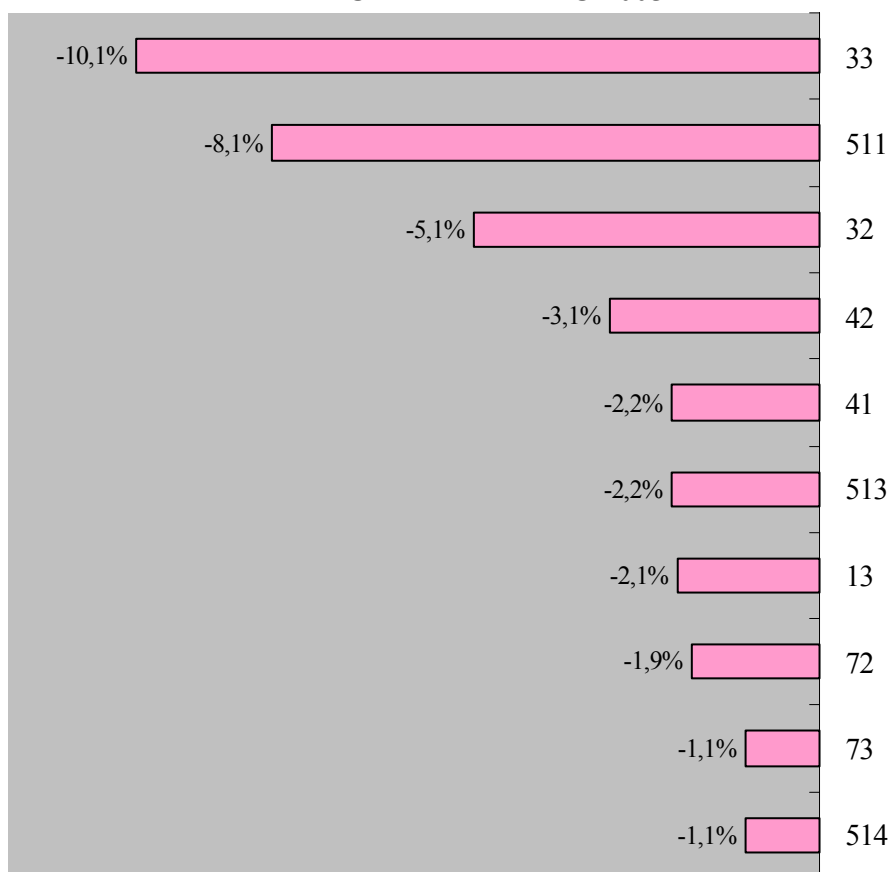
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42
ΤΑ 10 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2005

- 213: Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών
- 212: Μαθηματικοί και στατιστικοί
- 12: Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων
- 241: Λογιστές και άλλοι ειδικοί
- 211: Φυσικοί, χημικοί, μετεωρολόγοι, γεωλόγοι και παρόμοιοι ειδικοί
- 91: Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες
- 52: Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν

- 81: Χειριστές μηχανημάτων
- 31: Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής
- 516: Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43
ΤΑ 10 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2005

- 33: Βοηθητικό διδακτικό προσωπικό
- 511: Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί
- 32: Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι
- 42: Γραφεία εξυπηρέτησης κοινού
- 41: Γραφεία λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφεία
- 513: Βρεφοκόμοι και φροντιστές σε ιδρύματα, ιατρεία και σπίτια
- 13: Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων
- 72: Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων

73: Χρυσοχόοι, αγγειοπλάστες, κεραμοποιοί, τεχνίτες χειροτεχνίας, τυπογράφοι και παρόμοιοι

514: Κομμώτριες, κουρείς, αισθητικοί και παρόμοιοι υπάλληλοι

6.3. Συγκριτική παράθεση επαγγελμάτων

Μετά από σύγκριση των δέκα επαγγελμάτων με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μεταβολές της απασχόλησης με τα δέκα επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες αριθμητικές μεταβολές της απασχόλησης εντοπίζονται **τα επαγγέλματα που έχουν σημαντικές μεταβολές στην απασχόληση τους, τόσο ποσοστιαίες όσο και αριθμητικές**. Τα συμπεράσματα από τη σύγκριση αυτή παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Τα επαγγέλματα με σημαντικές ποσοστιαίες και αριθμητικές αυξήσεις στην απασχόληση τους για το 2004 είναι:

- *Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών (+10,0% ή +170 άτομα).*
- *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων (+9,3% ή +973 άτομα).*
- *Λογιστές και άλλοι ειδικοί (+8,0% ή +342 άτομα).*
- *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες (+4,0% ή +1.504 άτομα).*
- *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν (+3,9% ή +1.132 άτομα).*
- *Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής (+3,9% ή +221 άτομα).*
- *Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι (+3,7% ή +287 άτομα).*

Τα επαγγέλματα με σημαντικές ποσοστιαίες και αριθμητικές μειώσεις στην απασχόληση τους για το 2004 είναι:

- *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί (-7,6% ή -62 άτομα).*
- *Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων (-5,3% ή -99 άτομα).*

- *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι (-5,3% ή -81 άτομα).*
- *Χρυσοχόοι, αγγειοπλάστες, κεραμοποιοί, τεχνίτες χειροτεχνίας, τυπογράφοι και παρόμοιοι (-3,1% ή -61 άτομα).*
- *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού (-2,7% ή -288 άτομα).*
- *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς (-1,8% ή -419 άτομα).*
- *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων (-1,8% ή -218 άτομα).*

Τα επαγγέλματα με σημαντικές ποσοστιαίες και αριθμητικές αυξήσεις στην απασχόληση τους για το 2005 είναι:

- *Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών (+10,0% ή +187 άτομα).*
- *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων (+8,3% ή +950 άτομα).*
- *Λογιστές και άλλοι ειδικοί (+7,3% ή +339 άτομα).*
- *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες (+3,9% ή +1.524 άτομα).*
- *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν (+3,8% ή +1.131 άτομα).*
- *Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής (+3,6% ή +215 άτομα).*
- *Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι (+3,4% ή +275 άτομα).*

Τα επαγγέλματα με σημαντικές ποσοστιαίες και αριθμητικές μειώσεις στην απασχόληση τους για το 2005 είναι:

- *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί (-8,1% ή -61 άτομα).*
- *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι (-5,1% ή -75 άτομα).*

- *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού (-3,1% ή -321 άτομα).*
- *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς (-2,2% ή -490 άτομα).*
- *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων (-1,9% ή -228 άτομα).*

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Η μελέτη παρέχει βραχυχρόνιες προβλέψεις για την απασχόληση και εμπλουτίζει το ερευνητικό έργο της ΑνΑΔ σε σχέση με την εξέταση και πρόβλεψη της κατάστασης της απασχόλησης στην κυπριακή αγορά εργασίας. Παράλληλα ενισχύει το γνωσιολογικό απόθεμα της Κύπρου με πληροφορίες και δεδομένα. Οι προβλέψεις απασχόλησης για το 2004 και το 2005 θα αξιοποιηθούν από την ΑνΑΔ στον προγραμματισμό και υλοποίηση κατάλληλων δραστηριοτήτων κατάρτισης και άλλων ενεργειών. Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της μελέτης εκτιμάται ότι θα είναι σημαντική και από άλλες υπηρεσίες και φορείς, από άτομα που ασχολούνται με τα θέματα του προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού και την επαγγελματική καθοδήγηση των νέων, από τους γονείς, τους φοιτητές και μαθητές και τέλος από το ευρύ κοινό.

Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται οι κυριότερες διαπιστώσεις και συμπεράσματα, τα πορίσματα και οι εισηγήσεις της μελέτης. Οι εισηγήσεις επικεντρώνονται σε θέματα της αρμοδιότητας της ΑνΑΔ ή σε θέματα που η ΑνΑΔ είναι δυνατό να προωθήσει το χειρισμό τους σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες.

7.1. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα

7.1.1. Συμπεράσματα για τη μεταβολή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας

- i. Ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης σε πραγματικούς όρους αναμένεται να ανέλθει στο 4,7% τόσο για το 2004 όσο και για το 2005. Αυτός είναι αισθητά μεγαλύτερος από τα προηγούμενα δύο χρόνια που υπολογίστηκε στο 2,2% και στο 2,3% αντίστοιχα.
- ii. Τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 οι τριτογενείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας αναμένεται να συνεχίσουν να

παρουσιάζουν το μεγαλύτερο ρυθμό ανάπτυξης (+5,2% το 2004 και +5,1% το 2005) συγκριτικά με τους πρωτογενείς τομείς (+2,3% το 2004 και +2,4% το 2005) και τους δευτερογενείς τομείς (+3,5% το 2004 και +3,7% το 2005). Ως αποτέλεσμα το μερίδιο των τριτογενών τομέων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν θα ανέλθει στο 76,0% το 2004 και στο 76,4% το 2005.

- iii. Από τους 27 τομείς εκείνοι που αναμένεται να παρουσιάσουν τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος τόσο για το 2004 όσο και για το 2005** είναι τα *Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες* (+12,0% και για τα δύο χρόνια), η *Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη* (+11,7% και για τα δύο χρόνια), οι *Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες* (+8,0% και για τα δύο χρόνια) και τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+9,0% το 2004 και +7,5% το 2005).
- iv. Οι τομείς που αναμένεται να παρουσιάσουν τις **μικρότερες ποσοστιαίες αυξήσεις του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για το 2004 και το 2005** είναι τέσσερις υποτομείς στις Μεταποιητικές βιομηχανίες (*Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερματίνων ειδών, Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες, Βιομηχανία τροφίμων, ποτών και καπνοβιομηχανία και Βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου, παραγωγή προϊόντων από χαρτί, εκδόσεις και εκτυπώσεις*), η *Γεωργία, θήρα και δασοκομία*, το *Χρηματιστήριο* και η *Δημόσια διοίκηση και άμυνα*.

7.1.2. Συμπεράσματα για τη μεταβολή της Παραγωγικότητας σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας

- i. Η **παραγωγικότητα αναμένεται να αυξηθεί κατά 3,5% τόσο το 2004 όσο και το 2005**. Ο ρυθμός αυτός παρουσιάζει διαφοροποιήσεις κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας και αναμένεται να είναι **αρκετά μικρότερος στους πρωτογενείς τομείς** (+2,1% το 2004 και +2,4% το

2005) από ότι στους τριτογενείς τομείς (+3,6% το 2004 και +3,5% το 2005) και τους δευτερογενείς τομείς (+3,4% και για τα δύο χρόνια).

- ii. Οι τρεις τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα παρουσιάσουν τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις στην παραγωγικότητα** είναι τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+6,9% το 2004 και +5,4% το 2005), ο *Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό* (+6,5% το 2004 και +6,0% το 2005) και οι *Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες* (+6,1% και για τα δύο χρόνια).
- iii. Αντίθετα, οι τρεις τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα έχουν τις **μικρότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στην παραγωγικότητα** είναι τα *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (0,0% και για τα δύο χρόνια), η *Αλιεία* (+0,2% το 2004 και +4,0% το 2005) και η *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων* (+1,0% και για τα δύο χρόνια).

7.1.3. Συμπεράσματα για την αριθμητική μεταβολή της απασχόλησης σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας

- i. Η απασχόληση το 2004 αναμένεται να αυξηθεί κατά 3.687 άτομα και να ανέλθει στα 317.416 άτομα. Το 2005 προβλέπεται να αυξηθεί παραπέρα κατά 3.712 άτομα και να φτάσει στα 321.128 άτομα.
- ii. Η συντριπτική πλειονότητα των **νέων θέσεων εργασίας θα προέρχεται από τους τριτογενείς τομείς** σε αντίθεση με τους άλλους δύο ευρείς τομείς. Το **2004** οι τριτογενείς τομείς θα προσθέσουν 3.547 νέες θέσεις εργασίας στο σύνολο των 3.687 θέσεων, δηλαδή το 96,2%. Οι πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς θα έχουν 50 και 90 νέες θέσεις εργασίας αντίστοιχα. Το **2005** οι νέες θέσεις εργασίας στους τριτογενείς τομείς αναμένεται να είναι 3.537 (95,3% του συνόλου). Οι πρωτογενείς τομείς θα επιδείξουν στασιμότητα στην απασχόληση ενώ οι δευτερογενείς τομείς θα έχουν αύξηση στην απασχόληση κατά 175 άτομα.

- iii. Οι τομείς με τις μεγαλύτερες θετικές επιδράσεις στην **αύξηση της απασχόλησης το 2004** είναι το *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης* (+845 άτομα ή +22,9%), τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+642 άτομα ή +17,4%) και τα *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (+334 άτομα ή +9,1%). **Μειώσεις στην απασχόληση το 2004** θα παρουσιαστούν μόνο στους τρεις υποτομείς των Μεταποιητικών βιομηχανιών, *Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερμάτινων ειδών* (-93 άτομα), *Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών* (-62 άτομα) και *Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες* (-31 άτομα).
- iv. Οι τομείς με τις μεγαλύτερες θετικές επιδράσεις στην **αύξηση της απασχόλησης το 2005** είναι το *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης* (+858 άτομα ή +23,1%), τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (+654 άτομα ή +17,6%) και οι *Κατασκευές* (+362 άτομα ή +9,8%). **Μειώσεις στην απασχόληση το 2005** θα παρουσιαστούν στους 5 από τους 6 υποτομείς των Μεταποιητικών βιομηχανιών και οι μεγαλύτερες μειώσεις θα είναι στην *Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερμάτινων ειδών* (-60 άτομα) και στην *Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών* (-49 άτομα).

7.1.4. Συμπεράσματα για την αριθμητική μεταβολή της απασχόλησης σε επαγγελματικές κατηγορίες και επαγγέλματα

- i. Οι επαγγελματικές κατηγορίες που θα έχουν τις **περισσότερες νέες θέσεις εργασίας** είναι τα *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης* (+1.544 άτομα το 2004 και +1.540 άτομα το 2005), οι *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές* (+1.241 άτομα το 2004 και +1.199 άτομα το 2005), οι *Πτυχιούχοι και άλλοι*

ειδικοί (+968 άτομα το 2004 και +994 άτομα το 2005) και οι Διευθυντές (+884 άτομα το 2004 και +923 άτομα το 2005).

- ii. Οι θέσεις εργασίας αναμένεται να μειωθούν σε δύο επαγγελματικές κατηγορίες, στους *Γραφείς, δακτυλογράφους, ταμίες και παρόμοιους* (-707 άτομα το 2004 και -811 άτομα το 2005) και στους *Τεχνίτες και παρόμοιους εργάτες* (-488 άτομα το 2004 και -451 άτομα το 2005).
- iii. Από τα 36 επαγγέλματα, τα **5 που θα έχουν τις μεγαλύτερες αριθμητικές αυξήσεις στην απασχόληση τόσο το 2004 όσο και το 2005** είναι οι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες* (+1.504 άτομα το 2004 και +1.524 άτομα το 2005), οι *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν* (+1.132 άτομα το 2004 και +1.131 άτομα το 2005), οι *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων* (+973 άτομα το 2004 και +950 άτομα το 2005), οι *Λογιστές και άλλοι ειδικοί* (+342 άτομα το 2004 και +339 άτομα το 2005) και οι *Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι* (+287 άτομα το 2004 και +275 άτομα το 2005).
- iv. Τα **5 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες αριθμητικές μειώσεις στην απασχόληση το 2004** είναι οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-419 άτομα), οι *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού* (-288 άτομα) οι *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων* (-218 άτομα), οι *Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών* (-153 άτομα) και οι *Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων* (-99 άτομα).
- v. Τα **5 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες αριθμητικές μειώσεις στην απασχόληση το 2005** είναι οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-490 άτομα), οι *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού* (-321 άτομα), οι *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων* (-228 άτομα), οι *Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών* (-129 άτομα) και οι *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι* (-75 άτομα).

7.1.5. Συμπεράσματα για την κατανομή της απασχόλησης και τις προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας

- i. **Η ποσοστιαία κατανομή της απασχόλησης για το 2004 και το 2005 φανερώνει τη μεγάλη σημασία των τριτογενών τομέων.** Το μερίδιο των τριτογενών τομέων στην απασχόληση αναμένεται να είναι 71,2% το 2004 και 71,5% το 2005. Το μερίδιο των δευτερογενών τομέων συνεχίζει να μειώνεται και θα είναι 20,9% το 2004 και 20,7% το 2005. Οι πρωτογενείς τομείς έχουν περίπου σταθερό μερίδιο απασχόλησης, 7,9% το 2004 και 7,8% το 2005.
- ii. **Οι 5 μεγαλύτεροι τομείς** θα είναι το *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης* (18,0% το 2004 και 18,1% το 2005), οι *Μεταποιητικές βιομηχανίες* (11,7% το 2004 και 11,5% το 2005), τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια* (10,3% το 2004 και 10,4% το 2005), οι *Κατασκευές* (8,8% και για τα δύο χρόνια) και η *Γεωργία, θήρα και δασοκομία* (7,4% και για τα δύο χρόνια).
- iii. Από τους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας εκείνοι που θα παρουσιάσουν **οφέλη στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2004** είναι τα *Ξενοδοχεία και εστιατόρια, τα Ταχυδρομεία και Τηλεπικοινωνίες, οι Τράπεζες, οι Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες και οι Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών. Απώλειες στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2004* θα έχουν το *Διυλιστήριο, παραγωγή χημικών προϊόντων και κατασκευή προϊόντων από ελαστικό, η Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών, ο Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό, το Χρηματιστήριο και η Δημόσια διοίκηση και άμυνα.*
- iv. Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που αναμένεται να παρουσιάσουν **οφέλη στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2005** είναι το *Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης, τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια, τα Ταχυδρομεία και Τηλεπικοινωνίες, το Χρηματιστήριο*

(ανακτώντας την απώλεια του 2004), και τα *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό*. **Απώλειες στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2005** θα έχουν η *Γεωργία, θήρα και δασοκομία*, η *Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερματίνων ειδών*, η *Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες*, οι *Τράπεζες* και οι *Ασφάλειες*.

7.1.6. Συμπεράσματα για την κατανομή της απασχόλησης και τις προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις στις επαγγελματικές κατηγορίες και τα επαγγέλματα

- i. Οι **μεγαλύτερες επαγγελματικές κατηγορίες** αναμένεται να είναι οι *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές* (18,6% το 2004 και 18,9% το 2005), τα *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης* (18,6% το 2004 και 18,8% το 2005), οι *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί* (12,4% το 2004 και 12,7% το 2005) και οι *Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες* (12,7% το 2004 και 12,4% το 2005). Οι **μικρότερες επαγγελματικές κατηγορίες** θα είναι οι *Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες* (5,1% το 2004 και 5,0% το 2005) και οι *Διευθυντές* (4,3% το 2004 και 4,5% το 2005).
- ii. **Αύξηση** στα μερίδια απασχόλησης τους θα έχουν οι **επαγγελματικές κατηγορίες που συνήθως απαιτούν ανώτερου επιπέδου προσόντα** όπως είναι οι *Διευθυντές* (+0,3% το 2004 και +0,2% το 2005 και οι *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί* (+0,1% το 2004 και +0,3% το 2005). Παρόμοια όμως αύξηση προβλέπεται για τα **Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης** στα οποία **τα προσόντα που απαιτούνται είναι χαμηλού επιπέδου** (+0,2% και για τα δύο χρόνια). Τέλος, το μερίδιο απασχόλησης των *Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών* θα αυξηθεί μέσα στο 2005 (+0,3%).
- iii. Αναμένεται ότι θα συνεχίσει η **συρρίκνωση του μεριδίου απασχόλησης** τόσο στα *Γραφειακά επαγγέλματα* (-0,3% το 2004 και -0,4% το 2005) όσο και στα *Τεχνικά επαγγέλματα* (-0,2% το 2004 και -0,3% το 2005).

- iv. Τα πέντε επαγγέλματα με το μεγαλύτερο αριθμό απασχολουμένων είναι οι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες* (38.741 άτομα το 2004 και 40.265 άτομα το 2005), οι *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν* (29.916 άτομα το 2004 και 31.047 άτομα το 2005), οι *Άλλοι σχετικοί ειδικοί και βοηθοί οικονομικών, εμπορικών, κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών* (24.959 άτομα το 2004 και 25.048 άτομα το 2005), οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (22.516 άτομα το 2004 και 22.026 άτομα το 2005) και οι *Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών* (19.615 άτομα το 2004 και 19.486 άτομα το 2005).
- v. Τα τέσσερα επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2004 είναι οι *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων* (+0,3%), οι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες* (+0,3%), οι *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν* (+0,2%) και οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-0,2%).
- vi. Τα πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης τους για το 2005 είναι οι *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων* (+0,3%), οι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες* (+0,3%), οι *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν* (+0,3%), οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-0,2%) και οι *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού* (-0,2%).

7.1.7. Συμπεράσματα για την απασχόληση και τις προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

- i. Η συνολική απασχόληση αναμένεται να **αυξηθεί κατά 1,2% τόσο το 2004 όσο και το 2005**. Το σημαντικά μεγαλύτερο μέγεθος των τριτογενών τομέων έχει ως αποτέλεσμα να επηρεάζουν σε μεγαλύτερο βαθμό τη συνολική μεταβολή της απασχόλησης.

- ii. **Το 2004** οι πρωτογενείς τομείς θα παρουσιάσουν αύξηση της απασχόλησης κατά 0,2%, οι δευτερογενείς τομείς θα έχουν αύξηση κατά 0,1% ενώ οι τριτογενείς τομείς θα αυξήσουν την απασχόληση τους κατά 1,6%. Παρόμοια εικόνα αναμένεται για **το 2005** όπου η απασχόληση θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα στους πρωτογενείς τομείς, θα αυξηθεί κατά 0,3% στους δευτερογενείς τομείς και θα έχει την ίδια σημαντική αύξηση (+1,6%) στους τριτογενείς τομείς.
- iii. **Το 2004** οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που αναμένεται να παρουσιάσουν τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης** είναι η *Αλιεία* (+3,8%), τα *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (+3,0%) και η *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες* (+2,5%). Η **απασχόληση θα μειωθεί** στις *Μεταποιητικές βιομηχανίες* (-0,5%) και θα παραμείνει **σταθερή** στη *Γεωργία, θήρα και δασοκομία*, στα *Ορυχεία και λατομεία* και στον *Ηλεκτρισμό, φυσικό αέριο και νερό*.
- iv. Παρόμοια κατάσταση αναμένεται **για το 2005** όπου οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που αναμένεται να παρουσιάσουν τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης** είναι τα *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (+3,0%) και η *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες* (+2,5%). Η **απασχόληση θα μειωθεί** στις *Μεταποιητικές βιομηχανίες* (-0,5%) και θα παραμείνει **σταθερή** στη *Γεωργία, θήρα και δασοκομία*, στα *Ορυχεία και λατομεία* και στον *Ηλεκτρισμό, φυσικό αέριο και νερό*.
- v. Από τους 27 τομείς εκείνοι με τις **μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης τόσο για το 2004 όσο και για το 2005** είναι η *Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη* (+6,7% το 2004 και +6,3% το 2005), τα *Ταχυδρομεία και Τηλεπικοινωνίες* (+6,6% το 2004 και +5,6% το 2005), η *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων* (+3,0% και για τα δύο χρόνια) και τα *Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό* (+3,0% και για τα δύο χρόνια).

- vi. Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα παρουσιάσουν **ποσοστιαίες μειώσεις στην απασχόληση τόσο το 2004 όσο και το 2005** είναι αποκλειστικά υποτομείς των Μεταποιητικών βιομηχανιών. Από αυτούς σημαντικά μεγαλύτερη μείωση θα παρουσιάσει η *Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερματίνων ειδών* (-2,0% και για τα δύο χρόνια) ενώ αρκετά σημαντικές μειώσεις θα έχει η *Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών* (-1,0% το 2004 και -0,8% το 2005) και η *Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες* (-0,8% και για τα δύο χρόνια).

7.1.8. Συμπεράσματα για την απασχόληση και τις προβλεπόμενες διαφοροποιήσεις κατά επαγγελματική κατηγορία και επάγγελμα

- i. Οι επαγγελματικές κατηγορίες που αναμένεται να παρουσιάσουν, μεγαλύτερους από το μέσο όρο, **ρυθμούς αύξησης της απασχόλησης τους τόσο για το 2004 όσο και για το 2005** είναι οι *Διευθυντές* (+7,0% το 2004 και +6,8% το 2005), τα *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης* (+2,7% το 2004 και +2,6% το 2005), οι *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί* (+2,5% και για τα δύο χρόνια) και οι *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές* (+2,1% το 2004 και +2,0% το 2005).
- ii. Οι τρεις επαγγελματικές κατηγορίες που θα έχουν **μικρές μόνο αυξήσεις** είναι οι *Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές* (+0,6% το 2004 και +0,5% το 2005), οι *Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι* (+0,2% το 2004 και +0,6% το 2005) και οι *Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες* (+0,2% το 2004 και 0,0% το 2005).
- iii. Οι επαγγελματικές κατηγορίες που θα παρουσιάσουν **μειώσεις στην απασχόληση** τους είναι οι *Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι* (-2,1% το 2004 και -2,5% το 2005) και οι *Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες* (-1,2% το 2004 και -1,1% το 2005).

- iv. Τα πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης τόσο για το 2004 όσο και για το 2005 είναι οι *Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών* (+10,0% και για τα δύο χρόνια), οι *Μαθηματικοί και στατιστικολόγοι* (+10,4% το 2004 και +9,5% το 2005), οι *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων* (+9,3% το 2004 και +8,3% το 2005), οι *Λογιστές και άλλοι ειδικοί* (+8,0% το 2004 και +7,3% το 2005) και οι *Φυσικοί, χημικοί, μετεωρολόγοι, γεωλόγοι και παρόμοιοι ειδικοί* (+5,9% το 2004 και +5,4% το 2005).
- v. Τα πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης για το 2004 είναι το *Βοηθητικό διδακτικό προσωπικό* (-12,6%), οι *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί* (-7,6%), οι *Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων* (-5,3%), οι *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι* (-5,3%) και οι *Χρυσοχόοι, αγγειοπλάστες, κεραμοποιοί, τεχνίτες χειροτεχνίας, τυπογράφοι και παρόμοιοι* (-3,1%).
- vi. Τα πέντε επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης για το 2005 είναι το *Βοηθητικό διδακτικό προσωπικό* (-10,1%), οι *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί* (-8,1%), οι *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι* (-5,1%), οι *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού* (-3,1%) και οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-2,2%).
- vii. Μετά από σύγκριση των καταλόγων με τα δέκα επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις και τις μεγαλύτερες αριθμητικές αυξήσεις εντοπίζονται **τα πέντε επαγγέλματα που αναμένεται να αυξήσουν σημαντικά, τόσο ποσοστιαία όσο και αριθμητικά, την απασχόληση τους τόσο το 2004 όσο και το 2005**. Αυτά είναι οι *Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών* (+170 άτομα το 2004 και +187 άτομα το 2005), οι *Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων* (+973 άτομα το 2004 και +950 άτομα το 2005), οι *Λογιστές και άλλοι ειδικοί* (+342 άτομα το 2004 και +339 άτομα το 2005), οι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες* (+1.504 άτομα το 2004 και +1.524

άτομα το 2005) και οι *Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν* (+1.132 άτομα το 2004 και +1.131 άτομα το 2005).

- viii. Στην περίπτωση των επαγγελματιών με τις μεγαλύτερες αριθμητικές και ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης τα **πέντε επαγγέλματα που αναμένεται να μειώσουν σημαντικά την απασχόληση τους, τόσο ποσοστιαία όσο και αριθμητικά, τόσο το 2004 όσο και το 2005** είναι οι *Συννοδοί ταξιδιών και ξεναγοί* (-62 άτομα το 2004 και -61 άτομα το 2005), οι *Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι* (-81 άτομα το 2004 και -75 άτομα το 2005), οι *Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού* (-288 άτομα το 2004 και -321 άτομα το 2005), οι *Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς* (-419 άτομα το 2004 και -490 άτομα το 2005) και οι *Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων* (-218 άτομα το 2004 και -228 άτομα το 2005).

7.2. Πορίσματα

- i. Ο μεγαλύτερος ρυθμός ανάπτυξης των τριτογενών τομέων για το 2004 και το 2005 έχει ως συνέπεια τη **μεγέθυνση της εξάρτησης της κυπριακής οικονομίας από τους τομείς των Υπηρεσιών**. Το μερίδιο τους στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν προβλέπεται να ανέλθει στο 76,0% το 2004 και στο 76,4% το 2005 ενώ το μερίδιο τους στην Απασχόληση αναμένεται να φτάσει στο 71,2% το 2004 και στο 71,5% το 2005.
- ii. Η παραγωγικότητα προβλέπεται μεγαλύτερη στους τριτογενείς τομείς και αναμένεται να διευρυνθεί ακόμη περισσότερο η διαφορά. Αυτό καθιστά **επιτακτικό το θέμα της βελτίωσης της παραγωγικότητας στους πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς** οικονομικής δραστηριότητας.
- iii. Προβλέπονται περίπου **3.700 νέες θέσεις εργασίας τόσο για το 2004 όσο και για το 2005. Στη συντριπτική πλειονότητα τους (96%) δημιουργούνται στους τριτογενείς τομείς**. Οι τομείς που θα έχουν τις περισσότερες νέες θέσεις είναι το

Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης και τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια. Απώλειες θέσεων εργασίας αναμένεται να έχουν μόνο οι Μεταποιητικές βιομηχανίες και για τα δύο χρόνια.

- iv. Η παγκόσμια ανάπτυξη της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών αντικατοπτρίζεται και στους τομείς με τη **μεγαλύτερη ποσοστιαία ανάπτυξη στην Κύπρο τόσο το 2004 όσο και το 2005**. Αυτοί είναι η *Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη, τα Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες και η Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων*. Οι τομείς αυτοί θα χρειαστούν την ανάλογη υποστήριξη με το κατάλληλο προσωπικό.
- v. Η **μείωση στην απασχόληση στις Μεταποιητικές βιομηχανίες σημαίνει ότι θα πρέπει να δοθούν τα κατάλληλα εφόδια (γνώσεις και δεξιότητες)** στα άτομα που θα αποχωρήσουν από τις βιομηχανίες αυτές για να εισέλθουν σε άλλα επαγγέλματα και τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί ο αριθμός των ατόμων που αποχωρούν μόνιμα από την αγορά εργασίας ή που εγγράφονται άνεργοι.
- vi. Τα *Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης* (όπου τα προσόντα που απαιτούνται είναι χαμηλού επιπέδου), οι *Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές* (με προσόντα συνήθως δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), οι *Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί* και οι *Διευθυντές* (δύο κατηγορίες που απαιτούν ανώτερου επιπέδου προσόντα) **δημιουργούν τις περισσότερες νέες θέσεις εργασίας, αυξάνουν την απασχόληση τους και τα μερίδια τους στη συνολική απασχόληση**. Η απασχόληση αναμένεται να μειωθεί στα *Γραφειακά και στα Τεχνικά επαγγέλματα*.
- vii. Τα **τρία επαγγέλματα με το μεγαλύτερο αριθμό απασχολουμένων** είναι οι ανειδίκευτοι *Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες* (12,2% το 2004 και 12,5% το 2005), οι *Πωλητές, διαφημιστές και μανεκέν* (9,4% το 2004 και 9,7% το 2005) και οι *Άλλοι σχετικοί ειδικοί και βοηθοί οικονομικών*,

εμπορικών, κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών (7,9% το 2004 και 7,8% το 2005).

- viii. Τα **τρία επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες και αριθμητικές αυξήσεις** είναι οι *Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών, οι Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων και οι Λογιστές και άλλοι ειδικοί*. Απαιτούνται προσόντα ανώτερου επιπέδου στα επαγγέλματα αυτά και για την κάλυψη των αναγκών αυτών είναι καθοριστικός ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος μέσα από την προσφορά του ανάλογου αριθμού θέσεων στα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- ix. Τα **τρία επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες και αριθμητικές μειώσεις** είναι οι *Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί, οι Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι και οι Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού*. Η συρρίκνωση του όγκου των απασχολούμενων στα Γραφειακά επαγγέλματα, στα Τεχνικά επαγγέλματα και σε κάποια επαγγέλματα του τουριστικού τομέα θα έχει συνέπειες στις κατευθύνσεις που προσφέρει το εκπαιδευτικό σύστημα και στην επανεκπαίδευση των ατόμων που θα αποχωρήσουν από τα επαγγέλματα αυτά.

7.3. Εισηγήσεις

Η παροχή βραχυχρόνιων προβλέψεων για την απασχόληση στα διάφορα επαγγέλματα και τομείς οικονομικής δραστηριότητας της κυπριακής οικονομίας ενισχύει την πληροφόρηση για την προβλεπόμενη εικόνα της αγοράς εργασίας. Τα αποτελέσματα της μελέτης αναμένεται ότι θα τύχουν ευρείας αξιοποίησης από διάφορες υπηρεσίες και φορείς που ασχολούνται με τα θέματα της ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας και αγοράς εργασίας, του προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού και της επαγγελματικής καθοδήγησης των νέων, των εργαζομένων και των ανέργων.

Οι εισηγήσεις, που προέρχονται μέσα από την κριτική εξέταση των αποτελεσμάτων της μελέτης, αποσκοπούν στην **προγραμματισμένη αντιμετώπιση της μελλοντικής κατάστασης στην αγορά εργασίας**.

Η προσέγγιση που ακολουθείται είναι ο εντοπισμός των γενικών και ειδικών επιπτώσεων με εξειδικευμένη παράθεση εισηγήσεων σε θέματα που εντάσσονται στον τομέα αρμοδιότητας της ΑνΑΔ ή σε θέματα που η ΑνΑΔ είναι δυνατό να προωθήσει το χειρισμό τους σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες.

7.3.1. Επιπτώσεις στη στρατηγική ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων

Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου αποτελεί το βασικότερο εχέγγυο για τη διασφάλιση της επιτυχίας της Κύπρου μέσα σε ένα έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον. Η παροχή τόσο μακροχρόνιων όσο και βραχυχρόνιων προβλέψεων για την απασχόληση στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας και στα επαγγέλματα της κυπριακής αγοράς εργασίας, δίνει τη δυνατότητα για έγκαιρη αναθεώρηση και ευέλικτο αναπροσανατολισμό της στρατηγικής ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου.

Με βάση τα πορίσματα της μελέτης που αναφέρθηκαν πιο πάνω, θα πρέπει να τροχοδρομηθούν ενέργειες για αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τις μεταβολές και διαφοροποιήσεις στην απασχόληση τόσο σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας όσο και σε επαγγέλματα. Προς το στόχο αυτό επιβεβαιώνεται ότι είναι απαραίτητη η διαμόρφωση και εφαρμογή μιας **ολοκληρωμένης ενιαίας στρατηγικής** για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων της Κύπρου. Πυρήνα της στρατηγικής αυτής θα πρέπει να αποτελούν προτάσεις για **έγκαιρες και αποτελεσματικές μεταβολές στις πολιτικές απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης**, οι οποίες από τη φύση τους διέπονται από την **αρχή της συμπληρωματικότητας**.

Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητος ο **συντονισμός ανάμεσα στους φορείς** που έχουν ευθύνη για τη διαμόρφωση των πολιτικών εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης. Ως βασικότεροι εμπλεκόμενοι φορείς εντοπίζονται οι ακόλουθοι:

- Γραφείο Προγραμματισμού.

- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- Υπουργείο Οικονομικών.
- Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
- Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού.
- Εργοδοτικές οργανώσεις και σύνδεσμοι.
- Συντεχνιακές οργανώσεις.

Η προώθηση ενεργειών και δραστηριοτήτων στα πλαίσια της στρατηγικής για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων της Κύπρου διαλαμβάνει την εμπλοκή πολλών υπηρεσιών και φορέων ανάλογα με το θέμα. Αυτό απαιτεί την **ανάπτυξη του καλύτερου δυνατού πλαισίου συνεργασίας** έτσι ώστε οι παρεμβάσεις των υπηρεσιών και φορέων να έχουν τη **μέγιστη αποτελεσματικότητα και το λιγότερο δυνατό κόστος** (οικονομικό και ανθρώπινο).

7.3.2. Επιπτώσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα

Οι προβλέψεις για την απασχόληση στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας και τα επαγγέλματα για το 2004 και το 2005, σε συνδυασμό με τις μακροχρόνιες προβλέψεις μέχρι το 2010, καθορίζουν την ανάγκη για αναπροσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος της Κύπρου. Οι ραγδαίες διαφοροποιήσεις τόσο στην απασχόληση σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας και σε επαγγέλματα όσο και στο περιεχόμενο των επαγγελματιών έχουν **σοβαρές συνέπειες στο εκπαιδευτικό σύστημα**.

Το εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο συνδυάζει γενική και επαγγελματική εκπαίδευση, θα πρέπει να ανταποκρίνεται **έγκαιρα και αποτελεσματικά** στις κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις. Ιδιαίτερα αυτές που σχετίζονται με τη ραγδαία επικράτηση της κοινωνίας της πληροφορίας και της γνώσης.

Βασικό γνώρισμα του εκπαιδευτικού συστήματος θα πρέπει να είναι ο εφοδιασμός των μαθητών, αυτών δηλαδή που θα καταστούν μετέπειτα

εργαζόμενοι, με τις ικανότητες για **ταχεία προσαρμογή σε ραγδαία μεταβαλλόμενες συνθήκες**. Οι συνθήκες αυτές σχετίζονται με τις τεχνολογικές αλλαγές και την εξέλιξη των γνώσεων σε όλα τα θέματα. Οι μαθητές θα πρέπει να αποκτήσουν ικανότητες σχετικές με την **ανάλυση και την επίλυση προβλημάτων**, με την **ανάπτυξη πρωτοβουλίας**, με την **καλλιέργεια δημιουργικότητας** και με τη **διαχείριση και αξιοποίηση μεγάλου όγκου πληροφοριών**. Η προώθηση της αναγκαιότητας της **δια βίου μάθησης** θα πρέπει να καλλιεργείται πρωταρχικά μέσα στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Η αναγκαιότητα της δια βίου μάθησης επιτάσσει την περαιτέρω **ανάπτυξη και ενίσχυση της συνεργασίας αλλά και της σύνδεσης ανάμεσα στις διάφορες μορφές εκπαίδευσης και στην κατάρτιση**. Η βασική εκπαίδευση, η γενική εκπαίδευση, η επαγγελματική εκπαίδευση και η κατάρτιση θα πρέπει να στοχεύουν στη διαμόρφωση ενός πλαισίου, μιας δυναμικής και μιας νοοτροπίας που να ευνοεί τη δια βίου μάθηση.

Οι αλλαγές στα επίπεδα απασχόλησης των διαφόρων επαγγελμάτων όπου συνήθως εντοπίζονται άτομα με μόρφωση **δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** πρέπει να εξεταστούν από το εκπαιδευτικό σύστημα με στόχο να γίνουν οι ανάλογες αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Οι **αλλαγές αυτές αναμένεται να επικεντρώνονται** στους ακόλουθους τομείς:

- **Προσθήκη νέων κλάδων σπουδών** σε επαγγέλματα που δεν περιλαμβάνονται μέχρι τώρα στους κλάδους της εκπαίδευσης και τα οποία αναμένεται να σημειώσουν σημαντική αύξηση στην απασχόληση τους.
- **Μεταβολή (αύξηση ή μείωση) στον αριθμό των μαθητών στους διάφορους κλάδους σπουδών** ώστε να συμβαδίζουν με τις προβλέψεις για την απασχόληση στα επαγγέλματα που αντιστοιχούν στους κλάδους αυτούς.
- **Διαφοροποιήσεις στο περιεχόμενο των αναλυτικών προγραμμάτων** ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των τομέων οικονομικής δραστηριότητας και των επαγγελμάτων της κυπριακής αγοράς εργασίας.

- Ενσωμάτωση στα αναλυτικά προγράμματα **βασικών πτυχών της νέας τεχνολογίας**, όπως είναι η πληροφορική και οι τηλεπικοινωνίες, με στόχο την απόκτηση των απαραίτητων δεξιοτήτων αλλά και την προώθηση της ηλεκτρονικής μάθησης.

Ειδικότερα σε σχέση με την **Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση** θεωρείται απαραίτητη η ταχεία προώθηση του στόχου για βελτίωση και ενίσχυση της. Ο στόχος αυτός διαλαμβάνει τη στήριξη καινοτόμων μέτρων με έμφαση στην αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων και τεχνολογιών. Πρόσθετα κρίνεται αναγκαία η προώθηση της προγραμματιζόμενης αναδιάρθρωσης του **Συστήματος Μαθητείας**.

Τα επαγγέλματα που δημιουργούν τις περισσότερες νέες θέσεις εργασίας είναι εκείνα στα οποία απαιτούνται συνήθως προσόντα **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**, όπως είναι οι Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί και οι Διευθυντές. Συγκεκριμένα, τα επαγγέλματα που θα παρουσιάσουν τις μεγαλύτερες αυξήσεις στην απασχόληση τους είναι:

- Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων
- Λογιστές και άλλοι ειδικοί
- Διδακτικό προσωπικό
- Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής
- Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών
- Άλλοι ειδικοί

Οι προκλήσεις που δημιουργούνται αφορούν στην παροχή των ανάλογων θέσεων στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και στα ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα ώστε να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Οι ραγδαίες μεταβολές στις απαιτήσεις της οικονομίας και αγοράς εργασίας δεν αφήνουν περιθώρια για εφησυχασμό και για μόνο σταδιακές και αργές αναπροσαρμογές των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Τόσο οι **αριθμοί των σπουδαστών** στους διάφορους κλάδους σπουδών όσο και το **περιεχόμενο των**

προγραμμάτων πρέπει να διαφοροποιούνται ώστε να ανταποκρίνονται στις νέες μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Βασικό μέτρο είναι η ενίσχυση και αναβάθμιση των δημοσίων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Έτσι θα βελτιωθεί η πρόσβαση στην ανώτερη εκπαίδευση στην Κύπρο, θα προσελκυσθούν ξένοι φοιτητές και θα καθιερωθεί η Κύπρος ως **περιφερειακό κέντρο εκπαίδευσης**.

Στην περίπτωση της Κύπρου μεγάλο ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποκτά τα ανάλογα προσόντα μετά από φοίτηση σε σχολές στο εξωτερικό. Η επιλογή του κλάδου σπουδών αποτελεί επιλογή και αποκλειστικό προνόμιο των ατόμων αυτών. Γι' αυτό αποκτά μεγάλη σημασία η επαγγελματική αγωγή.

Η δραστηριότητα της **συμβουλευτικής και επαγγελματικής αγωγής** των νέων είναι αναγκαίο όπως ενισχυθεί και βελτιωθεί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (δημοτικό, γυμνάσιο, τεχνική και επαγγελματική, λύκειο, κολέγιο, πανεπιστήμιο). Οι μαθητές και φοιτητές θα πρέπει να έχουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, που σε συνδυασμό με τα ατομικά χαρακτηριστικά, τις ακαδημαϊκές επιδόσεις και τις προσωπικές προτιμήσεις, θα τους βοηθήσουν στην κατάλληλη επιλογή των κλάδων σπουδών και των επαγγελμάτων.

7.3.3. Επιπτώσεις στη στρατηγική απασχόλησης

Η γενική εικόνα της αγοράς εργασίας στην Κύπρο **συγκρίνεται αρκετά ευνοϊκά με τις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Η εικόνα χαρακτηρίζεται από σχεδόν πλήρη απασχόληση και ψηλά ποσοστά συμμετοχής τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της ικανοποιητικής ανάπτυξης της οικονομίας και της ραγδαίας προόδου των τριτογενών τομέων οικονομικής δραστηριότητας, οι οποίοι είναι συνήθως τομείς έντασης εργασίας. Φυσικά υπάρχουν **προοπτικές για βελτίωση όλων των δεικτών που σχετίζονται με την αγορά εργασίας**, όπως είναι τα ποσοστά συμμετοχής και τα ποσοστά ανεργίας, κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο μόρφωσης. Εξάλλου σχετικές βελτιώσεις προδιαγράφονται από τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση που καθορίζει η

Ευρωπαϊκή Ένωση όπου υπάρχουν τόσο ποιοτικοί όσο και ποσοτικοί στόχοι.

Οι προβλέψεις που περιέχονται στη μελέτη προδιαγράφουν **αλλαγές στην αγορά εργασίας**. Αυτές χαρακτηρίζονται από μεταβολές στα επίπεδα απασχόλησης σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας και σε επαγγέλματα. Οι **προβλέψεις** αυτές σε συνδυασμό με τις **κατευθυντήριες γραμμές** για την απασχόληση καθορίζουν το **πλαίσιο** μέσα στο οποίο πρέπει να κινηθεί η **στρατηγική απασχόλησης** στην Κύπρο. Η στρατηγική απασχόλησης θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από μια **εγγενή ευελιξία για αναπροσανατολισμό** στη βάση των αναμενόμενων εξελίξεων και των πραγματικών επιδόσεων της κυπριακής αγοράς εργασίας.

7.3.4. Επιπτώσεις στη στρατηγική κατάρτισης

Η **πρόοδος που έχει επιτελεστεί στον τομέα της κατάρτισης είναι πολύ μεγάλη**. Αυτό οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στη λειτουργία της ΑνΑΔ. Οι επιχειρήσεις έχουν συνειδητοποιήσει σε αρκετό βαθμό, την αναγκαιότητα για κατάρτιση των εργοδοτούμενων τους και τα οφέλη που θα έχουν μέσα από μια πολιτική επένδυσης στην αξιοποίηση, την ανάπτυξη και την κατάρτιση των ανθρώπινων πόρων τους. Εντούτοις διαπιστώνονται **σημαντικές προοπτικές για βελτίωση**, ιδιαίτερα αναφορικά με τον προγραμματισμό και τη διεύθυνση της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, τη διαθέσιμη υποδομή κατάρτισης και την αξιοποίηση νέων μεθόδων και τεχνολογιών κατάρτισης.

Με βάση τις προβλέψεις της μελέτης, διαπιστώνεται ότι η **στρατηγική κατάρτισης θα πρέπει να διαθέτει την απαραίτητη ευελιξία** ώστε να ανταποκριθεί στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Κύριος στόχος είναι η παροχή στο ανθρώπινο δυναμικό των γνώσεων, δεξιοτήτων και νοοτροπίας που χρειάζεται η κυπριακή αγορά εργασίας αλλά και ευρύτερα η Ευρωπαϊκή Ένωση. **Βασικά στοιχεία της στρατηγικής κατάρτισης** της Κύπρου θα πρέπει να είναι τα ακόλουθα:

- Ενίσχυση της συνεργασίας ανάμεσα στο Εκπαιδευτικό Σύστημα σε όλες τις βαθμίδες του, και στο Σύστημα Κατάρτισης. Στήριξη των δεσμών ανάμεσα στις αλληλοσυμπληρώμενες στρατηγικές εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης.
- Περαιτέρω ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων για την αναγκαιότητα για συνεχή αναβάθμιση του προσωπικού τους μέσα από την παροχή κατάλληλων δραστηριοτήτων κατάρτισης και ανάπτυξης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στην περίπτωση των Μικροεπιχειρήσεων όπου τα περιθώρια βελτίωσης είναι μεγάλα.
- Εξασφάλιση καθολικής και συνεχούς πρόσβασης του ανθρώπινου δυναμικού στη μάθηση για την απόκτηση και την ανανέωση των γνώσεων του. Δημιουργία του πλαισίου, της συνείδησης και της κουλτούρας που να ευνοεί τη συμμετοχή στη δια βίου μάθηση.
- Προώθηση της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης στο σύστημα κατάρτισης για όλο το ανθρώπινο δυναμικό και ιδιαίτερα για τις ομάδες που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό.
- Ενδυνάμωση της διαθέσιμης υποδομής για παροχή κατάρτισης και αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι νέες μέθοδοι και τεχνολογίες κατάρτισης.

Η ΑνΑΔ είναι ο κύριος πρωταγωνιστής στον τομέα της ανάπτυξης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού στην Κύπρο. Η λειτουργία της είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος για την κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου. Τα πορίσματα της μελέτης δημιουργούν **σημαντικές προκλήσεις στο πεδίο δραστηριοποίησης της ΑνΑΔ**. Η ΑνΑΔ θα πρέπει να συνεχίσει να επιδεικνύει την απαραίτητη ευελιξία για αναπροσανατολισμό και διαφοροποιήσεις στην πολιτική και δραστηριότητες της. Ενυπάρχουν οι προοπτικές για ενίσχυση και εμπλουτισμό των υφιστάμενων και για εισαγωγή νέων δραστηριοτήτων και σχεδίων, όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια.

7.3.5. Στόχευση σε ραγδαία αναπτυσσόμενους τομείς και επαγγέλματα και στήριξη παραδοσιακών τομέων και επαγγελμάτων

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας και τα επαγγέλματα που θα αναπτυχθούν με τους μεγαλύτερους ρυθμούς το 2004 και το 2005 αναμένεται να παρουσιάσουν αυξημένες ανάγκες για κατάρτιση τόσο των απασχολουμένων τους όσο και νέων ατόμων ώστε να ανταποκριθούν με επιτυχία στις απαιτήσεις των θέσεων εργασίας τους. Με βάση το σκεπτικό αυτό οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας⁷, μαζί με τα βασικότερα επαγγέλματα⁸ τους, που θα έχουν **σημαντικές ανάγκες για κατάρτιση** είναι οι ακόλουθοι:

- **Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη:**
 - Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών
 - Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες
 - Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι
- **Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες:**
 - Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς
 - Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής
- **Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων:**
 - Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες
 - Άλλοι σχετικοί ειδικοί και βοηθοί οικονομικών, εμπορικών και κοινωνικών υπηρεσιών

⁷ Σημειώνεται ότι στον κατάλογο δεν περιλαμβάνεται ο τομέας των Ιδιωτικών νοικοκυριών που απασχολούν οικιακό προσωπικό επειδή στην πλειονότητα αφορούν ξένους εργάτες.

⁸ Κριτήριο για συμπερίληψη των επαγγελμάτων αυτών είναι ότι η απασχόληση τους θα είναι μεγαλύτερη από το 10% της συνολικής απασχόλησης του τομέα.

- Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς
- **Ξενοδοχεία και εστιατόρια:**
 - Μάγειροι, σερβιτόροι, μπάρμαν και οικονόμοι
 - Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες
- **Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών:**
 - Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες
 - Κομμώτριες, κουρείς, αισθητικοί και παρόμοιοι υπάλληλοι
 - Άλλοι ειδικοί
 - Άλλοι σχετικοί ειδικοί και βοηθοί οικονομικών, εμπορικών και κοινωνικών υπηρεσιών
- **Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες:**
 - Άλλοι σχετικοί ειδικοί και βοηθοί οικονομικών, εμπορικών και κοινωνικών υπηρεσιών
 - Λογιστές και άλλοι ειδικοί
 - Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς
 - Νομικοί
- **Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης:**
 - Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν

Από τον κατάλογο των τομέων οικονομικής δραστηριότητας που αναπτύσσονται με ραγδαίους ρυθμούς απουσιάζουν οι πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς. Έτσι απουσιάζουν και τα σχετικά επαγγέλματα των τομέων αυτών. Οι **πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς θα συνεχίσουν να χρειάζονται υποστήριξη μέσα από τον προγραμματισμό και εφαρμογή δραστηριοτήτων αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης** του προσωπικού τους αλλά θα είναι σε περιορισμένο συγκριτικά βαθμό. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται για την

ανάγκη στήριξης, μέσω της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, των παραδοσιακών τομέων της Μεταποίησης και των Κατασκευών.

Ένας σημαντικός τρόπος για την υποβοήθηση των επιχειρήσεων, τόσο εκείνων που αναπτύσσονται με γρήγορους ρυθμούς όσο και εκείνων που χρειάζονται στήριξη είναι μέσα από την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών μέσα στην κάθε επιχείρηση. Η ΑνΑΔ εφαρμόζει το **Σχέδιο Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις**. Αυτό βοηθά στη βελτίωση της λειτουργίας και αποδοτικότητας των επιχειρήσεων με απασχόληση 5 – 249 άτομα και στην επαύξηση της ανταγωνιστικότητας τους μέσω της ανάπτυξης και πληρέστερης αξιοποίησης του ανθρώπινου τους δυναμικού και της επίλυσης σημαντικών ανασταλτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Στο Σχέδιο αυτό δεν καλύπτονται οι **Μικροεπιχειρήσεις** (απασχόληση 1 – 4 άτομα) που αποτελούν ένα σημαντικό ποσοστό του συνολικού αριθμού επιχειρήσεων. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός νέου Σχεδίου αναμένεται να συμβάλει στην προσπάθεια για ενίσχυση και αναβάθμιση των επιχειρήσεων αυτών. Στα πλαίσια του Σχεδίου θα προωθούνται ειδικές δραστηριότητες κατάρτισης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τις Μικροεπιχειρήσεις με στόχο την κατάρτιση / ανάπτυξη και αποδοτικότερη αξιοποίηση του ιδιοκτήτη / διευθυντή και του προσωπικού τους καθώς και την επίλυση σημαντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

7.3.6. Δραστηριότητες αρχικής κατάρτισης

Στη μελέτη γίνονται προβλέψεις για την απασχόληση για το 2004 και το 2005 τόσο στους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας όσο και στα 36 επαγγέλματα. Η **σύγκριση της αναμενόμενης απασχόλησης με την απασχόληση του αμέσως προηγούμενου χρόνου, φανερώνει τον ελάχιστο αριθμό νέων ατόμων που θα πρέπει να εισέλθουν στην αγορά εργασίας** για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των επιχειρήσεων⁹. Αυτό ισχύει τόσο στο επίπεδο του τομέα οικονομικής

⁹ Ο αριθμός αυτός θεωρείται ως ο ελάχιστος επειδή θα χρειαστούν επίσης νέα άτομα για να αντικαταστήσουν τους εργαζόμενους που θα

δραστηριότητας όσο και στο επίπεδο της επαγγελματικής κατηγορίας και κατ' επέκταση στο σύνολο της οικονομίας.

Από τις **προβλέψεις της μελέτης** που δυνατό να σχετίζονται με δραστηριότητες **αρχικής κατάρτισης** επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Μεγάλος αριθμός νέων θέσεων εργασίας αναμένεται να δημιουργηθούν σε επαγγέλματα όπου απαιτούνται προσόντα ανώτερου επιπέδου, κυρίως πανεπιστημίου. Τα τρία επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη και ταυτόχρονα σημαντική αριθμητική βάση είναι:
 - Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών.
 - Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων.
 - Λογιστές και άλλοι ειδικοί.
- Τα επαγγέλματα που θα αυξήσουν σημαντικά την απασχόληση τους και στα οποία θα πρέπει να δοθούν πρόσθετες ευκαιρίες για κατάρτιση είναι¹⁰:
 - Πωλητές.
 - Υπάλληλοι παροχής ασφάλειας και προστασίας.
 - Οδηγοί, μηχανοδηγοί, χειριστές γεωργικών μηχανημάτων, υπαξιωματικοί και ναύτες πλοίων.
- Τα παραδοσιακά Τεχνικά επαγγέλματα για τα οποία προσφέρονται προγράμματα αρχικής κατάρτισης αναμένεται να μειώσουν τον όγκο των απασχολουμένων τους, αλλά θα εξακολουθήσουν να έχουν ανάγκες για τέτοια προγράμματα εξαιτίας των αποχωρήσεων ατόμων.

Επαγγέλματα με μόρφωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης:

αποχωρήσουν μόνιμα από την αγορά εργασίας, για λόγους όπως είναι η αφυπηρέτηση, ο θάνατος και η μετανάστευση.

¹⁰ Στα επαγγέλματα αυτά δεν περιλαμβάνονται εκείνα για τα οποία απαιτούνται συνήθως προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Στην περίπτωση των επαγγελμάτων για τα οποία απαιτείται μόρφωση **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** η μέχρι τώρα συνεισφορά της ΑνΑΔ εστιάζεται στη λειτουργία ειδικού σχεδίου μέσα από το οποίο ενθαρρύνονται οι επιχειρήσεις να προσλάβουν απόφοιτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ενώ οι νεοπροσλαμβανόμενοι καταρτίζονται σε σχετικά θέματα και αποκτούν τις κατάλληλες εμπειρίες.

Η αύξηση των απασχολούμενων σε **επαγγέλματα που συνήθως απαιτούν προσόντα ανώτερου επιπέδου σημαίνει ότι θα πρέπει να δοθεί αυξημένη έμφαση στην οργάνωση κατάλληλων προγραμμάτων** για αυτά τα άτομα. Θα πρέπει να οργανωθούν και υλοποιηθούν κατάλληλα προγράμματα για ενημέρωση των νέων πτυχιούχων για τις προοπτικές εργοδότησης στην Κύπρο. Παράλληλα, τα προγράμματα στελέχωσης επιχειρήσεων με νέους πτυχιούχους θα πρέπει να συνεχιστούν και να προωθηθεί ο συνεχής εμπλουτισμός του περιεχομένου τους καθώς και η προσαρμογή τους ώστε να καλύπτουν μεγαλύτερο αριθμό σχετικών επαγγελματικών εξειδικεύσεων.

Επαγγέλματα με μόρφωση δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης:

Στην περίπτωση των επαγγελμάτων για τα οποία απαιτείται μόρφωση **δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** η ΑνΑΔ ακολουθεί μέχρι τώρα μια διαφορετική προσέγγιση. Η προσέγγιση αυτή αφορά την εφαρμογή **προγραμμάτων αρχικής κατάρτισης** (μονοεπιχειρησιακά και πολυεπιχειρησιακά – ταχύρυθμα), που στόχο έχουν την κάλυψη των αναγκών σε ειδικότητες όπου εντοπίζεται ζήτηση εργατικού δυναμικού για στελέχωση επιχειρήσεων με άρτια ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό.

Τα επαγγέλματα στα οποία προσφέρεται αρχική κατάρτιση καθορίζονται στη βάση των αναγκών που προκύπτουν μέσα από έρευνες και προβλέψεις που κάνει η ΑνΑΔ, αξιοποιώντας στοιχεία και στατιστικά δεδομένα για την αγορά εργασίας, στα πλαίσια συνεργασίας με αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες, τις εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις. Στη βάση των αναγκών αυτών, προγραμματίζονται και υλοποιούνται δραστηριότητες αρχικής

κατάρτισης που συνδυάζουν **ιδρυματική κατάρτιση και πρακτική κατάρτιση σε επιχείρηση.**

Με στόχο τον εντοπισμό των συγκεκριμένων ειδικοτήτων για τις οποίες θα υπάρχουν ανάγκες για αρχική κατάρτιση μέσα στο 2004 και το 2005, έγινε **περαιτέρω ανάλυση της προβλεπόμενης απασχόλησης για τέσσερα από τα 36 επαγγέλματα.** Τα επαγγέλματα αυτά είναι:

- Μάγειροι, σερβιτόροι, μπάρμαν και οικονόμοι.
- Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών.
- Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων.
- Τεχνίτες τροφίμων, καπνού, επίπλων, ραπτικής, δέρματος και υποδημάτων.

Η ανάλυση αφορούσε την **εκτίμηση της απασχόλησης στις συστατικές ειδικότητες των πιο πάνω επαγγελμάτων** για το 2003, το 2004 και το 2005, και τον εντοπισμό των μεταβολών στον αριθμό των απασχολουμένων.

Πρόσθετα, με βάση στοιχεία από τις Έρευνες Εργατικού Δυναμικού (για τα χρόνια 2000, 2001 και 2002) της Στατιστικής Υπηρεσίας, υπολογίστηκε το **ποσοστό αποχώρησης εργατικού δυναμικού από την αγορά εργασίας.** Το ποσοστό αυτό αξιοποιήθηκε για να υπολογιστεί ο αριθμός των αποχωρήσεων από την κάθε ειδικότητα.

Τέλος, αξιοποιήθηκαν οι εκτιμήσεις και πληροφορίες που δόθηκαν από τις **εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις** καθώς και από τα **Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας**, στη βάση ετήσιας καθιερωμένης διερεύνησης της ΑνΑΔ. Με βάση όλα αυτά τα στοιχεία και πληροφορίες **προτείνονται για υλοποίηση εντός του 2004 και του 2005 προγράμματα αρχικής κατάρτισης στις ακόλουθες ειδικότητες¹¹:**

¹¹ Τα αναλυτικά στοιχεία με τις προβλέψεις απασχόλησης στις ειδικότητες, τις προβλέψεις αποχωρήσεων, τις εκτιμήσεις των αρμοδίων κυβερνητικών, εργοδοτικών και συνδικαλιστικών φορέων, και άλλες σχετικές πληροφορίες, περιέχονται στη μελέτη της ΑνΑΔ «Διερεύνηση Αναγκών για

- Σχεδιαστές.
- Γραφίστες.
- Γραφειακό / Γραμματειακό προσωπικό.
- Λειτουργοί διασκέδασης ξενοδοχείων.
- Μάγειροι.
- Τραπεζοκόμοι.
- Μπάρμαν ξενοδοχείων.
- Πωλητές λιανικού εμπορίου.
- Οικοδόμοι.
- Καλουσιήδες / Σιδεράδες.
- Υδραυλικοί.
- Τεχνικοί / Συντηρητές ξενοδοχείων.
- Ισιωτές / Βαφείς αυτοκινήτων.
- Μηχανικοί αυτοκινήτων
- Συγκολλητές.
- Βοηθοί τεχνικοί πληροφορικής.
- Αρτοποιοί.
- Επιπλοποιοί / Ξυλουργοί.
- Χειριστές γερανών στα λιμάνια.

Αξιοποίηση νέων αποφοίτων σχολών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης:

Ο σχεδιασμός και η λειτουργία ενός νέου Σχεδίου¹² αναμένεται να βοηθήσει στην όσο το δυνατό καλύτερη **αξιοποίηση των νέων**

Εφαρμογή Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Αρχικής Κατάρτισης (Ταχύρυθμα) κατά το 2004».

¹² Σχέδιο Στελέχωσης Επιχειρήσεων μέσα από την Αξιοποίηση Νέων Αποφοίτων Σχολών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

αποφοίτων σχολών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και την πρόληψη είτε της αποχώρησης τους από την αγορά εργασίας ή της μετάβασης τους στην ανεργία. Στα πλαίσια του σχεδίου αυτού θα οργανώνονται προγράμματα κατάρτισης σε επαγγέλματα στα οποία παρουσιάζονται ελλείψεις εργατικού δυναμικού. Τα προγράμματα τα οποία θα υλοποιούνται σε συνεργασία με δημόσια ή / και ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης, θα περιλαμβάνουν ενημερωτικό / καθοδηγητικό μέρος, κατάλληλη ιδρυματική και πρακτική κατάρτιση καθώς και απόκτηση εργασιακής πείρας.

Με την υλοποίηση του Σχεδίου θα επιτυγχάνεται η επιμόρφωση και η αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων ενός σημαντικού μέρους του ανθρώπινου δυναμικού σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων για αρκετές λειτουργίες των επιχειρήσεων.

Αρχική κατάρτιση ανέργων:

Η αποτελεσματική κάλυψη των **αναγκών αρχικής κατάρτισης επιλεγμένων ομάδων ανέργων** μέσα από το σχεδιασμό και τη λειτουργία ενός νέου Σχεδίου¹³ θα βοηθήσει στη βελτίωση της απασχολησιμότητας τους αλλά και στην ικανοποίηση των αναγκών των επιχειρήσεων. Με την υλοποίηση του Σχεδίου αυτού θα επιτυγχάνεται η επιμόρφωση και η αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων ανέργων σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων για αρκετές λειτουργίες των επιχειρήσεων. Το Σχέδιο αναμένεται να αφορά επιλεγμένες ομάδες ανέργων με προτεραιότητα στις γυναίκες, στους νέους άνεργους χωρίς προσόντα ηλικίας 15-24 χρονών, στους μακροχρόνια άνεργους και σε ομάδες ανέργων που κινδυνεύουν με κοινωνικό αποκλεισμό.

Πρόσβαση των αδρανών γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης:

¹³ Σχέδιο Προώθησης της Κατάρτισης και Απασχολησιμότητας Ανέργων.

Ο σχεδιασμός και η λειτουργία ενός νέου Σχεδίου¹⁴ θα συμβάλει στο στόχο της **βελτίωσης της πρόσβασης των γυναικών που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας σε προγράμματα κατάρτισης και της ενθάρρυνσης για ένταξη τους στην αγορά εργασίας**. Μέσα από το Σχέδιο αυτό θα επιτυγχάνεται η αποτελεσματική καθοδήγηση, ενημέρωση και κατάρτιση επιλεγμένων ομάδων αδρανούς γυναικείου δυναμικού. Η υλοποίηση του Σχεδίου θα συμβάλει στην επιμόρφωση και την αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε ένα ευρύ φάσμα τομέων και επαγγελμάτων. Πρόσθετα, αναμένεται ότι θα ενθαρρύνει και θα διευκολύνει το αδρανές γυναικείο δυναμικό στην εξεύρεση εργασίας ενώ παράλληλα θα του παρέχει και αυξημένες προοπτικές ανέλιξης.

7.3.7. Δραστηριότητες επανακατάρτισης

Η μείωση των απασχολουμένων στα Γραφειακά και Τεχνικά επαγγέλματα καθώς και σε κάποια Τουριστικά επαγγέλματα υποδεικνύει την ανάγκη για **παροχή ευκαιριών επανακατάρτισης** των ατόμων αυτών. Με τον τρόπο αυτό δεν θα αποχωρήσουν από την αγορά εργασίας και θα ικανοποιήσουν τις ανάγκες που παρουσιάζονται σε άλλα επαγγέλματα.

Η παροχή ευκαιριών για επανακατάρτιση ατόμων σε νέα θέματα όπως η πληροφορική και οι τηλεπικοινωνίες, αναμένεται να βοηθήσει στην επανένταξη τους στην αγορά εργασίας. Πρόσθετα, η δημιουργική αξιοποίηση των προοπτικών που προσφέρονται από **νέες μορφές απασχόλησης**, όπως η μερική και ευέλικτη απασχόληση και η τηλεργασία, είναι δυνατό να συμβάλουν στη διατήρηση της απασχολησιμότητας των ατόμων.

Κρίνεται απαραίτητο όπως δημιουργηθούν οι κατάλληλοι μηχανισμοί στα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας ώστε να εντοπίζονται τα χαρακτηριστικά των ατόμων αυτών και να συνδέονται με κατάλληλες κενές θέσεις εργασίας μέσα από ανάλογα προγράμματα επανακατάρτισης.

¹⁴ Σχέδιο Προώθησης της Κατάρτισης και Απασχολησιμότητας του Αδρανούς Γυναικείου Δυναμικού.

7.3.8. Δραστηριότητες συνεχιζόμενης κατάρτισης

Η ανάπτυξη συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας και επαγγελμάτων το 2004 και το 2005 θα έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη αυξημένων αναγκών για κατάρτιση των απασχολούμενων. Οι ανάγκες αυτές πηγάζουν τόσο από τα **περισσότερα άτομα** που θα απασχολούνται στα επαγγέλματα αυτά όσο και από τις **αλλαγές στο περιεχόμενο των επαγγελμάτων** σε συνδυασμό με την ανάγκη για συνεχή αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων των ατόμων. Οι εργαζόμενοι αποτελούν το εχέγγυο για την επιτυχία των κυπριακών επιχειρήσεων σε ένα συνεχές εντεινόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Πρόσθετα, η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα επιτείνει τον ανταγωνισμό τόσο ανάμεσα στις επιχειρήσεις όσο και ανάμεσα στους εργαζόμενους.

Τα επαγγέλματα¹⁵ για τα οποία, με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης **αναμένεται να παρουσιαστούν αυξημένες ανάγκες για συνεχή κατάρτιση** και για τα οποία πρέπει να προωθηθούν κατάλληλα προγράμματα κατάρτισης, καθώς και οι βασικότεροι τομείς οικονομικής δραστηριότητας¹⁶, είναι:

- **Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων:**
 - Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
 - Ξενοδοχεία και εστιατόρια
 - Τράπεζες

- **Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών:**

¹⁵ Επιλέγονται επαγγέλματα για τα οποία η απασχόληση θα αυξάνεται με ρυθμό μεγαλύτερο του μέσου όρου και με περισσότερα από 50 άτομα. Σημειώνεται ότι δεν περιλαμβάνονται Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης για τα οποία η κατάρτιση είναι ειδικής μορφής και περιορισμένης διάρκειας.

¹⁶ Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρονται είναι εκείνοι που θα έχουν ανάπτυξη μεγαλύτερη του μέσου όρου και στους οποίους θα απασχολούνται το 2004 και το 2005 περισσότεροι από το 5% των απασχολούμενων σε ένα επάγγελμα. Αυτό δε σημαίνει ότι δε θα υπάρχουν ανάγκες κατάρτισης των απασχολούμενων σε άλλους τομείς.

- Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη
- **Αρχιτέκτονες, μηχανικοί και τοπογράφοι:**
 - Κατασκευές
 - Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες
- **Λογιστές και άλλοι ειδικοί:**
 - Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
 - Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες
- **Άλλοι ειδικοί:**
 - Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- **Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής:**
 - Κατασκευές
 - Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες
 - Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- **Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν:**
 - Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
 - Ξενοδοχεία και εστιατόρια

Η συνέχιση της εφαρμογής από την **ΑνΑΔ** δραστηριοτήτων για τη συνεχιζόμενη κατάρτιση θα εξακολουθήσει να συνεισφέρει ουσιαστικά στην αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού της Κύπρου. Η εισήγηση είναι όπως συνεχιστούν οι **δραστηριότητες συνεχιζόμενης κατάρτισης** τόσο με τη μορφή Μονοεπιχειρησιακών όσο και Πολυεπιχειρησιακών προγραμμάτων. Θα πρέπει να επιδιωχθεί η **επικέντρωση των προγραμμάτων αυτών στη βάση των προβλέψεων της μελέτης** και ο εμπλουτισμός τους στη βάση των συνεχώς αναδιαμορφωμένων αναγκών των επιχειρήσεων. Ενδεικτικά αναφέρεται η ανάγκη για την ενσωμάτωση βασικών

πτυχών της νέας τεχνολογίας αλλά και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι σύγχρονες μέθοδοι και τεχνολογίες κατάρτισης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1:
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη **βασίζεται σε ανάλογες μεθοδολογίες που έχουν αναπτυχθεί και χρησιμοποιηθεί σε Ευρωπαϊκές χώρες και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.**

Στη μελέτη γίνονται **προβλέψεις για την απασχόληση σε 36 επαγγέλματα και 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας** που περικλείουν το σύνολο της κυπριακής οικονομίας για τα χρόνια 2004 και 2005. Η αναλυτική διαδικασία για την ετοιμασία των προβλέψεων περιγράφεται στη συνέχεια.

Ανάλυση των διαχρονικών στοιχείων της αγοράς εργασίας

Αξιοποιήθηκε η εργασία που έχει ήδη γίνει αναφορικά με τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση όλων των διαθέσιμων στοιχείων για παραμέτρους που αφορούν την αγορά εργασίας της Κύπρου. Η εργασία αυτή παρουσιάστηκε σε έκδοση της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού με τίτλο «Οι Διαχρονικές Τάσεις Απασχόλησης στην Κύπρο 1980 – 2000». Τα στοιχεία που περιέχονται στην έκδοση συμπληρώθηκαν με οποιεσδήποτε αναθεωρήσεις και με τα πραγματικά στοιχεία για τα χρόνια 2001 και 2002. Έτσι συμπληρώθηκε η αναγκαία βάση δεδομένων για τη στήριξη και προώθηση των προβλέψεων απασχόλησης.

Επιλογή επαγγελμάτων και τομέων οικονομικής δραστηριότητας

Με στόχο τη σύγκριση των προβλέψεων υιοθετήθηκαν **τα ίδια 36 επαγγέλματα και οι ίδιοι 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας όπως και στη μελέτη «Προβλέψεις Απασχόλησης στην Κύπρο 2000 – 2010».** Η επιλογή των επαγγελμάτων και των τομέων οικονομικής δραστηριότητας έγινε αφού καθορίστηκαν και εξετάστηκαν τα ακόλουθα κριτήρια:

- Το μέγεθος της απασχόλησης στα επαγγέλματα και τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

- Η εξέλιξη του αριθμού των απασχολουμένων στα επαγγέλματα , όπως εντοπίζεται μέσα από τις Απογραφές Επιχειρήσεων του 1995 και του 2000.
- Η εξέλιξη της απασχόλησης στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, από το 1995 μέχρι το 2000, χρόνια για τα οποία εισήχθη νέα κωδικοποίηση τομέων οικονομικής δραστηριότητας, όπως παρουσιάζεται από τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας.
- Η συνάφεια των επαγγελμάτων και των τομέων οικονομικής δραστηριότητας. Επαγγέλματα ή τομείς που εξαιτίας της φύσης της εργασίας τους έχουν σημαντικές διαφορές μένουν ξεχωριστά ενώ σε αντίθετη περίπτωση, εξετάστηκε η προοπτική για ομαδοποίηση τους.
- Οι προοπτικές ανάπτυξης των διαφόρων επαγγελμάτων και τομέων οικονομικής δραστηριότητας όπως προκύπτουν μέσα από την εξέλιξη τους σε άλλες πιο ανεπτυγμένες οικονομίες.

Τα 36 επαγγέλματα¹⁷ και οι 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας που χρησιμοποιούνται στη μελέτη μαζί με τους ανάλογους κωδικούς τους παρουσιάζονται στους πιο κάτω πίνακες. Πρόσθετα, στους πίνακες αυτούς παρουσιάζονται οι γενικές κατηγορίες τόσο των επαγγελμάτων όσο και των τομέων οικονομικής δραστηριότητας. Σημειώνεται ότι σε πολλούς από τους πίνακες στα επόμενα Παραρτήματα χρησιμοποιούνται μόνο οι κωδικοί αριθμοί των επαγγελμάτων και των τομέων οικονομικής δραστηριότητας εξαιτίας του περιορισμένου διαθέσιμου χώρου.

Απασχόληση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

¹⁷ Αναλυτική περιγραφή των συστατικών επαγγελμάτων που περιλαμβάνονται σε κάθε ένα από τα 36 επαγγέλματα φαίνεται στον Πίνακα 2.1 στο Παράρτημα 2.

Οι προβλέψεις για την απασχόληση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας γίνονται από το Γραφείο Προγραμματισμού. Οι προβλέψεις αυτές δόθηκαν για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005 και αφορούσαν τις ποσοστιαίες μεταβολές του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος και της Απασχόλησης για τους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας που χρησιμοποιούνται στη μελέτη. Οι προβλέψεις αυτές εφαρμόζονται πάνω στα **τελευταία διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία απασχόλησης που δόθηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία**. Στην περίπτωση αυτή τα στοιχεία αφορούν το **2002**. Η διεργασία αυτή (προβλέψεις ποσοστιαίων μεταβολών πάνω στην πραγματική απασχόληση του 2002) δίνει **εκτιμήσεις για την ετήσια απασχόληση στους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005**.

ΤΑ 36 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

A/A	ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
1	11	Νομοθετικοί και ανώτεροι διοικητικοί λειτουργοί
2	12	Γενικοί διευθυντές και διευθυντές τμημάτων
3	13	Γενικοί διευθυντές μικρών επιχειρήσεων
	1	Διευθυντές
4	211	Φυσικοί, χημικοί, μετεωρολόγοι, γεωλόγοι και παρόμοιοι ειδικοί
5	212	Μαθηματικοί και στατιστικοί
6	213	Ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών
7	214	Αρχιτέκτονες, μηχανικοί και τοπογράφοι
8	22	Βιολόγοι, γεωπόνοι, ιατροί, νοσοκόμοι και παρόμοιοι
9	23	Διδακτικό προσωπικό
10	241	Λογιστές και άλλοι ειδικοί
11	242	Νομικοί
12	244	Ειδικοί κοινωνικών, πολιτικών και παρόμοιων επιστημών
13	240	Άλλοι ειδικοί
	2	Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
14	31	Τεχνικοί βοηθοί φυσικών επιστημών και μηχανικής
15	32	Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας, γεωπονίας, υγείας και παρόμοιοι

A/A	ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
16	33	Βοηθητικό διδακτικό προσωπικό
17	34	Άλλοι σχετικοί ειδικοί και βοηθοί οικονομικών, εμπορικών, κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών
	3	Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
18	41	Γραφείς λογιστηρίου, τραπεζών, αποθήκης, δακτυλογράφοι και παρόμοιοι γραφείς
19	42	Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού
	4	Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
20	511	Συνοδοί ταξιδιών και ξεναγοί
21	512	Μάγειροι, σερβιτόροι, μπάρμαν και οικονόμοι
22	513	Βρεφοκόμοι και φροντιστές σε ιδρύματα, ιατρεία και σπίτια
23	514	Κομμώτριες, κουρείς, αισθητικοί και παρόμοιοι υπάλληλοι
24	516	Αστυνομικοί, πυροσβέστες, δεσμοφύλακες και παρόμοιοι
25	52	Πωλητές, διαφημιστές εμπορευμάτων και μανεκέν
	5	Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
26	6	Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες
27	71	Μεταλλωρύχοι, λατόμοι και τεχνίτες οικοδομών
28	72	Τεχνίτες μετάλλου και μηχανημάτων
29	73	Χρυσοχόοι, αγγειοπλάστες, κεραμοποιοί, τεχνίτες χειροτεχνίας, τυπογράφοι και παρόμοιοι
30	74	Τεχνίτες τροφίμων, καπνού, επίπλων, ραπτικής, δέρματος και υποδημάτων
	7	Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
31	81	Χειριστές μηχανημάτων
32	82	Χειριστές ακινήτων μηχανημάτων παραγωγής και συναρμολογητές
33	83	Οδηγοί, μηχανοδηγοί, χειριστές γεωργικών μηχανημάτων, υπαξιωματικοί και ναύτες πλοίων
	8	Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
34	91	Εργάτες στο εμπόριο και υπηρεσίες
35	92	Εργάτες γεωργίας, δασών και αλιείας

A/A	ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
36	93	Εργάτες μεταλλείων και λατομείων, οικοδομών, βιομηχανίας και μεταφορών
	9	Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

ΟΙ 27 ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

A/A	ΚΩΔ.	ΤΟΜΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1	A	Γεωργία, θήρα και δασοκομία
2	B	Αλιεία
3	C	Ορυχεία και λατομεία
4	D15+16	Βιομηχανία τροφίμων, ποτών και καπνοβιομηχανία
5	D17-19	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, κατασκευή ειδών ενδυμασίας και βιομηχανία δερμάτινων ειδών
6	D20-22	Βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου, παραγωγή προϊόντων από χαρτί, εκδόσεις και εκτυπώσεις
7	D23-26	Δυλιστήριο, παραγωγή χημικών προϊόντων και κατασκευή προϊόντων από ελαστικό
8	D27-35	Παραγωγή βασικών μετάλλων, κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, μηχανημάτων, ηλεκτρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού μεταφορών
9	D36+37	Κατασκευή επίπλων και άλλες μεταποιητικές βιομηχανίες
	D	Μεταποιητικές βιομηχανίες
10	E	Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό
11	F	Κατασκευές
12	G	Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης
13	H	Ξενοδοχεία και εστιατόρια
14	I60-62	Μεταφορές
15	I63	Βοηθητικές προς τις μεταφορές δραστηριότητες και ταξιδιωτικά γραφεία
16	I64	Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες
	I	Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες

A/A	ΚΩΔ.	ΤΟΜΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
17	J65	Τράπεζες
18	J66	Ασφάλειες
19	J67	Χρηματιστήριο
	J	Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
20	K70+71	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εκμίσθωση μηχανημάτων
21	K72+73	Πληροφορική, έρευνα και ανάπτυξη
22	K74	Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες
	K	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
23	L	Δημόσια διοίκηση και άμυνα
24	M	Εκπαίδευση
25	N	Υγεία και κοινωνική μέριμνα
26	O	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
27	P	Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

Μήτρες επαγγελμάτων και τομέων οικονομικής δραστηριότητας

Με στόχο την εκτίμηση της δομής της απασχόλησης για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005, **αξιοποιήθηκαν οι μήτρες επαγγελμάτων και τομέων οικονομικής δραστηριότητας για τα χρόνια 1995 και 2000.** Οι μήτρες αυτές περιλαμβάνουν την απασχόληση για τα 36 επαγγέλματα και τους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Στην ετοιμασία των μητρών αξιοποιήθηκαν τα στοιχεία από τις Απογραφές Επιχειρήσεων για το 1995 και το 2000.

Δεν υπήρχε η δυνατότητα για δημιουργία μήτρας επαγγελμάτων και τομέων οικονομικής δραστηριότητας για προηγούμενα χρόνια, πράγμα που θα βελτιώνε τη διαδικασία πρόβλεψης, εξαιτίας αλλαγών που έχει εισαγάγει η Στατιστική Υπηρεσία στις κωδικοποιήσεις. Συγκεκριμένα, από το 1995 και μετά η Στατιστική Υπηρεσία χρησιμοποιεί για την κωδικοποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων το Σύστημα Ταξινόμησης Οικονομικών

Δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (NACE, Revision 1) στη θέση του προηγούμενου Διεθνούς Συστήματος (ISIC 68).

Πρόσθετη αλλαγή στην κωδικοποίηση έγινε ανάμεσα στις δύο Απογραφές Επιχειρήσεων του 1995 και το 2000. Στην τελευταία Απογραφή, η Στατιστική Υπηρεσία χρησιμοποίησε για την ταξινόμηση των επαγγελματιών μια νέα κωδικοποίηση που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Ένωση και που βασίζεται στο Διεθνή Κώδικα Ταξινόμησης Επαγγελματιών (ISCO 88). Η κωδικοποίηση αυτή ονομάζεται ISCO 88 (COM). Αντίθετα στην Απογραφή Επιχειρήσεων του 1995 είχε χρησιμοποιηθεί το ISCO 88. Από σύγκριση ανάμεσα στις δύο ταξινομήσεις διαπιστώθηκε ότι οι αλλαγές αφορούσαν γύρω στα 80 επαγγέλματα. Ως αποτέλεσμα της σύγκρισης που έγινε καθορίστηκε και εφαρμόστηκε διαδικασία για μετατροπή των επαγγελματιών της Απογραφής Επιχειρήσεων 1995 στη βάση του ISCO 88 (COM) ώστε να είναι συγκρίσιμα με τα επαγγέλματα της Απογραφής Επιχειρήσεων του 2000.

Τέλος, επειδή οι Απογραφές Επιχειρήσεων τόσο του 1995 όσο και του 2000 δεν κάλυπταν τους τομείς της Γεωργίας, θήρας και δασοκομίας και της Αλιείας και επειδή θεωρήθηκε σκόπιμο να περιληφθούν όλοι οι τομείς στη μελέτη, ακολουθήθηκε μια διαφορετική προσέγγιση. Αξιοποιήθηκαν τα στοιχεία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού του 2000 για να υπολογιστεί η δομή της απασχόλησης για το 2000. Η ίδια δομή χρησιμοποιήθηκε και για το 1995. Η μέθοδος αυτή είναι ικανοποιητική επειδή οι δύο αυτοί τομείς έχουν σχετικά μικρό αριθμό επαγγελματιών και η απασχόληση στα δύο βασικά επαγγέλματα τους (Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και ψαράδες και Εργάτες γεωργίας, δασών και αλιείας) αντιστοιχεί στο 90% και το 87% της συνολικής απασχόλησης των δύο τομέων αντίστοιχα.

Από τις μήτρες που ετοιμάστηκαν υπολογίστηκαν τα μερίδια απασχόλησης των 36 επαγγελματιών στους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας για τα χρόνια 1995 και 2000.

Πρόβλεψη της δομής της απασχόλησης

Με βάση τα μερίδια απασχόλησης των 36 επαγγελμάτων στους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας για τα χρόνια 1995 και 2000 έγινε πρόβλεψη των μεριδίων απασχόλησης για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005. Η πρόβλεψη έγινε με τη χρήση της μεθόδου της γραμμικής παλινδρόμησης (linear regression) πάνω στην κάθε μια από τις 972 κυψέλες (36 x 27) της μήτρας επαγγελμάτων και τομέων οικονομικής δραστηριότητας. Η χρησιμοποίηση της γραμμικής παλινδρόμησης ήταν η μόνη δυνατή επιλογή επειδή υπήρχαν μόνο δύο διαθέσιμες διαχρονικές παρατηρήσεις (το 1995 και το 2000).

Εξαιτίας της αξιοποίησης δύο μόνο χρόνων για τις προβλέψεις ήταν αναγκαίο να αναπροσαρμοστούν τα μερίδια απασχόλησης σε κυψέλες όπου η γραμμική παλινδρόμηση έδινε αρνητικές τιμές. Η αναπροσαρμογή αυτή επηρέαζε, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, όλα τα μερίδια απασχόλησης σε ένα τομέα οικονομικής δραστηριότητας αφού στη συνέχεια διαμορφώνονταν ανάλογα ώστε το άθροισμα τους να ισούται με 100%.

Η τελική κατάληξη ήταν η προβλεπόμενη δομή της απασχόλησης για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005, δηλαδή τα μερίδια απασχόλησης των 36 επαγγελμάτων στους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Πρόβλεψη της απασχόλησης κατά επάγγελμα

Με την αξιοποίηση τόσο των προβλέψεων για την απασχόληση για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005 για τους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας όσο και των μητρών με τα μερίδια απασχόλησης των 36 επαγγελμάτων στους 27 τομείς οικονομικής δραστηριότητας **διεξάγεται και ολοκληρώνεται η πρόβλεψη για την απασχόληση στα 36 επαγγέλματα για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005.**

Ημερομηνία οριστικοποίησης των προβλέψεων

Η ημερομηνία που οριστικοποιήθηκαν οι προβλέψεις είναι η 20^η Ιουνίου 2003. Οποιοσδήποτε διαφοροποιήσεις στα στοιχεία των προηγούμενων χρόνων ή στις προοπτικές για την κυπριακή οικονομία

και αγορά εργασίας που έχουν επισυμβεί μετά την ημερομηνία αυτή
δε λήφθηκαν υπόψη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ 36 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
11	ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΟΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ: Νομοθετικοί και ανώτεροι διοικητικοί λειτουργοί Ανώτερα στελέχη κομμάτων Ανώτερα στελέχη εργοδοτικών συνδέσμων και συντεχνιών
12	ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ: Γενικοί διευθυντές Διευθυντές παραγωγής, εργασιών και προγραμμάτων Διευθυντές οικονομικών και διοίκησης Διευθυντές προσωπικού Διευθυντές πωλήσεων και μάρκετινγκ Διευθυντές διαφημίσεων και δημοσίων σχέσεων Διευθυντές προμήθειας και διανομής υλικών Διευθυντές υπηρεσιών ηλεκτρονικών υπολογιστών Διευθυντές έρευνας και ανάπτυξης Άλλοι ειδικευμένοι διευθυντές
13	ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ: Διευθυντές επιχειρήσεων με απασχόληση μέχρι 9 άτομα
211	ΦΥΣΙΚΟΙ, ΧΗΜΙΚΟΙ, ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΟΙ, ΓΕΩΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ: Φυσικοί και αστρονόμοι Μετεωρολόγοι Χημικοί Γεωλόγοι και γεωφυσικοί
212	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΛΟΓΟΙ: Μαθηματικοί Στατιστικολόγοι
213	ΕΙΔΙΚΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ: Αναλυτές, σχεδιαστές συστημάτων και προγραμματιστές Άλλοι ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών

ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
214	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ, ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΙ: Αρχιτέκτονες και πολεοδόμοι Πολιτικοί μηχανικοί Ηλεκτρολόγοι μηχανικοί Μηχανικοί ηλεκτρονικής και τηλεπικοινωνιών Μηχανολόγοι μηχανικοί Χημικοί μηχανικοί και τεχνολόγοι τροφίμων και ποτών Μηχανικοί ορυχείων και μεταλλουργοί μηχανικοί Τοπογράφοι και χαρτογράφοι Άλλοι αρχιτέκτονες και μηχανικοί (γ.π. επιμετρητές ποσοτήτων)
22	ΒΙΟΛΟΓΟΙ, ΓΕΩΠΟΝΟΙ, ΙΑΤΡΟΙ, ΝΟΣΟΚΟΜΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΟΙ: Βιολόγοι, βοτανολόγοι, ζωολόγοι, οικολόγοι και παρόμοιοι Φαρμακολόγοι και παρόμοιοι Γεωπόνοι και παρόμοιοι (γ.π. εδαφολόγοι και δασολόγοι) Ιατροί Οδοντίατροι Κτηνίατροι Φαρμακοποιοί Άλλοι ειδικοί σε θέματα υγείας Διπλωματούχοι νοσοκόμοι και μαίες
23	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ: Καθηγητές πανεπιστημίων, κολεγίων και άλλων ανώτατων σχολών Καθηγητές μέσης εκπαίδευσης Δάσκαλοι δημοτικών σχολείων και προσχολικής ηλικίας Ειδικοί δάσκαλοι (γ.π. για τυφλούς και ανάπηρους) Ειδικοί εκπαιδευτικών μεθόδων Επιθεωρητές σχολείων Άλλοι δάσκαλοι και καθηγητές
241	ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ: Λογιστές Ειδικοί για θέματα καθοδήγησης και επαγγελματικού προσανατολισμού, απασχόλησης και προσωπικού Άλλοι ειδικοί για οικονομικά και εμπορικά θέματα
242	ΝΟΜΙΚΟΙ: Δικηγόροι Δικαστές Άλλοι ειδικοί νομικοί (γ.π. ανακριτές, συμβολαιογράφοι, νομικοί σύμβουλοι)

ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
244	ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ: Οικονομολόγοι Κοινωνιολόγοι, ανθρωπολόγοι και παρόμοιοι (γ.π. Γεωγράφοι και ανθρωπολόγοι) Φιλόσοφοι, ιστορικοί και ειδικοί πολιτικών επιστημών Φιλολόγοι, μεταφραστές και διερμηνείς Ψυχολόγοι Κοινωνικοί λειτουργοί και λειτουργοί ευημερίας
240	ΆΛΛΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ: Αρχαιοφύλακες και έφοροι πινακοθηκών και μουσείων Βιβλιοθηκάριοι και παρόμοιοι ειδικοί Συγγραφείς, συντάκτες, δημοσιογράφοι, κριτικοί, κειμενογράφοι Γλύπτες, ζωγράφοι, χαλκογράφοι και συντηρητές εικόνων Βιολιστές, πιανίστες και παρόμοιοι Χορογράφοι και χορευτές μπαλέτου Ηθοποιοί και σκηνοθέτες Κληρικοί και άλλοι σχετικοί με τη θρησκεία
31	ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ: Τεχνικοί βοηθοί χημείας και φυσικών επιστημών Τεχνικοί βοηθοί πολιτικής μηχανικής Τεχνικοί βοηθοί ηλεκτρολογίας μηχανικής Τεχνικοί βοηθοί ηλεκτρονικής μηχανικής και τηλεπικοινωνιών Τεχνικοί βοηθοί μηχανολογίας μηχανικής Τεχνικοί βοηθοί χημικής μηχανικής Τεχνικοί βοηθοί μηχανικής ορυχείων και μεταλλουργίας Σχεδιαστές Τεχνικοί βοηθοί ηλεκτρονικών υπολογιστών Χειριστές ηλεκτρονικών υπολογιστών Φωτογράφοι και χειριστές συσκευών ήχου και εικόνας Χειριστές συσκευών εκπομπής ραδιοφώνου και τηλεόρασης Χειριστές ιατρικών συσκευών και εξοπλισμού Άλλοι χειριστές οπτικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού Μηχανικοί πλοίων Αξιωματικοί καταστρώματος και πλοηγοί Πιλότοι και κυβερνήτες αεροσκαφών Ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας Επιθεωρητές κτιρίων και ειδικοί για την πρόληψη πυρκαγιών Επιθεωρητές ασφάλειας, υγείας και ποιότητας

ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
32	<p>ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ, ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΟΙ: Τεχνικοί βοηθοί βιολογίας Τεχνικοί βοηθοί γεωπονίας, δασολογίας και εδαφολογίας Σύμβουλοι για φάρμες και δάση Ιατρικοί βοηθοί Υγειονόμοι και λειτουργοί περιβάλλοντος Διαιτολόγοι Οπτικοί Οδοντιατρικοί βοηθοί Φυσιοθεραπευτές, οστεοθεραπευτές, χειροπράκτες και ποδίατροι Κτηνιατρικοί βοηθοί Βοηθοί φαρμακοποιοί Άλλοι τεχνικοί σε θέματα υγείας (γ.π. λογοθεραπευτές, ομοιοπαθητικοί, εργασιοθεραπευτές) Βοηθοί νοσοκόμοι και μαιέες</p>
33	<p>ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ: Βοηθοί νηπιαγωγοί Βοηθοί δάσκαλοι ειδικής εκπαίδευσης Άλλοι βοηθοί δάσκαλοι (γ.π. εκπαιδευτές οδηγών και πιλότων)</p>

ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
34	<p>ΑΛΛΟΙ ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ: Χρηματιστές Αντιπρόσωποι και πωλητές ασφαλειών Κτηματομεσίτες Οργανωτές και σύμβουλοι εκδρομών και ταξιδιών Παραγγελιοδόχοι και περιοδεύοντες πωλητές Αγοραστές εμπορευμάτων και πρώτων υλών Εκτιμητές αξιών και ακίνητης περιουσίας και πλειστηριαστές Μεσίτες εμπορίου και ναυλώσεων πλοίων Εκτελωνιστές και πράκτορες αποστολής εμπορευμάτων Γραφείς διοίκησης, αλληλογράφοι και στενογράφοι πρακτικών Νομικοί και ασφαλιστικοί γραφείς Βοηθοί λογιστές Κυβερνητικοί λειτουργοί φόρων, δασμών και τελωνείων Αξιωματούχοι αστυνομίας, φυλακών και πυροσβεστικής Βοηθοί κοινωνικοί λειτουργοί Διακοσμητές, σχεδιαστές εμπορικών προϊόντων και καλλιτέχνες Αθλητές, προπονητές, γυμναστές και παρόμοιοι Κατηχητές, ιεροκήρυκες και ψάλτες</p>
41	<p>ΓΡΑΦΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ, ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΑΠΟΘΗΚΗΣ, ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΟΙ ΓΡΑΦΕΙΣ: Δακτυλογράφοι και στενοδακτυλογράφοι Δακτυλογράφοι σε μικροϋπολογιστές Ιδιαίτερες γραμματείες Γραφείς λογιστηρίου Γραφείς στατιστικής και τραπεζών Αποθηκάριοι Γραφείς παραγωγής και προγραμματισμού υλικών Γραφείς και επόπτες μεταφορών Γραφείς αρχείου και βιβλιοθηκών Διανομείς και διαχωριστές ταχυδρομείου Κωδικοποιοί και διορθωτές τυπογραφικών δοκιμίων</p>

ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
42	ΓΡΑΦΕΙΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ: Ταμίες λογιστηρίου και καταστημάτων Ταμίες τραπεζών και ταχυδρομείου Πράκτορες στοιχημάτων και κρουπιέρηδες καζίνο Εισπράκτορες λογαριασμών και χρεών Γραφείς ταξιδιωτικών γραφείων Υπάλληλοι υποδοχής και παροχής πληροφοριών Τηλεφωνητές τηλεφωνικών κέντρων
511	ΣΥΝΟΔΟΙ ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΞΕΝΑΓΟΙ: Αεροσυνοδοί, καμαρότοι και οικονόμοι πλοίων Συνοδοί και ξεναγοί τουριστών και επισκεπτών
512	ΜΑΓΕΙΡΟΙ, ΣΕΡΒΙΤΟΡΟΙ, ΜΠΑΡΜΑΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΙ: Οικονόμοι, ελεγκτές τροφίμων και ποτών και άλλοι επόπτες προσωπικού παροχής υπηρεσιών Μάγειροι Σερβιτόροι και μπάρμαν
513	ΒΡΕΦΟΚΟΜΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ ΣΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ, ΙΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΑ: Βρεφοκόμοι και άλλοι φροντιστές παιδιών Φροντιστές σε ιδρύματα και βοηθοί ιατρού Φροντιστές σε σπίτια
514	ΚΟΜΜΩΤΡΙΕΣ, ΚΟΥΡΕΙΣ, ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ: Κομμώτριες, κουρείς, αισθητικοί και μανικιουρίστριες Άλλοι υπάλληλοι παροχής προσωπικών υπηρεσιών
516	ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΙ, ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΕΣ, ΔΕΣΜΟΦΥΛΑΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΟΙ: Πυροσβέστες Αστυνομικοί Δεσμοφύλακες Άλλοι υπάλληλοι παροχής ασφάλειας και προστασίας
52	ΠΩΛΗΤΕΣ, ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΝΕΚΕΝ: Μανεκέν και άλλα μοντέλα Πωλητές και διαφημιστές εμπορευμάτων

ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
6	ΓΕΩΡΓΟΙ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΚΑΙ ΨΑΡΑΔΕΣ: Γεωργοί και ειδικοί γεωργικοί εργάτες Κτηνοτρόφοι, πτηνοτρόφοι και παρόμοιοι Ειδικευμένοι δασών και υλοτόμοι Ιχθυοτρόφοι Ψαράδες
71	ΜΕΤΑΛΛΩΡΥΧΟΙ, ΛΑΤΟΜΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ: Μεταλλωρύχοι, λατόμοι, κόπτες και σκαλιστές πέτρας Κτίστες Καλουψιήδες Πελεκάνοι και ξυλουργοί Τεχνίτες στο στήσιμο σκελετού οικοδομών και παρόμοιοι Τεχνίτες για στέγες Τοποθετητές πατωμάτων και πλακακιών Σουβατζιήδες και γυψοτεχνίτες Τοποθετητές τζαμιών Υδραυλικοί και εγκαταστάτες σωληνώσεων Ηλεκτρολόγοι κτιρίων Ελαιοχρωματιστές, τοποθετητές χαρτιού και καθαριστές τοίχων
72	ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ: Συγκολλητές και κόπτες μετάλλου, ελασματοουργοί, τεχνίτες μεταλλικών κατασκευών και παρόμοιοι Κομοδρόμοι, κατασκευαστές εργαλείων, χειριστές μηχανοεργαλείων μεταλλουργίας και παρόμοιοι Μηχανικοί, εφαρμοστές και εγκαταστάτες μηχανημάτων και οχημάτων και παρόμοιοι Μηχανικοί και εφαρμοστές ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών μηχανών, συσκευών και εξοπλισμού
73	ΧΡΥΣΟΧΟΟΙ, ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΕΣ, ΚΕΡΑΜΟΠΟΙΟΙ, ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΟΙ: Κατασκευαστές και επιδιορθωτές οργάνων ακριβείας Κοσμηματοποιοί, χρυσοχόοι και αργυροχόοι Αγγειοπλάστες, κεραμοποιοί, υαλουργοί και παρόμοιοι Τεχνίτες χειροτεχνίας υφαντών ειδών από ξύλο, δέρμα και παρόμοια υλικά Τυπογράφοι, στοιχειοθέτες, εκτυπωτές και παρόμοιοι

ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
74	<p>ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΚΑΠΝΟΥ, ΕΠΙΠΛΩΝ, ΡΑΠΤΙΚΗΣ, ΔΕΡΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ: Παρασκευαστές τροφίμων και ποτών και παρόμοιοι Επιπλοποιοί, τεχνίτες συντήρησης και επεξεργασίας ξύλου και παρόμοιοι Ράπτες, πλέκτες, κόπτες, κεντητές, ταπετσάρηδες και παρόμοιοι Υποδηματοποιοί, βυρσοδέψες, κατασκευαστές δερματίνων ειδών και παρόμοιοι</p>
81	<p>ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ: Χειριστές μηχανημάτων εξόρυξης και επεξεργασίας στα μεταλλεία και λατομεία Χειριστές μηχανημάτων κατεργασίας μετάλλων Χειριστές μηχανημάτων αγγειοπλαστικής, κεραμουργίας και υαλουργίας Χειριστές μηχανημάτων επεξεργασίας ξύλου και κατασκευής χαρτιού Χειριστές μηχανημάτων και συσκευών χημικής επεξεργασίας Χειριστές μηχανημάτων παραγωγής ενέργειας</p>
82	<p>ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΤΕΣ: Χειριστές μεταλλουργικών μηχανοεργαλείων και μηχανημάτων παραγωγής προϊόντων μετάλλου και από μη μεταλλικά ορυκτά Χειριστές μηχανημάτων παραγωγής χημικών προϊόντων Χειριστές μηχανημάτων παραγωγής προϊόντων από πλαστικό και ελαστικό Χειριστές ξυλουργικών μηχανημάτων Χειριστές μηχανών κλωστοϋφαντουργίας, πλεκτοβιομηχανίας, και κατασκευής προϊόντων από ύφασμα, γούνα και δέρμα Χειριστές μηχανών παραγωγής και συντήρησης τροφίμων Συναρμολογητές</p>
83	<p>ΟΔΗΓΟΙ, ΜΗΧΑΝΟΔΗΓΟΙ, ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ, ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΝΑΥΤΕΣ ΠΛΟΙΩΝ: Οδηγοί οχημάτων Χειριστές γεωργικών και χωματουργικών μηχανημάτων, γερανών και αναβατορίων Υπαξιωματικοί και ναύτες καταστρώματος πλοίων</p>

ΚΩΔ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
91	ΕΡΓΑΤΕΣ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Πλανόδιοι πωλητές Οικιακοί βοηθοί, καθαριστές και πλύντες Φροντιστές κτιρίων, καθαριστές τζαμιών και παρόμοιοι Κλητήρες, φύλακες, θυρωροί και παρόμοιοι Εργάτες αποκομιδής σκυβάλων, οδοκαθαριστές και υγειονομικοί εργάτες
92	ΕΡΓΑΤΕΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑΣ: Εργάτες γεωργίας, κτηνοτροφίας, πτηνοτροφίας, δασών και αλιείας
93	ΕΡΓΑΤΕΣ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ, ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ: Εργάτες μεταλλείων και λατομείων και οικοδομών Εργάτες βιομηχανίας Εργάτες μεταφορών και φορτοεκφορτωτές

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3:
ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ
1995 ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2003 (£εκ)	2004 (£εκ)	2005 (£εκ)
A	206,7	210,8	215,0
B	16,5	17,2	17,9
C	19,1	20,0	21,0
D15+16	141,0	143,8	146,7
D17-19	32,4	32,4	32,4
D20-22	74,6	76,1	77,6
D23-26	109,0	111,6	114,3
D27-35	85,4	87,6	89,8
D36+37	32,9	33,2	33,6
D	475,3	484,7	494,4
E	135,2	144,0	152,6
F	345,6	361,1	379,2
G	645,5	671,3	698,2
H	417,0	454,5	488,6
I60-62	169,8	174,9	180,2
I63	142,8	147,1	151,5
I64	258,8	289,9	324,7
I	571,4	611,9	656,4
J65	262,9	276,1	289,9
J66	39,3	40,5	41,7
J67	13,7	14,0	14,2
J	315,9	330,6	345,8
K70+71	505,8	526,2	547,4
K72+73	32,5	36,3	40,6
K74	185,3	200,1	216,2
K	723,6	762,6	804,2
L	430,3	439,0	447,8
M	236,0	245,1	254,7
N	160,9	167,1	173,6
O	202,1	214,2	227,0
P	34,6	35,6	36,7
ΣΥΝ.	4.935,7	5.169,7	5.413,1

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2003	2004	2005
A	4,2%	4,1%	4,0%
B	0,3%	0,3%	0,3%
C	0,4%	0,4%	0,4%
D15+16	2,9%	2,8%	2,7%
D17-19	0,7%	0,6%	0,6%
D20-22	1,5%	1,5%	1,4%
D23-26	2,2%	2,2%	2,1%
D27-35	1,7%	1,7%	1,7%
D36+37	0,7%	0,6%	0,6%
D	9,7%	9,4%	9,1%
E	2,7%	2,8%	2,8%
F	7,0%	7,0%	7,0%
G	13,1%	13,0%	12,9%
H	8,4%	8,8%	9,0%
I60-62	3,4%	3,4%	3,3%
I63	2,9%	2,8%	2,8%
I64	5,2%	5,6%	6,0%
I	11,5%	11,8%	12,1%
J65	5,3%	5,3%	5,4%
J66	0,8%	0,8%	0,8%
J67	0,3%	0,3%	0,3%
J	6,4%	6,4%	6,5%
K70+71	10,2%	10,2%	10,1%
K72+73	0,7%	0,7%	0,7%
K74	3,8%	3,9%	4,0%
K	14,7%	14,8%	14,8%
L	8,7%	8,5%	8,3%
M	4,8%	4,7%	4,7%
N	3,3%	3,2%	3,2%
O	4,1%	4,1%	4,2%
P	0,7%	0,7%	0,7%
ΣΥΝ.	100,0%	100,0%	100,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΕΓΧΩΡΙΟΥ
ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2004	2005
A	+2,0%	+2,0%
B	+4,0%	+4,0%
C	+4,5%	+5,0%
D15+16	+2,0%	+2,0%
D17-19	0,0%	0,0%
D20-22	+2,0%	+2,0%
D23-26	+2,4%	+2,4%
D27-35	+2,5%	+2,5%
D36+37	+1,0%	+1,0%
D	+2,0%	+2,0%
E	+6,5%	+6,0%
F	+4,5%	+5,0%
G	+4,0%	+4,0%
H	+9,0%	+7,5%
I60-62	+3,0%	+3,0%
I63	+3,0%	+3,0%
I64	+12,0%	+12,0%
I	+7,1%	+7,3%
J65	+5,0%	+5,0%
J66	+3,0%	+3,0%
J67	+2,0%	+2,0%
J	+4,6%	+4,6%
K70+71	+4,0%	+4,0%
K72+73	+11,7%	+11,7%
K74	+8,0%	+8,0%
K	+5,4%	+5,4%
L	+2,0%	+2,0%
M	+3,9%	+3,9%
N	+3,9%	+3,9%
O	+6,0%	+6,0%
P	+3,0%	+3,0%
ΣΥΝ.	+4,7%	+4,7%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ
ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2004	2005
A	+2,0%	+2,0%
B	+0,2%	+4,0%
C	+4,5%	+5,0%
D15+16	+2,0%	+2,0%
D17-19	+2,0%	+1,3%
D20-22	+2,0%	+2,3%
D23-26	+2,4%	+2,9%
D27-35	+3,5%	+3,3%
D36+37	+1,8%	+1,8%
D	+2,5%	+2,5%
E	+6,5%	+6,0%
F	+3,5%	+3,7%
G	+2,5%	+2,5%
H	+6,9%	+5,4%
I60-62	+2,0%	+1,8%
I63	+2,0%	+1,8%
I64	+5,0%	+6,1%
I	+5,0%	+5,2%
J65	+3,5%	+4,3%
J66	+3,0%	+3,0%
J67	+2,0%	+2,0%
J	+3,6%	+4,1%
K70+71	+1,0%	+1,0%
K72+73	+4,7%	+5,1%
K74	+6,1%	+6,1%
K	+2,8%	+2,9%
L	+1,5%	+1,5%
M	+2,9%	+2,9%
N	+2,8%	+2,9%
O	+3,9%	+3,9%
P	0,0%	0,0%
ΣΥΝ.	+3,5%	+3,5%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4:

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ**

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2003	2004	2005
A	23.000	23.000	23.000
B	1.300	1.350	1.350
C	600	600	600
D15+16	10.800	10.800	10.800
D17-19	4.676	4.583	4.523
D20-22	6.100	6.100	6.082
D23-26	5.823	5.823	5.794
D27-35	6.200	6.138	6.089
D36+37	3.800	3.769	3.738
D	37.399	37.213	37.026
E	1.400	1.400	1.400
F	27.573	27.849	28.211
G	56.358	57.203	58.061
H	32.076	32.718	33.372
I60-62	10.773	10.881	11.011
I63	7.443	7.518	7.608
I64	3.903	4.162	4.393
I	22.119	22.561	23.012
J65	10.175	10.326	10.400
J66	2.100	2.100	2.100
J67	2.800	2.800	2.800
J	15.075	15.226	15.300
K70+71	3.300	3.399	3.501
K72+73	1.500	1.600	1.701
K74	11.418	11.624	11.837
K	16.218	16.623	17.039
L	23.432	23.549	23.667
M	17.966	18.145	18.327
N	12.891	13.019	13.150
O	15.198	15.502	15.812
P	11.124	11.458	11.801
ΣΥΝ.	313.729	317.416	321.128

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2003	2004	2005
11	372	382	393
12	10.454	11.427	12.377
13	1.870	1.771	1.733
1	12.696	13.580	14.503
211	473	501	528
212	134	148	162
213	1.696	1.866	2.053
214	3.741	3.764	3.821
22	6.295	6.282	6.272
23	15.538	15.767	15.986
241	4.276	4.618	4.957
242	1.571	1.588	1.603
244	706	722	739
240	4.067	4.209	4.338
2	38.497	39.465	40.459
31	5.695	5.916	6.131
32	1.538	1.457	1.382
33	340	297	267
34	24.994	24.959	25.048
3	32.567	32.629	32.828
41	22.935	22.516	22.026
42	10.707	10.419	10.098
4	33.642	32.935	32.124
511	817	755	694
512	15.510	15.466	15.394
513	1.460	1.427	1.396
514	3.915	3.876	3.833
516	7.800	8.087	8.362
52	28.784	29.916	31.047
5	58.286	59.527	60.726
6	16.003	16.042	16.047

...Συνεχίζεται

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2 (συνέχεια)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2003	2004	2005
71	19.768	19.615	19.486
72	12.338	12.120	11.892
73	1.986	1.925	1.903
74	6.588	6.532	6.460
7	40.680	40.192	39.741
81	1.346	1.403	1.455
82	7.681	7.612	7.550
83	14.780	14.936	15.060
8	23.807	23.951	24.065
91	37.237	38.741	40.265
92	7.287	7.365	7.433
93	13.027	12.989	12.937
9	57.551	59.095	60.635
ΣΥΝ.	313.729	317.416	321.128

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5:

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΜΕΡΙΔΙΩΝ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ
ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2003	2004	2005
A	7,3%	7,3%	7,2%
B	0,4%	0,4%	0,4%
C	0,2%	0,2%	0,2%
D15+16	3,4%	3,4%	3,4%
D17-19	1,5%	1,5%	1,4%
D20-22	1,9%	1,9%	1,9%
D23-26	1,9%	1,8%	1,8%
D27-35	2,0%	1,9%	1,9%
D36+37	1,2%	1,2%	1,1%
D	11,9%	11,7%	11,5%
E	0,5%	0,4%	0,4%
F	8,8%	8,8%	8,8%
G	18,0%	18,0%	18,1%
H	10,2%	10,3%	10,4%
I60-62	3,4%	3,4%	3,4%
I63	2,4%	2,4%	2,4%
I64	1,2%	1,3%	1,4%
I	7,0%	7,1%	7,2%
J65	3,2%	3,3%	3,2%
J66	0,7%	0,7%	0,6%
J67	0,9%	0,8%	0,9%
J	4,8%	4,8%	4,7%
K70+71	1,1%	1,1%	1,1%
K72+73	0,5%	0,5%	0,5%
K74	3,6%	3,7%	3,7%
K	5,2%	5,3%	5,3%
L	7,5%	7,4%	7,4%
M	5,7%	5,7%	5,7%
N	4,1%	4,1%	4,1%
O	4,8%	4,9%	4,9%
P	3,6%	3,6%	3,7%
ΣΥΝ.	100,0%	100,0%	100,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2003	2004	2005
11	0,1%	0,1%	0,1%
12	3,3%	3,6%	3,9%
13	0,6%	0,6%	0,5%
1	4,0%	4,3%	4,5%
211	0,2%	0,2%	0,2%
212	0,0%	0,0%	0,1%
213	0,5%	0,6%	0,6%
214	1,2%	1,2%	1,2%
22	2,0%	2,0%	2,0%
23	5,0%	5,0%	5,0%
241	1,4%	1,4%	1,5%
242	0,5%	0,5%	0,5%
244	0,2%	0,2%	0,2%
240	1,3%	1,3%	1,4%
2	12,3%	12,4%	12,7%
31	1,8%	1,9%	1,9%
32	0,5%	0,5%	0,4%
33	0,1%	0,1%	0,1%
34	8,0%	7,9%	7,8%
3	10,4%	10,4%	10,2%
41	7,3%	7,1%	6,9%
42	3,4%	3,3%	3,1%
4	10,7%	10,4%	10,0%
511	0,3%	0,2%	0,2%
512	4,9%	4,9%	4,8%
513	0,5%	0,4%	0,4%
514	1,2%	1,2%	1,2%
516	2,5%	2,5%	2,6%
52	9,2%	9,4%	9,7%
5	18,6%	18,6%	18,9%
6	5,1%	5,1%	5,0%

...Συνεχίζεται

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2 (συνέχεια)
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2003	2004	2005
71	6,3%	6,2%	6,1%
72	3,9%	3,8%	3,7%
73	0,6%	0,6%	0,6%
74	2,1%	2,1%	2,0%
7	12,9%	12,7%	12,4%
81	0,4%	0,4%	0,5%
82	2,5%	2,4%	2,3%
83	4,7%	4,7%	4,7%
8	7,6%	7,5%	7,5%
91	11,9%	12,2%	12,5%
92	2,3%	2,3%	2,3%
93	4,2%	4,1%	4,0%
9	18,4%	18,6%	18,8%
ΣΥΝ.	100,0%	100,0%	100,0%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6 :

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ**

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1
ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ
ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2004 - 2003		2005 - 2004	
	%	Άτομα	%	Άτομα
A	0,0%	0	0,0%	0
B	+3,8%	+50	0,0%	0
C	0,0%	0	0,0%	0
D15+16	0,0%	0	0,0%	0
D17-19	-2,0%	-93	-1,3%	-60
D20-22	0,0%	0	-0,3%	-18
D23-26	0,0%	0	-0,5%	-29
D27-35	-1,0%	-62	-0,8%	-49
D36+37	-0,8%	-31	-0,8%	-31
D	-0,5%	-186	-0,5%	-187
E	0,0%	0	0,0%	0
F	+1,0%	+276	+1,3%	+362
G	+1,5%	+845	+1,5%	+858
H	+2,0%	+642	+2,0%	+654
I60-62	+1,0%	+108	+1,2%	+130
I63	+1,0%	+75	+1,2%	+90
I64	+6,6%	+259	+5,6%	+231
I	+2,0%	+442	+2,0%	+451
J65	+1,5%	+151	+0,7%	+74
J66	0,0%	0	0,0%	0
J67	0,0%	0	0,0%	0
J	+1,0%	+151	+0,5%	+74
K70+71	+3,0%	+99	+3,0%	+102
K72+73	+6,7%	+100	+6,3%	+101
K74	+1,8%	+206	+1,8%	+213
K	+2,5%	+405	+2,5%	+416
L	+0,5%	+117	+0,5%	+118
M	+1,0%	+179	+1,0%	+182
N	+1,0%	+128	+1,0%	+131
O	+2,0%	+304	+2,0%	+310
P	+3,0%	+334	+3,0%	+343
ΣΥΝ.	+1,2%	+3.687	+1,2%	+3.712

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7 :

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ**

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1
ΜΕΤΑΒΟΛΗ (ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ) ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2004 – 2003		2005 – 2004	
	%	Άτομα	%	Άτομα
11	+2,7%	+10	+2,9%	+11
12	+9,3%	+973	+8,3%	+950
13	-5,3%	-99	-2,1%	-38
1	+7,0%	+884	+6,8%	+923
211	+5,9%	+28	+5,4%	+27
212	+10,4%	+14	+9,5%	+14
213	+10,0%	+170	+10,0%	+187
214	+0,6%	+23	+1,5%	+57
22	-0,2%	-13	-0,2%	-10
23	+1,5%	+229	+1,4%	+219
241	+8,0%	+342	+7,3%	+339
242	+1,1%	+17	+0,9%	+15
244	+2,3%	+16	+2,4%	+17
240	+3,5%	+142	+3,1%	+129
2	+2,5%	+968	+2,5%	+994
31	+3,9%	+221	+3,6%	+215
32	-5,3%	-81	-5,1%	-75
33	-12,6%	-43	-10,1%	-30
34	-0,1%	-35	+0,4%	+89
3	+0,2%	+62	+0,6%	+199
41	-1,8%	-419	-2,2%	-490
42	-2,7%	-288	-3,1%	-321
4	-2,1%	-707	-2,5%	-811
511	-7,6%	-62	-8,1%	-61
512	-0,3%	-44	-0,5%	-72
513	-2,3%	-33	-2,2%	-31
514	-1,0%	-39	-1,1%	-43
516	+3,7%	+287	+3,4%	+275
52	+3,9%	+1.132	+3,8%	+1.131
5	+2,1%	+1.241	+2,0%	+1.199
6	+0,2%	+39	0,0%	+5

...Συνεχίζεται

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1 (συνέχεια)
ΜΕΤΑΒΟΛΗ (ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ) ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΚΩΔ.	2004 – 2003		2005 – 2004	
	%	Άτομα	%	Άτομα
71	-0,8%	-153	-0,7%	-129
72	-1,8%	-218	-1,9%	-228
73	-3,1%	-61	-1,1%	-22
74	-0,9%	-56	-1,1%	-72
7	-1,2%	-488	-1,1%	-451
81	+4,2%	+57	+3,7%	+52
82	-0,9%	-69	-0,8%	-62
83	+1,1%	+156	+0,8%	+124
8	+0,6%	+144	+0,5%	+114
91	+4,0%	+1.504	+3,9%	+1.524
92	+1,1%	+78	+0,9%	+68
93	-0,3%	-38	-0,4%	-52
9	+2,7%	+1.544	+2,6%	+1.540
ΣΥΝ.	+1,2%	+3.687	+1,2%	+3.712

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8 :
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ

1:	Οι τρεις μεγαλύτεροι τομείς από πλευράς ΑΕΠ για το 2003, 2004 και 2005	11
2:	Ρυθμός μεταβολής της παραγωγικότητας στους ευρείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας	17
3:	Αριθμός απασχολουμένων στους ευρείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας	47
4:	Οι 5 μεγαλύτεροι τομείς οικονομικής δραστηριότητας για το 2003, 2004 και 2005	48

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9 :
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ

1:	Διαγραμματική απεικόνιση μεθοδολογίας	3
2:	Ρυθμός μεταβολής του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος στους ευρείς τομείς	6
3:	Ποσοστιαία κατανομή ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος κατά ευρύ τομέα	7
4:	Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ το 2004	9
5:	Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ το 2005	10
6:	Ποσοστιαία κατανομή ΑΕΠ κατά τομέα	13
7:	Οι 6 τομείς με τις μεγαλύτερες αυξήσεις του ΑΕΠ το 2004 και το 2005	15
8:	Οι 7 τομείς με τις μικρότερες αυξήσεις του ΑΕΠ το 2004 και το 2005	16
9:	Παραγωγικότητα (£ ανά εργαζόμενο) κατά ευρύ τομέα	18
10:	Ρυθμός μεταβολής της παραγωγικότητας το 2004	20
11:	Ρυθμός μεταβολής της παραγωγικότητας το 2005	21
12:	Παραγωγικότητα (£ ανά εργαζόμενο) για το 2004	23
13:	Παραγωγικότητα (£ ανά εργαζόμενο) για το 2005	24
14:	Συνολική απασχόληση για τα χρόνια 2003, 2004 και 2005	26
15:	Αριθμητική μεταβολή απασχόλησης κατά ευρύ τομέα	28
16:	Αριθμητική μεταβολή απασχόλησης κατά κύριο τομέα το 2004	30
17:	Αριθμητική μεταβολή απασχόλησης κατά κύριο τομέα το 2005	31
18:	Οι 10 τομείς με τις μεγαλύτερες αριθμητικές αυξήσεις της απασχόλησης το 2004	33

19:	Οι 10 τομείς με τις μεγαλύτερες αριθμητικές αυξήσεις της απασχόλησης το 2005	35
20:	Αριθμός απασχολουμένων κατά επαγγελματική	κατηγορία 37
21:	Μεταβολή απασχόλησης κατά επαγγελματική	κατηγορία 39
22:	Τα 10 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες αριθμητικές αυξήσεις της απασχόλησης	41
23:	Τα 10 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες μειώσεις της απασχόλησης για το 2004	43
24:	Τα 10 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες μειώσεις της απασχόλησης για το 2005	45
25:	Ποσοστιαία κατανομή απασχόλησης κατά ευρύ τομέα	47
26:	Ποσοστιαία κατανομή απασχόλησης κατά τομέα	50
27:	Ποσοστιαία κατανομή απασχόλησης κατά επαγγελματική κατηγορία	54
28:	Μεταβολές στην ποσοστιαία κατανομή απασχόλησης	56
29:	Τα 10 επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη απασχόληση	58
30:	Τα 4 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες μεταβολές μερίδια απασχόλησης για το 2004	στα 59
31:	Τα 5 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες μεταβολές στα μερίδια απασχόλησης για το 2005	60
32:	Ρυθμός μεταβολής της απασχόλησης στους ευρείς τομείς	65
33:	Ρυθμός μεταβολής απασχόλησης κατά τομέα το 2004	67
34:	Ρυθμός μεταβολής απασχόλησης κατά τομέα το 2005	68
35:	Οι 5 τομείς με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης για το 2004	70
36:	Οι 3 τομείς με ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης για το 2004	70

37:	Οι 4 τομείς με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης για το 2005	71
38:	Οι 5 τομείς με ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης για το 2005	71
39:	Ρυθμός μεταβολής της απασχόλησης κατά επαγγελματική κατηγορία	73
40:	Τα 10 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης για το 2004	77
41:	Τα 10 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης για το 2004	78
42:	Τα 10 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις της απασχόλησης για το 2005	79
43:	Τα 10 επαγγέλματα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μειώσεις της απασχόλησης για το 2005	80

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10 :

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bartholomew David and Forbes Andrew, (1981), “Statistical Techniques for Manpower Planning”.

Bosworth, D., Dutton, P. and Lewis, J., (1992), “Skill Shortages: Causes and Consequences”.

Business Strategies Ltd, (1997), “Occupations in the Future”.

Business strategies Ltd, (1998), “Different Jobs, Different Lives”.

CEDEFOP, (1994), “Trends in the Structure of Qualifications for Occupations Relating to Computer Networks”.

CEDEFOP, (1995), “Concepts and Methodology for Market Forecasts by Occupation and Qualification in the Context of a Flexible Labour Market”.

CEDEFOP, (1997), “Forecasting Sectors, Occupational Activities and Qualifications in the Federal Republic of Germany: A Survey on Research Activities and Recent Findings”.

CEDEFOP, (1997), “Occupational Forecasts for 1998 for Ireland and their Implications for Educational Qualifications”.

CEDEFOP, (1998), “Certificates, Skills and Job Markets in Europe: A Summary Report of a Comparative Study Conducted in Germany, Spain, France, Italy, Netherlands, United Kingdom”.

CEDEFOP, (1998), “Co-operation in Research on Trends in the Development of Occupations and Qualifications in the European Union”.

CEDEFOP, (1998), “The Impact on Vocational Training of Studies: Analysing and Forecasting Trends in Occupations”.

CEDEFOP, (1999), “European Trends in the Development of Occupations and Qualifications” Volumes I and II.

- DfEE, (1999)**, “Labour Market and Skill Trends 1998/99”.
- DfEE, (2000)**, “Labour Market and Skill Trends 2000”.
- DfEE, (2000)**, “Opportunity for All: Skills for the New Economy”.
- DfEE, (2000)**, “Skills for All: Proposal for a National Skills Agenda”.
- DfEE, (2000)**, “Skills for All: Research Report from the National Skills Task Force”.
- DfEE, (2000)**, “Third Report of the National Skills Task Force”.
- ESRI, (1999)**, “A Review of Occupational Employment Forecasting in Ireland”.
- European Commission, (1997)**, “Applied Time Series Analysis – Modelling, Forecasting, Unobserved Components Analysis and the Wiener-Kolmogorov Filter”.
- European Commission, (1998)**, “The Social and Labour Market Dimension of the Information Society: People First – The Next Steps”.
- European Commission, (1999)**, “Forecasting Education and Training Needs in Transition Economies: Lessons from the Western European Experience”.
- European Commission, (1999)**, “The Future European Labour Supply”.
- European Commission, (2000)**, “European Social Statistics-Demography”.
- European Commission, (2000)**, “National and Regional Trends in the Labour Force in the European Union 1985 – 2050”.
- Eurostat, (1998/99)**, “Eurostat Yearbook- A Statistical Eye on Europe”.

European Commission, (annual), “Employment in Europe”.

Eurostat, (annual), “Labour Force Survey- Results”

FAS/ESRI, (1991), “Report No 1. Manpower Forecasting: A Review of Methods and Practice in some OECD Countries”.

FAS/ESRI, (1991), “Report No 2. A Review of Trends in the Occupational Pattern of Employment in Ireland 1971-90”.

FAS/ESRI, (1993), “Report No 3. Occupational Employment Forecasts 1996”.

FAS/ESRI, (1995), “Report No 4. Occupational Employment Forecasts 1998”.

FAS/ESRI, (1996), “Report No 5. Changing Profiles in Occupations and Educational Attainment”.

FAS/ESRI, (1997), “Report No 6. Occupational Employment Forecasts 2003”.

FAS/ESRI, (1998), “Report No 7. Aspects of Occupational Change in the Irish Economy: Recent Trends and Future Prospects”.

FAS/ESRI, (2000), “Report No 8. Occupational Employment Forecasts 2005”.

FAS/ESRI, (2001), “Report No 9. Estimating Labour Force Flows, Job Openings and Human Resource Requirements, 1990-2005”.

FAS/ESRI, (2002), “Report No 10. Occupational Employment Forecasts 2015”.

Government of Cyprus and European Commission, (2001), “Joint Assessment of Employment Priorities in Cyprus”.

Grinold Richard and Marshall Kneale, (1977), “Manpower Planning Models”.

Heijke Hans, (1994), “Forecasting the Labour Market by Occupation and Education: The Forecasting Activities of Three European Labour Market Research Institutes”.

Hopkins Michael, (1988), “Employment Forecasting - The Employment Problem in Industrialised Countries”.

Institute for Employment Research, (1999), “Review of the Economy and Employment - Occupational Assessment”.

Institute for Employment Research, (1999), “Review of the Economy and Employment - Occupational Studies”.

Institute for Employment Research, (1999), “Review of the Economy and Employment”.

Institute for Employment Research, (2001), “Projections of Occupations and Qualifications 2000/2001”.

Institute for Employment Research, (2001), “Projections of Occupations and Qualifications: Evaluation of UK Occupational Employment Projections”.

Institute for Employment Research, (2001), “Econometric Analysis of Changing Occupational Structure”.

Institute of Manpower Studies, (1983), “How to Analyse your Local Labour Market”.

Koutsoyiannis A., (1973), “Theory of Econometrics”.

National Observatory of VET and Labour Market, (1999), “Forecasting Education and Training Needs in Transition Economies: Lessons from the Western European Experience”.

US Department of Labor, (1981), “A Manual on Manpower Projections and Forecasting for Planning”.

US Department of Labor, (1982), “BLS Economic Growth Model System Used for Projections to 1990”.

US Department of Labor, (2000), “Employment Outlook 1998 – 2008”.

US Department of Labor, (2000), “Occupational Outlook Handbook”.

US Department of Labor, (2000), “Occupational Projections and Training Data”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2001), “Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού – Προβλέψεις 2002”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2003), “Οι Διαχρονικές Τάσεις Απασχόλησης στην Κύπρο 1980 – 2000”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2003), “Προβλέψεις Απασχόλησης στην Κύπρο 2000 – 2010”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2003), “Διερεύνηση Αναγκών για Εφαρμογή Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Αρχικής Κατάρτισης (Ταχύρυθμα) κατά το 2004”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2003), “Στρατηγικός Προγραμματισμός ΑνΑΔ 2004 – 2006”.

Γραφείο Προγραμματισμού, (2003), «Οικονομική Ανασκόπηση 2002».

Γραφείο Προγραμματισμού, (2003), «Οικονομικοί και Κοινωνικοί Δείκτες 2002».

Γραφείο Προγραμματισμού, “Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 1999-2003”.

Γραφείο Προγραμματισμού, “Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006”.

Στατιστική Υπηρεσία, (2000), “Στατιστικοί Κώδικες Οικονομικών Δραστηριοτήτων”.

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, (1996), “Προοπτικές Απασχόλησης στην Κύπρο”.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 11 :
ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

Bureau of Labor Statistics, (USA):

<http://www.bls.gov>.

CEDEFOP, (EU):

<http://www.cedefop.eu.int/>

<http://www.trainingvillage.gr/etv/>

Datasphere – Labour Market, Learning and Skills Website, (UK):

<http://www.dfes.gov.uk/datasphere/>.

Department for Education and Skills, (UK):

<http://www.dfes.gov.uk>.

Department for Employment and Learning, (UK):

<http://www.delni.gov.uk>.

Economic and Social Research Institute, (Ireland):

<http://www.esri.ie/>

Institute for Employment Research (IAB), (Germany):

<http://www.iab.de/iab/>

Institute for Employment Research, (UK):

<http://www.warwick.ac.uk/ier>.

Institute of Economic Forecasting, (France):

<http://www.bipe.fr/>

Research Centre for Education and the Labour Market (Netherlands):

<http://www.fdewb.unimaas.nl/roa/>

Training and Employment Authority, (Ireland):

<http://www.fas.ie/>

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (Κύπρος):

<http://www.hrdauth.org.cy/>

Γραφείο Προγραμματισμού, (Κύπρος):
<http://www.planning.gov.cy/>

Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, (Κύπρος):
<http://www.centralbank.gov.cy/>

Στατιστική Υπηρεσία, (Κύπρος):
<http://www.pio.gov.cy/dsr/>

Υπουργείο Οικονομικών, (Κύπρος):
<http://www.mof.gov.cy/>